У НУМАРЫ

«Капец»
Не бюджэт для школы, а школы для бюджэту
Стар.4

«Нашы бабулі з чужымі цыгарэтамі»
Тэхналогія несанкцыянаванага вулічнага гандлю цыгарэтамі.
Стар.5

«Дранікавае лобі»
Мінскія ўлады не хочуць даваць зямлю пад будаўніцтва новых закусачных «Макдональдс». Ці ўдасца замяніць іх корчмамі і шынкамі?
Стар.7

«Народ без футболу»
Увесь свет глядзіць чэмпіянат свету па футболе, мы – не.
Стар.11

«Погляд з нёманскіх берагоў»
Гутарка з гарадзенскім мастаком-манументалістам Сяргеем Грыневічам.
Стар.14

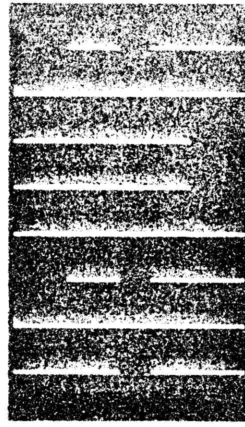

www.svaboda.com

свабода

№51 (278) 7 чэрвеня 2002 пятніца кошт свабодны падпісны індэкс 63478

АБВЕСТКІ

БТ пакажа футбол

Беларускае тэлебачанне пачне трансляцыю матчаў чэмпіянату свету па футболе з Японіі і Паўднёвай Карэі 15 чэрвеня – з 1/8 фіналу. Пра гэта 3 чэрвеня ў праграме БТ «Панарама» паведаміў кіраўнік Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Ягор Рыбакоў. Ён запэўніў аматараў футболу ў тым, што, пачынаючы з гэтай стадыі розыгрышу, яны змогуць убачыць усе матчы чэмпіянату.

БелаПАН

«Пагоня» ў судовай залі

4–6 чэрвеня ў Гродне праціггваўся судовы працэс Міколы Маркевіча і Паўла Мажэйкі – галоўнага рэдактара і карэспандэнта газеты «Пагоня». Іх абвінавачваюць у паклёпе на прэзідэнта РБ. 4 чэрвеня міліцыянты збілі людзей, якія прыйшлі на суд.

У першыя два дні падсудныя падавалі суддзі Т. Клімавай хадайніцтвы; тая большасць з іх адхіляла. У аўторак за гадзіну да пачатку працэсу амаль усе месцы ў судовай залі былі занятыя. У сувязі з гэтым М. Маркевіч падаў у канцы мінулага месяца хадайніцтва, каб суддзя знайшла іншую залю – такую, каб у ёй маглі змясціцца ўсе ахвотныя. Адказу ён не дачакаўся, таму на судзе паўтарыў сваё хадайніцтва. Суддзя адмовілася яго задаволіць. Тады М.Маркевіч заявіў суддзі адвод, г. зн. недавер. Аднак і гэтае хадайніцтва задаволена не было.

Тым часам за дзвярыма судовай залі – у вестыбюлі – тыя, хто не трапіў на суд, пачалі гучна скандзіраваць: «Ганьба!» Яшчэ больш людзей чакала на вуліцы.

Заканчэнне на стар.3

ВІЗІТЫ

Беларуская зброя супраць Азербайджану?

Учора з двухдзённым афіцыйным візітам у Мінск прыехаў прэзідэнт Арменіі Роберт Качаран.

У праграме візіту – сустрэча з Аляксандрам Лукашэнкам, беларуска-армянскія перамовы ў пашыраным складзе, падпісанне дакументаў аб пашырэнні двухбаковага супрацоўніцтва. Як адзначаюць афіцыйныя крыніцы, адна з асноўных тэмаў перамоваў – падпісанне пагаднення аб узаемных пастаўках узбраенняў і вайсковай тэхнікі.

На што Арменіі спатрэбіцца беларуская зброя? Не сакрэт, што самы нялюбы сусед Арменіі – гэта Азербайджан, з якім краіна дагэтуль не ўрэгулявала памежнае пытанне. Як вядома, на тэрыторыі Азербайджану знаходзіцца армянскі «анклаў» –Нагорна-Карабахская Рэспубліка. Гэта тэрыторыя з шчыльным пражываннем армянаў, якую Азербайджан уважае за сваю неад'емную частку. Арменію гэта не задавальняе. І вось ужо амаль 15 гадоў яна намагаецца – некалькі разоў даходзіла да сапраўднае вайны – далучыць Нагорны Карабах (і частку азербайджанскай тэрыторыі, якая адздяляе «анклаў») да Арменіі. На сённяшні дзень памежны канфлікт затух, але ў любы момант можа разгарэцца зноў.

Цяперашні прэзідэнт Арменіі Роберт Качаран – вядомы прыхільнік «вяртання» Нагорнага Карабаху. Ён сам не толькі нарадзіўся ў сталіцы НКР Сцепанакерце, але практычна ўсё жыццё аддаў Нагорнаму Карабаху. У 1992 годзе ён стаў прэм'ер-міністрам НКР, а з 1994 па 1997 год быў прэзідэнтам рэспублікі. Такім чынам, калі Арменія і будзе ўжываць зброю ў бліжэйшы час, дык толькі супраць суседняга Азербайджану. Відавочна, што гэтай зброяй будзе беларуская.

Міхась КАРПОВІЧ

АБСЕ: місія немагчымая

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Беларускаму Міністэрству замежных справаў удалося нарэшце давесці справу выціскання Кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ да лагічнага заканчэння. У панядзелак дарадца па палітычных пытаннях і часова выконваючы абавязкі кіраўніка КНГ Эндру Карпентэр усё ж пакінуў Мінск. Яшчэ адна супрацоўніца групы Мэган Фітцджэральд з'язджае ў Вену.

Пасля гэтага ў прадстаўніцтве АБСЕ застанецца толькі адна супрацоўніца, якая будзе выконваць выключна адміністрацыйную працу. Місія паралізаваная, і надзею на выздараўленне няма.

Нагадаем, што Кансультацыйна-назіральная група Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе пачала сваю працу ў Беларусі на пачатку 1998 году – пасля таго, як Сталы камітэт АБСЕ вырашыў дапамагчы нашай краіне ў фармаванні дэмакратычных інстытутаў.

Афіцыйны Мінск з цяжкім сэрцам пагадзіўся на прысутнасць чатырох экспертаў і кіраўніка групы. Існавалі спадзяванні, што гэта дапаможа міжнароднаму прызнанню новастворанага парламенту краіны – Нацыянальнага сходу, сабранага А. Лукашэнкам з аскепкаў Вярхоўнага Савету.

Аднак спадзяванні так і не спраўдзіліся. Замест папулярызацыі беларускай дзяржаўнай ідэалогіі для краінаў Захаду КНГ АБСЕ ўзялася не толькі павучаць чыноўнікаў і апазіцыю, як правільна будаваць цывілізаваную дзяржаву, але і пільна адсочваць усе парушэнні правоў чалавека – правоў, паважаць якія наша ўлада так і не навучылася.

Спачатку на гэта не звярталі ўвагі. Але калі міжнародныя інстытуцыі пачалі адмаўляцца ад супрацоўніцтва з Беларуссю, спасылаючыся на вынікі прававвога маніторынгу КНГ АБСЕ, афіцыйны Мінск адчуў небяспеку – і запатрабаваў згарнуць дзейнасць місіі і адклікаць яе супрацоўніцу.

Ад таго часу дзейнасць групы АБСЕ ў Мінску нагадвае лічылку пра дзесяць негрыцятаў: «Ханс-Георг Вік кіраваў місіяй АБСЕ, яго абвінавацілі ў падрыўной дзейнасці, у яго скончылася віза, і яго выкінулі з Беларусі... Мішэль Рывальэ замясціў Х.-Г. Віка, але ў яго скончылася віза, і ён мусіў з'ехаць з Мінску...

Заканчэнне на стар.3

ЗАКОНЫ

Усе будуць шанаваць кірыліцу

5 чэрвеня Дзяржаўная Дума РФ прыняла ў першым чытанні дапаўненне ў закон «Аб мовах народаў Расійскай Федэрацыі». Законапраект абавязвае ўва ўсіх рэспубліках, якія ўваходзяць у Расійскую Федэрацыю, «выкарыстоўваць алфавіт толькі на аснове кірыліцы».

Законапраект распрацавалі дэпутаты розных фракцыяў, а прадставіў сябра фракцыі «Адзінства» Каадыр-аол Аляксеевіч Бічалдзей. На думку аўтараў, праект дазволіць «запоўніць прабел» у заканадаўстве, бо дагэтуль пытанні пісьмовай формы расейскае мовы і моваў рэспублік заставаліся неўрэгуляванымі. Законапраект падтрымалі 343 дэпутаты, 15 выказаліся супраць. Цяпер Татарстан, які ў 1999 годзе прыняў Закон аб пераходзе на лацініцу, апынуўся ў надзвычай няпростым становішчы.

ТРАГЕДЫІ

Смяротнае сутыкненне

Яно здарылася апоўначы 4 чэрвеня ў Мінску на перакрыжаванні праспекта Машэрава і вуліцы Драздa. Два чалавекі загінулі, а яшчэ пяцёра былі дастаўленыя ў бальніцы.

Легкавік «Опель-Астра» ўрэзаўся ў бок джыпа «Нісан-Тырана», які перакуліўся на бок. «Опель» жа па датычнай зачапіў «Аўдзі-100», які рухаўся па той жа паласе. У выніку аварыі ў аўтамабілі «Нісан-Тырана» загінулі два пасажыры – мужчына і жанчына, што сядзелі з таго боку, у які ўдарыўся «Опель-Астра».

Дзмітрый БЕЛЬСКІ

КУРС НАЯЎНАГА ДАЛЯРА НА «ЧОРНЫМ РЫНКУ»

1795

ЭНЕРГЕТЫКА

Электрычнасць для народа

Імпартныя пастаўкі аднавіліся, але кошты збіць не ўдалося

Беларусь аднавіла імпарт электраэнергіі. Адбылося гэта пасля дэманстрацыйнага перапынку ў спажыванні прадукту чужой энергетыкі ад 1 красавіка. Увесь гэты час мала хто з беларусаў ведаў, што канцэрн «Белэнерга» эксперыментуе з максімальнай нагрузкаю генератараў у Новалукомлі, Белаазёрску і на гарадскіх ЦЭЦ. Станкі працавалі і лямпачкі не гаслі толькі таму, што існуючая так званая закальцаваная сістэма транспартавання электрычнасці дазваляе аператыўна рэгуляваць яе патокі.

Страйкаваць перад РАО ЕЭС дазваляў таксама спад вытворчага піку на прадпрыемствах і большая даўжыня светлага часу сутак. Прэзідэнт Лукашэнка змог нават абвесціць на ўвесь свет, што Беларусь мае амбіцыі выкупіць Ігналінскую АЭС альбо ўзяць у арэнду Смаленскую атамную. Аднак адвечны папулізм зноў спатрэбіўся для ўнутранага выкарыстання. А з 1 чэрвеня ў Беларусі планавалася павысіць тарыфы на электрычнасць для насельніцтва. Што, уласна, і здарылася без ніякага ад-кладу. І цяпер вядома, куды пойдуць мільярдныя сумы ад розніцы паміж ранейшым і новым коштамі. Ведамства Чубайса экспартавала адну кілават-гадзіну па 1,2 цэнта. А тая энергія, якая выпрацоўваецца ў Беларусі, даражэйшая (у залежнасці ад тыпу станцыі) на 50–100%.

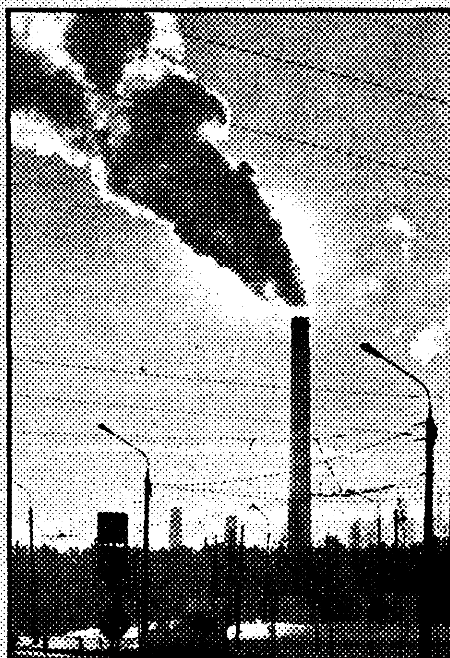

З 1 чэрвеня кілават-гадзіна расійскай электрычнасці каштуе даражэй. Мінск наведаў прадстаўнік РАО ЕЭС і нагадаў, што па цяперашніх плацяжах і старых даўгах трэба плаціць своечасова. У кабінетах улады ізноў узыдуцца спрэчкі пра зніжкі тарыфаў у перакрыжаваным спосабе аплаты для прадпрыемстваў і падвышкі – для насельніцтва.

Вячаслаў КУЛІКОЎСКІ

Мільён атрутных дозаў

Транзітныя шляхі праз Беларусь пры адкрытай мяжы на ўсходзе з Расіяй робяць нашу нацыю закладніцай у наступе наркаатруты. Паводле аператыўных зводак Міністэрства ўнутраных справаў, ужо сёлета спынена распаўсюджванне наркотыкаў у колькасці, якая дазваляла прыгатаваць 1 мільён 300 тысячаў аднаразовых дозаў. Калі мінулы год лічыўся рэкордным з апошніх дзесяці па навадненні краіны гераінам, то ў 2002 годзе яго канфіскавана ўжо на 1,2 кілаграма больш. У краіне спажыўцоў наркотыкаў нясупынна пашыраецца і кантынгент распаўсюднікаў. За 4 месяцы па артыкуле 328 частка 2 і 3 Крымінальнага кодэксу (незаконны абарот наркотыкаў) выкрытыя 719 злачынстваў – гэта ў 1,9 раза больш, чым летась.

Надзея СВЯТЛІЧНАЯ

ФЭСТ

Нацыянальныя падворкі на гродзенскіх пляцах

Каля 700 прадстаўнікоў 19-ці супольнасцяў возьмуць удзел у заключных мерапрыемствах IV Усебеларускага фестывалю нацыянальных культур, які пачынаецца ў Гродне сёння, 7 чэрвеня.

Як паведаміў начальнік упраўлення ўстановаў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Тадэвуш Стружэцкі, упершыню ў рамках акцыі, якая праходзіла з 6 кастрычніка па 8 снежня 2001 году ў Гомелі, Брэсце, Мёрах, Мінску, Гродне, Магілёве і Маладзечне, прайшлі абласныя фестывалі нацыянальных культур. Журы на чале з народным артыстам Беларусі Міхасём Дрынеўскім азнаёмілася з творчасцю больш як 240 выканаўцаў і мастацкіх калектываў з 53-х паселішчаў. Прычым найбольшай прадстаўнічасцю вызначыліся нацыянальна-культурныя аб'яднанні ўкраінцаў, палякаў і чабрэяў, якія накіравалі сваіх выканаўцаў з 14, 8 і 7 населеных пунктаў адпаведна.

Марат ГАРАВЫ

ЗДАРЭННІ

З міны рабілі кувалду...

Маладога працаўніка калгасу «Авангард» Бераставіцкага раёну, які не меў права доступу да электразварачнага апарату, забіла насмерць моцным выбухам. 19-гадовы навучэнец Бераставіцкага ПТВ-94 пагадзіўся на просьбу аднавяскоўца прымацаваць ручку да прадмета цыліндрычнай формы, каб вырабіць з яе кувалду. варта было хлопцу выбіць электродам іскру, як асляпляльны выбух страсянуў наваколле. Пацярпелы неўзабаве памёр.

У тэлефоннай размове з карэспандэнтам НАШАЙ СВАБОДЫ следчы Бераставіцкай райпракуратуры Юрый Акладнікаў паведаміў, што ўжо сабраны матэрыял для экспертызы невядомага пакуль выбуховага прыстасавання; гэта мог быць снарад часоў Вялікай Айчыннай вайны. Следства па крымінальнай справе пра гібель навучэнца ПТВ не адмаўляе пакуль факту ўласнай неасцярожнасці.

Вячаслаў КУЛІКОЎСКІ

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

Гармідар

Тэмай апошняй нарады ў Міністэрстве інфармацыі па сітуацыі ў холдынгу «Літаратура і мастацтва» сталі на гэты раз не ідэйныя і кадравыя пытанні, а эканамічныя ды бюракратычныя. Рэч у тым, што ў «ЛіМе» зараз поўны гармідар.

Па-першае, тут наблыталі з датамі ды фармулёўкамі ў шэрагу загадаў, па-другое, пад прадэкляраванымі пераўтварэннямі ў літаратурна-мастацкіх выданнях няма эканамічнага грунту. Папросту – няма грошай. Іх няма не толькі каб наладзіць бесперабойны выдавецкі працэс, а нават каб заплаціць людзям дапамогу па скарачэнні (сярэднямесячныя заробкі).

Між тым у рэдакцыйных бухгалтэрыях усё яшчэ працуюць органы праверкі. Пры гэтым ненармаваны графік працы супрацоўнікаў змянілі на сядзенне ў кабінетах ад званка да званка. Першымі днямі ў некаторых рэдакцыях гэтае правіла былі парушылі, за што атрымалі папярэджанні.

Што да творчага працэсу, то вельмі паказальная сітуацыя ў часопісе «Полымя», дзе на чарзе быў спараны выпуск № 5 і № 6. Але цяпер новае «пальмянскае» начальства разам з кіраўніцтвам холдынгу выраашыла № 5 і № 6 прапусціць і адразу выдаць падвойны выпуск № 7 і № 8. Былы галоўны рэдактар «Полымя» Сяргей Законнікаў кажа, што такога яшчэ ў гісторыі беларускай журналістыкі не было. Часопіс не выходзіў толькі ў вайну.

Яшчэ трохі ў такім духу, і можна будзе канстатаваць, што ідэя са стварэннем холдынгу літаратурна-мастацкіх выданняў пацярпела фіяска.

Мар'ян КАРЫМОНТ

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

Кнігі для сіротаў

На працягу амаль 10 апошніх гадоў не папаўнялася новымі кнігамі бібліятэка Станькаўскай школы-інтэрнату для дзяцей-сіротаў Мінскай вобласці. У фондах яе адсутнічалі нават найбольш папулярныя казкі і праграмная літаратура. Сітуацыю выправіў Беларускі дзіцячы фонд. Яго дабрачынная акцыя «Дзіцячая бібліятэка» дазволіла перадаць у Станькава 500 кніг. Хатнія бібліятэчкі атрымалі таксама дзіцячыя дамы сямейнага тыпу Янкоўскіх і Міхалёвых. Зараз камплектуюцца кнігазборы для Радашковіцкай, Валожынскай, Стаўбцоўскай, Ястрамбельскай школаў-інтэрнатаў. Яшчэ 6,5 тысяч экземпляраў кніг знойдуць сваіх новых чытачоў. Гэты скарб літаратуры ўдалося сабраць за першыя месяцы пасля таго, як Беларускі дзіцячы фонд звярнуўся да насельніцтва, прадпрыемстваў і ўстановаў з заклікам далучыцца да збору літаратуры для дзяцей-сіротаў. Дабрачынная акцыя будзе доўжыцца да снежня 2002 году. Кнігі прымаюцца кожны аўторак і пятніцу па адрасе: Мінск, праспект Скарыны, 31.

Галіна БАРАВАЯ

ЭКАЛОГІЯ

Новы заказнік

На тэрыторыі Гродзенскай вобласці, дзе ёсць лясы Белавежскай і Налібоцкай пушчаў, ствараецца яшчэ адзін рэспубліканскі ландшафтны заказнік плошчай 15,2 тысячы гектараў. У навуковым і тэхнічным абгрунтаванні ён атрымаў назву «Ліпічанская пушча» і сваімі межамі заходзіць на тэрыторыю Шчучынскага, Мастоўскага і Дзятлаўскага раёнаў. Тут разнастайны жывёльны свет, унікальная прырода, выспы лекавых раслінаў.

Паводле дадзеных Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, агульная плошча тэрыторый пад асаблівай аховай складае 1 574 000 гектараў, альбо 7,6% тэрыторыі Беларусі. У краіне 94 заказнікі рэспубліканскай значнасці і 468 – мясцовай.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

КАРЫСНЫЯ ВЫКАПНІ

Новыя землі пад шахты

Зямельныя плошчы некалькіх калгасаў у Чырвонаслабадскім раёне на Міншчыне па рашэнні аблсавета адышлі пад новае будаўніцтва вытворчага аб'яднання «Беларуськалій». Тэрмінам на 25 гадоў пад новыя шахты перададзеныя 13 318 гектараў. Тут ужо з'явіліся буравік і яшчэ да ўборкі пасаджанага яны знімуць урадлівы слой над падземнымі залежамі так званага чырвонага золата Беларусі.

Мікола НЯЗЛОМНЫ

ВАЙСКОВЫЯ ВУЧЭННІ

Дэльтаплан – сучаснае ўзбраенне разведчыкаў, выпрабаванае на вайсковых вучэннях «Бярэзіна-2002»

КУЛЬТУРА

Белдзяржфілармонія стала на рамонт

З 1 чэрвеня на нявызначаны тэрмін зачынены будынак Беларускай дзяржаўнай філармоніі. Летась у філармоніі адбылося надзвычайнае здарэнне – столь канцэртнай залі пачала абвальвацца, калі рэпетаваў Дзяржаўны канцэртны аркестр Беларусі пад кіраўніцтвам Міхаіла Фінберга. Пасля гэтага было прынятае распараджэнне прэм'ер-міністра Беларусі «Аб капітальным рамонце будынка Белдзяржфілармоніі». Часовая эксплуатацыя будынка была дазволена да 1 чэрвеня гэтага году. Колькі часу зойме капітальны рамонт і хто дасць на яго грошы, пакуль невядома.

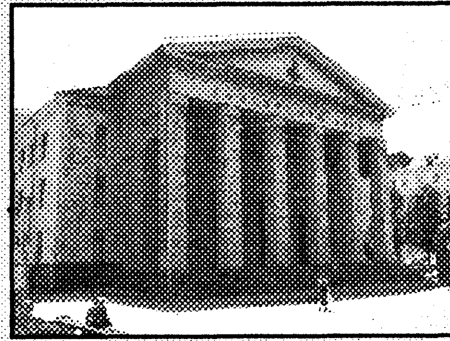

«Пагоня» ў судовай залі

Заканчэньне, пачатак на стар. 1

Дзверы Ленінскага раённага суду вартавалі міліцыянты, якія не пускалі нікога ўсярэдзіну. Аднак публіка – некалькі дзесяткаў чалавек – націснула і прарвалася ўсярэдзіну будынка.

– Нас не пускалі, пхалі і білі, – расказала карэспандэнтцы інтэрнэт-выдання *www.pahonia.com* гарадзенка Ірына Салей, якая была сведкай эксцэсу. – Нават калі мы прабіліся на лесвіцу, міліцыянты беглі за намі і збівалі! Фашысты! Як можна так паводзіць сябе з людзьмі!

У бойцы разбілі шкло ўваходных дзвярэй суду. Аляксей Маркевіч, брат Міколы Маркевіча, быў ім паранены. Да 22-гадовай Святланы Нех, якую міліцыянт моцна ўдарыў па галаве, выклікалі «хуткую дапамогу» ў залю суду.

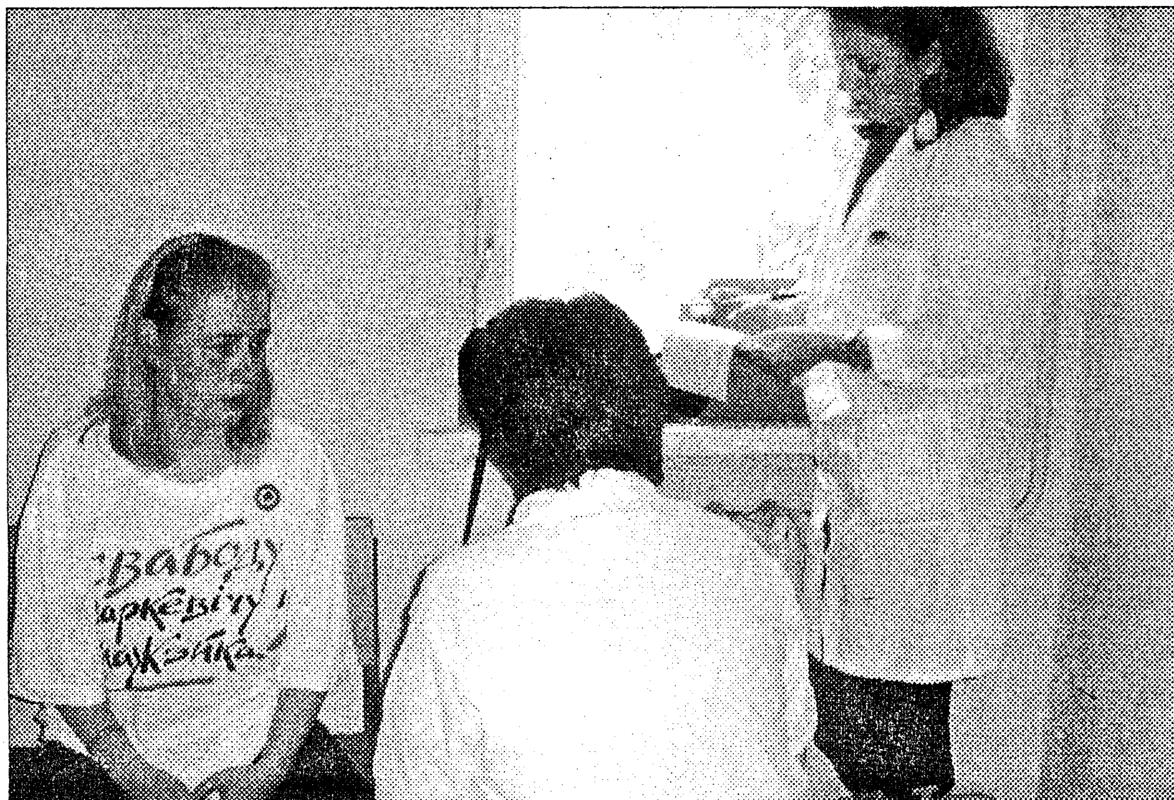

Урэшце публіка апынулася ў судовай залі. Усе абмяркоўвалі «штурм» і тое, што некалькі чалавек атрымалі ўдары ад міліцыянтаў.

У сераду паседжанне было прызначана на 10 гадзін раніцы. Дзверы суду адчыніліся ў 9 гадзін. Аднак у судовай залі ўжо сядзелі 15 натрэніраваных мужчын у цывільным, якія займалі амаль палову месцаў для гледачоў. Астатнія месцы ўдалося заняць журналістам, якіх міліцыянты ўсяляк стараліся не пускаць у будынак. На вуліцы сабраліся дзесяткі людзей. Аднак будынак ахоўвалі амонаўцы. М. Маркевіч назваў суд «адкрытым працэсам пры зачыненых дзвярах», бо суддзя не аднойчы паўтарала, што працэс адкрыты. У гэты дзень падсудныя заявілі хадайніцтвы, каб ім было дазволена мець грамадскіх прадстаўнікоў. М.Маркевіч паўтарыў сваё хадайніцтва аб прадстаўленні большай залі. Суддзя адмовіла. Тады аб адводзе суддзі заявіў П. Мажэйка. Гэтае хадайніцтва Т. Клімава адмовілася задаволіць таксама.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

АБСЕ: місія немагчымая

Заканчэньне, пачатак на стар. 1

На Эндру Карпентэра ўсклалі абавязкі часовага кіраўніка КНГ АБСЕ, але і яго ўязная віза скончылася 1 чэрвеня, і цяпер ён апынуўся па-за межамі Беларусі... Мэган Фітцджэральд і Аліна Жасан засталіся ў місіі АБСЕ ў Мінску ўдзвюх... дзейны старшыня АБСЕ адклікаў Мэган Фітцджэральд для кансультацыяў у Вену, і ў місіі засталася працаваць адна супрацоўніца – Аліна Жасан... місія разваленая, яе больш няма»... Дадамо, што новы кіраўнік КНГ АБСЕ, які мае статус адмысловага пасланніка, – Эбергард Хайкен – вымушаны заставацца ў Вене, бо яму не дазваляюць уехаць у Беларусь.

У аўторак, 4 чэрвеня, Партугалія як старшыня АБСЕ выступіла з афіцыйнай заявай наконт Беларусі. У ёй адзначаецца, што цяперашняя пазіцыя беларускіх уладаў не спрыяе жаданай нармалізацыі стасункаў паміж Беларуссю і АБСЕ, і таму дзейны старшыня лічыць гэтую пазіцыю непрымальнай. Кіраўніцтву Беларусі нагадваюць, што яно мусіць прытрымлівацца абавязанняў, узятых імі на сябе пры ўваходзе ў склад АБСЕ.

Міністр замежных справаў Партугаліі Антоніо Марціньш да Крус

Міністр замежных справаў Партугаліі Антоніо Марціньш да Крус як дзейны старшыня АБСЕ заявіў, што праца Кансультацыйна-назіральнай групы была ключавой для супрацоўніцтва АБСЕ з Беларуссю, і пасля фактычнай высылкі Э. Карпентэра місія не ў стане выконваць пастаўленыя перад ёю задачы. Таму ён вырашыў адклікаць апошнюю супрацоўніцу місіі па знешніх сувязях Мэган Фітцджэральд у Вену для кансультацыяў.

У гэты ж дзень міністэрства замежных справаў Францыі заклікала беларускія ўлады змяніць сваё рашэнне аб фактычным спыненні працы місіі АБСЕ ў Мінску. Пра гэта заявіў намеснік афіцыйнага прадстаўніка МЗС Бернар Валеро. Па ягоных словах, адмова прадоўжыць візу Э. Карпентэру «кампраметуе місію».

У сераду, 5 чэрвеня, амбасада Вялікабрытаніі распаўсюдзіла заяву Старшынства Еўрапейскага Саюзу, датычную адносінаў паміж Рэспублікай Беларусь і АБСЕ. «Еўрапейскі Саюз выказвае глыбокае шкадаванне наконт рашэння беларускіх уладаў адмовіць у працягу візы выканаўцы абавязкаў кіраўніка місіі Кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ ў Мінску спадару Эндру Карпентэру. Еўрапейскі Саюз разглядае дадзенае рашэнне як негатыўнае; яно лішні раз паказвае на адсутнасць на цяперашні момант пазітыўнага стаўлення з боку беларускіх уладаў, нягледзячы на намаганні дзеючага партугальскага старшынства ў АБСЕ, накіраваныя на аднаўленне супрацоўніцтва паміж беларускім урадам і КНГ АБСЕ ў Мінску. Еўрапейскі Саюз падкрэслівае надзвычайную важнасць ролі АБСЕ для дэмакратычнай кансалідацыі Беларусі і яе эканамічнага і сацыяльнага прагрэсу. У гэтай сувязі ЕС настойліва заклікае беларускія ўлады прыняць новага кіраўніка Кансультацыйна-назіральнай групы АБСЕ, а таксама зняць перашкоды для нармальнага развіцця адносін паміж Рэспублікай Беларусь і АБСЕ».

А ўчора ў Вене мелася прайсці надзвычайная прэс-канферэнцыя па Беларусі. На ёй кіраўнік Сталае рады АБСЕ амбасадар Жоао дэ Ліма Піментэль каментаваў сітуацыю, што склалася пасля адмовы афіцыйнага Мінску падоўжыць тэрмін дзеяння візы часоваму кіраўніку місіі. На мерапрыемстве планавалася прысутнасць Эберхарда Хайкена, в. а. кіраўніка КНГ АБСЕ ў Беларусі Мішэля Рывальe і Эндру Карпентэра. На момант здачы нумару ў друк яе вынікі былі яшчэ невядомыя.

АПЫТАННЕ

– Якія, на Вашую думку, прафесіі ў наш час варта выбіраць выпускнікам школаў?

Наталля, працуе ў доме састарэлых:
– У прынцыпе, камп'ютэры – гэта будучыня. Што зараз найбольш запатрабаванае ў Беларусі, сказаць не магу, бо жыву ў Нямеччыне. Там асабліва ўжо папулярных прафесій няма, здаецца. Мой сын, напрыклад, на камп'ютэршчыка вучыцца. Дачка – медык, праўда, яна яшчэ ў Саюзе вывучылася.

Валодзя, бомж:
– У нашай краіне ніякія прафесіі не патрэбныя, у нас тут вэрхал ды бяспраўе.

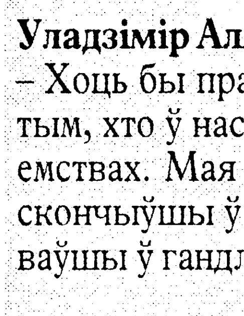

Уладзімір Аляксандравіч, пенсіянер:
– Хоць бы пракарміць і захаваць працу тым, хто ў нас ужо працуе на прадпрыемствах. Мая дачка з'ехала ў Гамбург, скончыўшы ў Мінску наргас і папрацаваўшы ў гандлёвым доме «На Нямізе».

Аляксандр, вольны будаўнік:
– Як на мой розум, дык трэба паступаць у нейкую сапраўды беларускую навучальную ўстанову, але ж яе няма. Што да прафесій, то паколькі я сам будаўнік, то параіў бы моладзі выбіраць будаўнічыя спецыяльнасці. І праца будзе, і грошы будуць.

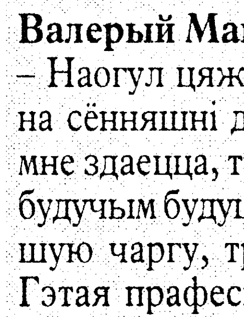

Валерый Макаравіч, пенсіянер:
– Наогул цяжка сказаць, якія прафесіі на сённяшні дзень лепш выбраць. Але мне здаецца, трэба выбіраць тыя, якія ў будучым будуць перспектыўнымі. У першую чаргу, трэба абараняць Айчыну. Гэтая прафесія заўсёды будзе патрэбнай. У той жа час, відаць, трэба падымаць эканоміку. Значыць, перспектыўныя прафесіі эканаміста, юрыста, усякія фінансавыя работнікі.

Алег Паўлавіч, пенсіянер:
– Самыя модныя прафесіі зараз, у наш час, – юрыст, эканаміст, прадавец, камерсант. На жаль, маладыя людзі паступова адыходзяць ад прафесіяў, дзе трэба працаваць, працаваць па-сур'ёзнаму, вырабляць тыя тавары, якіх не хапае.

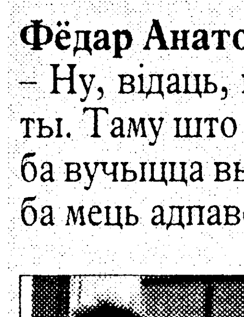

Фёдар Анатольевіч, інжынер:
– Ну, відаць, што фінансавыя інстытуты. Таму што ў цяперашніх умовах трэба вучыцца выжываць, а значыць, трэба мець адпаведную падрыхтоўку.

Вячаслаў, праграміст:
– Адназначна – праграмісты. Праўда, не ўпэўнены, што гэта надоўга.

Апытанне праводзілі Кірыла ПАЗЬНЯК і Уладзімір ШЛАПАК (фота)

Палякі пратэстуюць супраць перасьледу «Пагоні»

Трэцяга чэрвеня ў Варшаве каля будынку беларускай амбасады прайшоў пікет у знак пратэсту супраць крымінальнага пераследу журналістаў газеты «Пагоня» Міколы Маркевіча і Паўла Мажэйкі. Акцыю ладзілі левыя моладзевыя арганізацыі і прадстаўнікі беларускай меншасці ў Польшчы. Удзельнікі пікету трымалі ў руках транспаранты на польскай і беларускай мовах: «Разам за «Пагоню», «Свабоду слова для «Пагоні», «Спыніць палітычныя рэпрэсіі». Прадстаўнік беларускага пасольства, які выйшаў да пікетоўцаў, адмовіўся прыняць петыцыю, у якой удзельнікі пікету патрабавалі спынення пераследу незалежных журналістаў. Беларускі чыноўнік пры гэтым патлумачыў, што ён не ўпаўнаважаны прымаць дакументы. У гэты ж дзень петыцыя была накіравана ў пасольства поштаю.

Андрэй АДЛЯНІЦКІ

Капец

Школы будуць зарабляць грошы для бюджэту

Сяргей НІКАЛЮК

Хто не ведае папулярнага прэзідэнцкага выслоўя: «Страцім настаўніка – капец, будзем хадзіць п'яныя і дурныя»? Вядома, думка цвярозая, хоць і крыху каструбаватая па форме. Але гаворка пойдзе не пра форму і нават не пра тое, што здабудзе грамадства, страціўшы настаўніка. Гаворка пойдзе пра страты саміх настаўнікаў.

Гадамі прывучаныя жыць па званках, педагогі неяк не заўважылі ціхага дзынкання, якое папярэджвала пра надыход эканамічнага краху. Улада абяцала кожнаму настаўніку па 100 даляраў. Улада абяцанне выканала. Якой цаною? Працаўнікоў указкі і крэйды гэта не цікавіла. Пытанне пра цану дармовай адукацыі было пастаўлена рубам на нарадзе дырэктараў мінскіх школаў 30 траўня. Цана аказалася не круглая – 9,2 мільярда беларускіх рублёў. Якраз гэтулькі павінны ўнесці школы ў гарадскі бюджэт у будучым навучальным годзе. Да кожнай школы лічбы яшчэ не даведзеныя, але праблемаў з гэтым не будзе. Методыка, як даводзяць паказчыкі, адпрацавана даўно. Нашмат больш складана з методыкай, як дзяржаўным школам зарабляць грошы ўва ўмовах абавязковай бясплатнай адукацыі. Тут няма не толькі гарадскога, але і сусветнага вопыту.

У якасці першага кроку Камітэт па адукацыі і справах моладзі Мінгарвыканкаму прапанаваў лічыць кожнага дырэктара школы менеджэрам. Ці мяняюць пры гэтым таблічкі на дзвярах кабінетаў, пакуль не вырашана. Другі крок прадугледжвае скарачэнне школьнай вертыкалі ўлады. Нагадаем: кіраўнічая структура школы, якая сфармавалася цягам дзесяцігоддзяў, складаецца з дырэктара, завуча, загадчыка гаспадаркі, прыбіральшчыцы і вахцёра. Каго канкрэтна скароцяць, нарада не вырашыла. У якасці альтэрнатывы прапаноўвалася сумяшчаць прафесіі. Наколькі больш эфектыўна будзе кіраваць школаю звязка «завуч – прыбіральшчыца» ў параўнанні са звязкаю «дырэктар – вахцёр» (дакладней, «дырэктар-менеджэр – вахцёр»), спецыялістам камітэту яшчэ трэба ўдакладніць.

«У бюджэце няма грошай. У бюджэце няма грошай», – як заклінанне паўтаралася на нарадзе кожныя дзесяць хвілін. «Паўтарэнне – маці вучэння», не дырэктарам школ гэта тлумачыць. Ну, а хто тады бацька? Бацька эканамічнай палітыкі, якая спустошыла гарадскую казну, усім прысутным добра вядомы. Таму сход перайшоў да абмеркавання дэталяў.

Класічны прынцып усушкі і ўтрускі знайшоў свой працяг. Прынята рашэнне зачыніць мінскія школы з колькасцю вучняў меней за 600 чалавек, класы ўзбуйніць, давёўшы колькасць вучняў да сарака. Што яшчэ? Яшчэ ёсць настаўніцкая стаўка. Каб яе атрымаць, неабходна адпрацоўваць 18 гадзін на тыдзень. Не, стаўку ніхто чапаць не будзе. Але чаму 18 гадзін? Ёсць і другія лічбы. Напрыклад, 30. Круглая лічба, і вельмі зручна шмат на што дзеліцца.

Фота В.Шлапака

Але задача стаіць не проста эканоміць. Неабходна ***зарабляць!*** Згаданыя вышэй 9,2 мільярда павінны быць ***пералічаны*** ў гарадскі бюджэт. Што могуць прапанаваць школы? Здаваць вольныя плошчы ў арэнду? Узаконіць рэпетытарства? Даваць дзіцячыя канцэрты? Праўда, за арэнду можна атрымаць рэальныя грошы. Асабліва ў школах, што размешчаны ў цэнтры гораду. Не паспела высахнуць чарніла на рашэнні «выгнаць мянялаў» з храмаў здароўя, як чыноўнікі з паралельнага міністэрства прапаноўваюць завабліваць бізнесменаў у храмы ведаў. Дзе логіка? Пытанне рытарычнае. Але задача перад новаспечанымі менеджэрамі ад табліц Мендзялеева і Брадзіса пастаўлена. Вынікі нам неўзабаве даложаць шматлікія органы дзяржаўнага кантролю.

Яны не стануць браць у разлік ні «новаспечанасць» менеджэраў, ні адсутнасць заканадаўчае базы школьнага прадпрымальніцтва. У іх свая праца.

Якая з усяго сказанага вынікае высноўа? Цягам многіх гадоў настаўнікі не проста складалі касцяк маўклівай бальшыні, на якую абапіралася ўлада, – яны актыўна падтрымлівалі яе. Але больш у бюджэце няма грошай. Няма і не будзе.

Яйка вучыць курыцу?

Праблема бацькоў і дзяцей у беларускай апазіцыі

16 чэрвеня пройдзе сойм Маладога Фронту. Пра стан і настроі ў гэтай арганізацыі ў паслявыбарчы перыяд, а таксама пра тое, што рабіць, разважае ейны старшыня Павел Севярынец у гутарцы з карэспандэнтам НАШАЙ СВАБОДЫ

– Што такое Малады Фронт сёння, і ці ёсць істотная розніца ў параўнанні з тым, што ён уяўляў сабой колькі гадоў таму?

– Усё ж рухаецца і развіваецца, а Малады Фронт увогуле эвалюцыянуе – ад вулічных байцоў да шырокага шматвобразнага руху. На дадзены момант Малады Фронт, дзе 1 500 актывістаў і блізу 10 000 чалавек спісам, ёсць найбуйнейшым маладзёжным рухам у Беларусі. Мы вызнаем нацыянальную ідэю на хрысціянскіх прынцыпах. Само кшталтаванне гэтай ідэалогіі і ёсць адным з галоўных адрозненняў ад колішняга стыхійнага МФ, лозунгам якога было «Далоў Луку!», «Незалежнасць!», а праграмай – «спытайце ў БНФ».

– Ва ўмовах відочнай палітычнай апатыі, якая апошнім часам ахінула беларусаў, новых маладых людзей далучаецца да вас наўрад ці столькі ж, колькі і раней?

– Звычайна людзі падхлынаюць пад масавыя акцыі. Апошняя вялікая хваля была пад выбары і падчас акцыі «Беларусь – у Еўропу!». Крыху змяняецца геаграфічны баланс: раней Мінск складаў ці не палову арганізацыі, а зараз ужо да трох чвэрцяў усяго МФ прадстаўляюць рэгіёны.

– Які сярэдні партрэт маладафронтаўца?

– Гэта малады чалавек прыблізна ў веку ад 18 да 20 гадоў, студэнт першага курса ВНУ, школьнік старэйшых класаў, можа быць, працоўны ці службоўца. Як ні дзіўна, больш у нас не гуманітарыяў, а тэхнароў. Асноўныя сацыяльныя групы – нефармалы, студэнты, дзеці творчай інтэлігенцыі, усё болей сярод нас становіцца вернікаў розных хрысціянскіх канфесій.

– Вы кажаце, што Малады Фронт – самы шматколькасны, а як жа БПСМ?

– Гаворка вядзецца пра маладзёжныя арганізацыі, а БПСМ – гэта структура ўлады. Мы іх у разлік не бярэм. Паводле спісавага складу яны пераўзыходзяць нас. Што да штатных адзінак, то гэта 1 100 чалавек, якія атрымліваюць заробак і ледзь-ледзь варушацца.

– Вы мяркуеце, што Малады Фронт мабільней за БПСМ?

– Думаю, што так. Тры мільёны даляраў на год, падтрымка дзяржаўнай прэсы, наклады якой у некалькі разоў большыя, чым у незалежнай, тут можна было б, сапраўды, апанаваць усю краіну. Але БПСМ не мае падтрымкі ў моладзі, бо практычна не мае ідэяў. Мы думалі, што яны будуць канкурэнтамі, і можна будзе дзейнічаць ад супрацьўнага. БПСМ – структура гніення.

– Такім чынам, БПСМ выконвае функцыю не ангажаванага палітычнага выхавання моладзі, а наадварот, апалітызацыі?

– Менавіта апалітызацыі і разлажэння. Але колькі Аляксандр Рыгоравіч ні браўся за моладзь, не атрымалася аніводнага ўдалага праекту. БПСМ – яскравы прыклад. БПСМ – правальная справа, і Лукашэнка, трымаючыся за іх, у рэшце рэшт, поўнасцю прайграе моладзь.

– Як вы мяркуеце, ці прыносіць яшчэ плён так званая вулічная дэмакратыя?

– Гэта сродак, а не самамэта. Думаю, што ў пэўны час, у пэўнай сітуацыі беларускі незалежніцкі рух якраз праз вуліцу можа вырашыць праблему Лукашэнкі. Вулічныя акцыі – важная форма барацьбы. Яны з'яўляюцца індыкатарам стану апазіцыі.

– Многім беларусам аднастайнасць беларускага палітычнага працэсу прыелася. Ці не варта было б палітыкам узяць вакацыі на годзік, даць народу адпачыць, а за гэты час прыдумаць штонебудзь навюткае і эфектыўнае?

– Магчыма. Таму Малады Фронт ставіць на сістэмную працу на месцах, на розныя кірункі дзейнасці ад палітыкі да музыкі, на аб'яднанне маладзёжных сілаў пад лозунгам «Люблю Беларусь!». Гэта своеасаблівая нацыянальная ідэя практычна для кожнага чалавека, выражаная ў двух словах. Мы стараемся працаваць ушчыльную з людзьмі, прапаноўваць нешта і для творцы, і для камп'ютэршчыка, і для аматара піва. У гэтым адрозненне ад адміністрацыйнай беларусізацыі 1992–1993 гадоў.

– «Люблю Беларусь!» – ці не занадта агульнае месца?

– Гэта лозунг для ўсёй Беларусі. Для пенсіянера, для рабочай моладзі, для вясковай будзе свая інтэрпрэтацыя гэтага лозунгу. Наогул «Люблю Беларусь» – гэта не столькі дэвіз, колькі аздоба, акцэнт вестак. Напрыклад: мы выходзім на вуліцу, мы займаемся палітыкай, бо мы любім Беларусь. Усім нясцерпнай стала і нянавісць, і страх, і апатыя, а любоў да Беларусі – грунтоўна і на вякі.

– Якая мэта маючага адбыцца неўзабаве сойму МФ?

– Гэта спосаб даць вестку ўсяму грамадству, бо ад моладзі чакаюць не толькі рашучых крокаў, але таксама і ідэяў. І мы іх дамо, бо мы вырашаем, якой быць заўтра Беларусі. Малады Фронт і ёсць тым асяродкам, які фармуе новую Беларусь. Асноўным вынікам сойму мусіць стаць прыняцце стратэгіі на 2 бліжэйшыя гады, такой стратэгіі, якая б дазволіла нам падчас наступных выбараў, рэферэндумаў і стыхійных выступаў узняць усю краіну.

– Ці будзе больш пэўна вызначацца мадэль стасункаў паміж Маладым Фронтам і БНФ?

– Зараз у нас рабочыя стасункі. Але МФ развіваўся, а БНФ таптаўся на месцы, у выніку паміж намі ўтварылася досыць вялікая дыстанцыя. Аднак жа многія з нас – сябры Фронту, і мы не збіраемся аддаляцца ад яго. Мы збіраемся пераўтварыць БНФ. Так, атрымліваецца, што не бацькі павучаюць дзяцей, а дзеці намагаюцца пераўтварыць бацькоў. Старэйшае пакаленне апазіцыі разгубленае, слабое і раз'яднанае, без веры і волі. Моладзь намацнейшая. Падчас выбараў відаць было збольшага моладзь. У рэшце рэшт, гэта натуральная хада падзеяў – прыйшла чарга маладых.

Гутарыў Кірыла ПАЗЬНЯК

Нашы бабулі з чужымі цыгарэтамі

Аксана ЯНОЎСКАЯ

Несанкцыянаваны гандаль – адміністрацыйнае праваапрушэнне. Але не ўсё так проста. Калі міліцыянты затрымліваюць бабульку з цыгарэтамі, большасць мінакоў гатова ёй паспачуваць.

Фота В.Шлапака

Кантынгент гандлярак

Нельга параўноўваць бабулек, якія гандлююць кропам з свайго гароду, і тых, што гандлююць цыгарэтамі. Першых і сапраўды можна пашкадаваць, калі іх забіраюць у пастарунак. Адміністрацыйны штраф за правапарушэнне не перавышае дзвюх мінімальных базавых велічынь. На сваёй гароднiне яны столькі не заробяць. А вось бабулькі, што гандлююць цыгарэтамі, ніякага жалю не выклікаюць. Яны займаюцца бізнесам, які падрывае не толькі эканоміку нашай дзяржавы, але і здароўе падлеткаў. Калі ў краме і нават камерцыйным кіёску 12-гадовай дзяўчыне не прададуць цыгарэтаў, баючыся пазбавіцца ліцэнзіі, то ў бабулек няма такіх абмежаванняў.

Вядома, што нашы пенсіянеры небагатыя людзі. Але ад беднасці гандлююць пятрушкай. Цыгарэтныя ж бабулькі найчасцей зарабляюць грошы на бязбеднае жыццё сваім унукам.

За «змену» бабулька-цыгарэтчыца зарабляе прыкладна 10 тысяч рублёў, а даходы яе «наймальніка» падлічыць цяжка, бо ён «курыруе» некалькі гандлярак.

Грошай, якіх не далічваецца дзяржава ад нясплачаных акцызаў і іншых падаткаў, магло б хапіць на падвышэнне пенсій не адной сотні бабулек.

Тэхналогія цыгарэтнага гандлю

Бабулькі, нібыта прагульваючыся, ацэньваюць учэпістым вокам мінакоў і так даверліва прапаноўваюць: «Цыгарэты, калі ласка». Пакуль пройдзеш па «іх тэрыторыі», такіх прапановаў паступіць 5–6. Немагчыма зразумець гэтую псіхалогію: калі я адмовілася купляць цыгарэты ў адной, то чаму куплю ў іншай?

Гандаль цыгарэтамі носіць, безумоўна, арганізаваны характар. Па-першае, бабулек «з вуліцы» туды не бяруць, усе яны прыходзяць па рэкамендацыі. Па-другое, недалёка ад бабулек знаходзіцца «кладаўшчык», у якога яны паступова дабіраюць тавар.

Парушальнікі бываюць розныя

Міліцыя грамадскай бяспекі сістэматычна праводзіць рэйды па імправізаваных «гандлёвых кропках». Паколькі кантынгент гандлярак сталы, то яны ўжо ведаюць у твар амаль усіх міліцыянтаў, нават калі тыя «замаскіруюцца» ў цывільнае.

– Свой занятак жанчыны тлумачаць нізкім памерам пенсіі, – кажа начальнік міліцыі грамадскай бяспекі і спецыяльнай міліцыі Савецкага РУУС падпалкоўнік Ігар Мазынскі. – Шмат пенсіянераў вымушаны працаваць, і яны знаходзяць такую працу, каб не канфліктаваць з законам. Паглядзіце, колькі пенсіянераў разносяць па офісах часопісы – гэта ж вельмі цяжкая праца. А што да гандлярак, то па-чалавечы, зразумела, я больш сімпатызую жанчыне, якая, нават у забароненым месцы, прадае клубніцы з свайго гарода. Але я – міліцыянер і павінен сачыць за выкананнем закону. Таму і такіх гандляроў мы вымушаны затрымліваць. Іншая рэч – пакаранне. Калі чалавек прыстойна сябе паводзіць, то можна абмежавацца і прафілактычнай гутаркай. Мы ж разумеем, што штраф – 20 тысяч рублёў – вялікія грошы для пенсіянера. Сярод жанчын, якія гандлююць цыгарэтамі і прамысловымі таварамі, сустракаюцца такія, што дзеля гэтага бізнесу звольніліся з працы.

– Думаю, вы пагодзіцеся са мною, што карцінка, калі міліцыянты вядуць у пастарунак жанчыну, не вельмі прыемная для людзей.

– Нам, ведаеце, таксама не вельмі прыемна змагацца з жанчынамі. Тым больш што сярод «цыгарэтчыц» ёсць дзве такія акторкі… Як толькі заўважаць міліцыянта, дык адразу – плясь на асфальт. Сяржант ці афіцэр вымушаны яе паднімаць. Жанчына пачынае лямантаваць: «Людзі, дапамажыце, міліцыя б'е». І хто не бачыў пачатку «карцінкі», зразумела, шкадуе жанчын. У нашым грамадстве пануе думка, што ва ўсіх бедах найперш вінавата міліцыя. А калі мы зловім алкаголікаў, што «сабралі» ўраджай на чужых лецішчах або прывезлі ў Мінск забруджаныя радыенуклідамі ягады ці грыбы, гэтага ніхто не заўважае.

Жыцця ад іх няма…

Падпалкоўніку Ігару Мазынскаму далажылі, што даставілі дзвюх жанчын-цыгарэтчыц. Адна з іх наадрэз адмовілася размаўляць з карэспандэнткай недзяржаўнай газеты, а другая, наадварот, пачала жаліцца:

– Паглядзіце на гэтых дужых хлопцаў: жыцця ад іх няма ніякага, кожны дзень ходзяць. Я ж ведаю, што будзе. Зараз складуць пратакол, потым суд – і забяруць у даход дзяржавы цыгарэты. З дзяржавай нічога не зробіцца, а вось як людзям жыць? Я ўжо старая, мне што… А ўнучку ж трэба апрануць, абуць, даць адукацыю і каб усё не горай, як у людзей.

– А праўда, што ад міліцыянтаў можна адкупіцца, калі прэзентаваць ім блок цыгарэт?

– Мусіць, дзе і можна. Але гэтыя, што тут ходзяць, надта фанабэрыстыя: дэманстратыўна паляць цыгарэты з пачкаў з акцызнымі маркамі. Дык, можа, вы папросіце, каб нас адпусцілі?

– Не, не папрашу. Па-першае, гэта бессэнсоўна. Па-другое, мне вельмі не падабаецца і ваш занятак, і вашы нахабныя паводзіны.

– Сказала б ты гэта на вуліцы, мы б адказалі. А тут… Які толк ад вашых газет, калі вы не хочаце паспачуваць простаму чалавеку?

ГРАМАДСТВА

У турмах чакаюць амністыі

У нашай краіне рыхтуецца чарговая амністыя зняволеных. Галоўны матыў яе правядзення – не філантропства, а эканомія. Чакаецца, што гэтая амністыя дазволіць зэканоміць 1,5 мільярда рублёў.

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка ўжо накіраваў падрыхтаваны ў МУСе праект адмысловага закону – «Аб амніставанні некаторых катэгорый асобаў, якія здзейснілі злачынствы» – дэпутатам Палаты прадстаўнікоў. Паводле яго, з месцаў пазбаўлення волі плануецца вызваліць трохі меней за 2 тысячы чалавек; апрача таго, яшчэ аж 25 тысячам вязняў тэрмін адбывання пакарання будзе скарочаны на 1 год. Амністуюць асобаў, якія прызнаюцца бяспечнымі для дзяржавы і грамадства і да якіх не варта ўжываць крымінальна-прававыя захады. У праваахоўных органах даводзяць, што гэтая амністыя не павінна негатыўна паўплываць на крымінагенную сітуацыю ў краіне.

Будзем спадзявацца, што пад амністыю трапіць як мага болей сапраўды перавыхаваных злачынцаў. Бо працэнт здзяйснення раней асуджанымі асобамі паўторных злачынстваў у Беларусі і без таго даволі высокі. Так, летась кожнае чацвёртае злачынства ўчынялася тымі, хто ўжо пабываў там, дзе неба ў клетку. Дарэчы, апошняя амністыя ў Беларусі была два гады таму – у 2000 годзе. Тады на волю выйшлі каля 10 тысяч асуджаных.

Хутчэй за ўсё новую амністыю абвесцяць да канца гэтага году. Амністыі будуць падлягаць тыя самыя катэгорыі з іх, што і падчас ранейшых амністыяў. Разлічваць на датэрміновы выхад на волю могуць толькі тыя, хто да ўступлення ў сілу закону аб амністыі адседзеў ужо палову тэрміну пакарання. Не свеціць амністыя тым, у дачыненні да каго ўжо прымянялася амністыя ці памілаванне, хто ўчыніў наўмыснае злачынства, асуджаныя да пажыццёвага зняволення, а таксама злосныя парушальнікі рэжыму папраўчай установы.

Сёння паводле колькасці зняволеных на 100 тысяч насельніцтва Беларусь займае трэцяе месца ў свеце – пасля ЗША і Расіі. Зараз у папраўча-працоўных установах і следчых ізалятарах знаходзяцца 50 тысяч чалавек, а разам з тымі, хто адбывае папраўчыя работы, – у 2 разы болей. Беларускія турмы надзвычай перапоўненыя. Колькасць зняволеных тут на чвэрць перавышае норму. Адсюль – дужа вялікія выдаткі на іх утрыманне. На патрэбы Камітэту па выкананні пакаранняў бюджэт адводзіць прыкладна 30 мільёнаў даляраў. Але праблема не толькі ў гэтым. Праз такія ўмовы ў нашых турмах цяпер болей за 5 тысяч хворых на сухоты і ВІЧ-інфікаваных.

Нездарма на пачатку гэтага году, кажучы пра магчымую амністыю, міністр унутраных справаў Уладзімір Навумаў сказаў: «Хацелася б разгрузіць месцы пазбаўлення волі і прывесці іх да еўрапейскіх стандартаў, а людзям у чарговы раз даць магчымасць выправіцца».

Усяго ў Беларусі 37 месцаў зняволення – 19 папраўча-працоўных калоніяў, 7 следчых ізалятараў, 4 калоніі-пасяленні, 3 выхаваўча-працоўныя калоніі для непаўналетніх, 2 турмы і 2 ЛПП.

Кірэй МАНУЙЛА

ВОПЫТ СУСЕДЗЯЎ

Пакаранні чэшскім кэдэбістам

У апошні травеньскі аўторак у пражскім апеляцыйным судзе два «эстэбэшнікі» (аналаг нашых кэдэбэшнікаў) атрымалі па пяць гадоў турмы за катаванні працаўнікаў далістападаўскага рэжыму.

Ручнік і кляймо

У чэрвені 1981 году палітычная паліцыя выклікала ў свой аддзел на пражскай Барталамееўскай вуліцы мастака і падпісанта Хартыі-77 Збынька Бэнышка. Віна яго была ў тым, што ён скардзіўся ў міністэрскую інспекцыю (канечне, марна) на жорсткае абыходжанне «эстэбэшнікаў» на допытах. Афіцэр службы бяспекі Іржы Шымак прывязаў яго мокрым ручніком да крэсла і трымаў так, пакуль ахвяра не страціла прытомнасць. Выкліканы лекар вярнуў яго да жыцця. Праз чатыры дні сп. Бэнышак мусіў зноў з'явіцца на допыт: гэтым разам ужо Шымакаў калега Збынек Дудэк раз за разам біў яго ў жывот. «Эстэбэшнікі» выдатна ведалі, што іх ахвяра мае хворае сэрца.

13 кастрычніка 1981 году Дудэк, Шымак і трэці іх калега, чыя асоба дагэтуль не вызначана, узялі службовае аўто і рушылі на начную акцыю. А палове другой уночы яны пазванілі ў дзверы Зіны Фрэўндавай, адной з распаўсюдніц дакументаў Хартыі і сяброўкі Камітэту па абароне несправядліва пераследаваных (*VONS*). Хеўра ўвалілася ў кватэру і пачала збіваць жанчыну і пагражаць ёй згвалтаваннем. Нарэшце, калі Зіна ўжо не магла падняцца з падлогі, ёй абстрыглі валасы і, задаволеныя, ад'ехалі. Захаваўся фотаздымак, зроблены наступнага дня, дзе ў Зіны Фрэўндавай на назе добра відаць падабенства кляйма – гематома ў выглядзе «эстэбэшнага» абцаса.

У лютым 2002 году суд Прагі-1 адправіў Дудэка з Шымакам на тры гады ў турму.

Respekt 23/2002
Пераклад: Ілля ГЛЫБОЎСКІ

Шчасце для зуброў

Польскі і беларускі бакі падпісалі дамову аб стварэнні еўрарэгіёну «Белавежская пушча».

Вячаслаў КУЛІКОЎСКІ

На афіцыйным прыняцці дакументаў, месцам для якога абралі пушчанскае мястэчка Гайнаўка ў Польшчы, прысутнічалі дэлегацыі з Пружанскага, Камянецкага і Свіслацкага раёнаў Беларусі і прадстаўнікі 9 польскіх гмінаў.

З 1980 году адзіную біясферную прастору Белавежы размяжоўвае калючы дрот, усталяваны савецкімі уладамі. Гэтая агароджа функцыянуе як лоўчая сетка для дзікай жывёлы выдаецца мноства літаратуры. У беларускай жа частцы багата праблемаў, у тым ліку з аховай запаведнага лесу. Яшчэ і зараз у Еўропе не сціхаецца шум пра выкрытыя факты высечкі запаведных лясоў у 17 кварталах. Нават у беларускім прыродаахоўным заканадаўстве, якое нельга назваць дасканалым, гэта дапускаецца ў лясных гаспадарках і ні ў якім разе – на запаведных тэрыторыях. Высечку разгарнулі, каб загрузіць распілоўчыя станкі дрэваперапрацоўчай лініі. Чыноўнікі, якіх улада абавязвае здабываць грошы і толькі грошы, «мёртвай хваткай» учапіліся за ідэю – нішчыць старажытныя бары.

Скандал у пушчы яшчэ пачатку гэтага году і ў сваёй справаздачы даволі катэгарычна выказваецца аб шляхах вырашэння шматлікіх праблемаў. Паводле копіі дакумента, можна сфармуляваць асноўныя патрабаванні да беларускай улады:

— прыбраць з беларуска-польскай мяжы металічны плот альбо стварыць праходы ў спрыяльных месцах, якія дазволяць буйным млекакормячым вольна перамяшчацца;

— зацвердзіць на ўзроўні адпаведных міністэрстваў двухбаковае пагадненне, якое гарантавала б супрацоўніцтва паміж Белавежскім паркам і Нацыянальным паркам «Белавежская пушча»;

— узмацніць навуковы аддзел і развіваць адносіны паміж двума паркамі і навуковымі інстытутамі з мэтай развіцця навуковых праграмаў, неабходных для кіравання паркамі.

У Савеце Еўропы разумеюць, што цяперашнія праблемы Нацыянальнага парку «Белавежская пушча» адлюстроўваюць цяжкую сацыяльна-эканамічную сітуацыю ў Беларусі ў цэлым. За першыя 5 гадоў пасля прысваення Дыплому Еўропы тут заменены 4 дырэктары, звольнена больш як 160 пушчанскіх працаўнікоў. У кантэксце супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Польшчай дацкі ўрад ужо выдзеліў 1 460 000 крон фінансавай дапамогі на выкананне паўтарагадовай праграмы, накіраванай на развіццё экатурызму, экалагічнай адукацыі, транспамежнага супрацоўніцтва па захаванні першабытнага лесу. Тыя ж задачы мае і новы еўрарэгіён «Белавежская пушча». Але гэтае ўтварэнне забяспечвае шырэйшыя магчымасці для навуковага супрацоўніцтва і стабільнага фінансавання агульных праектаў.

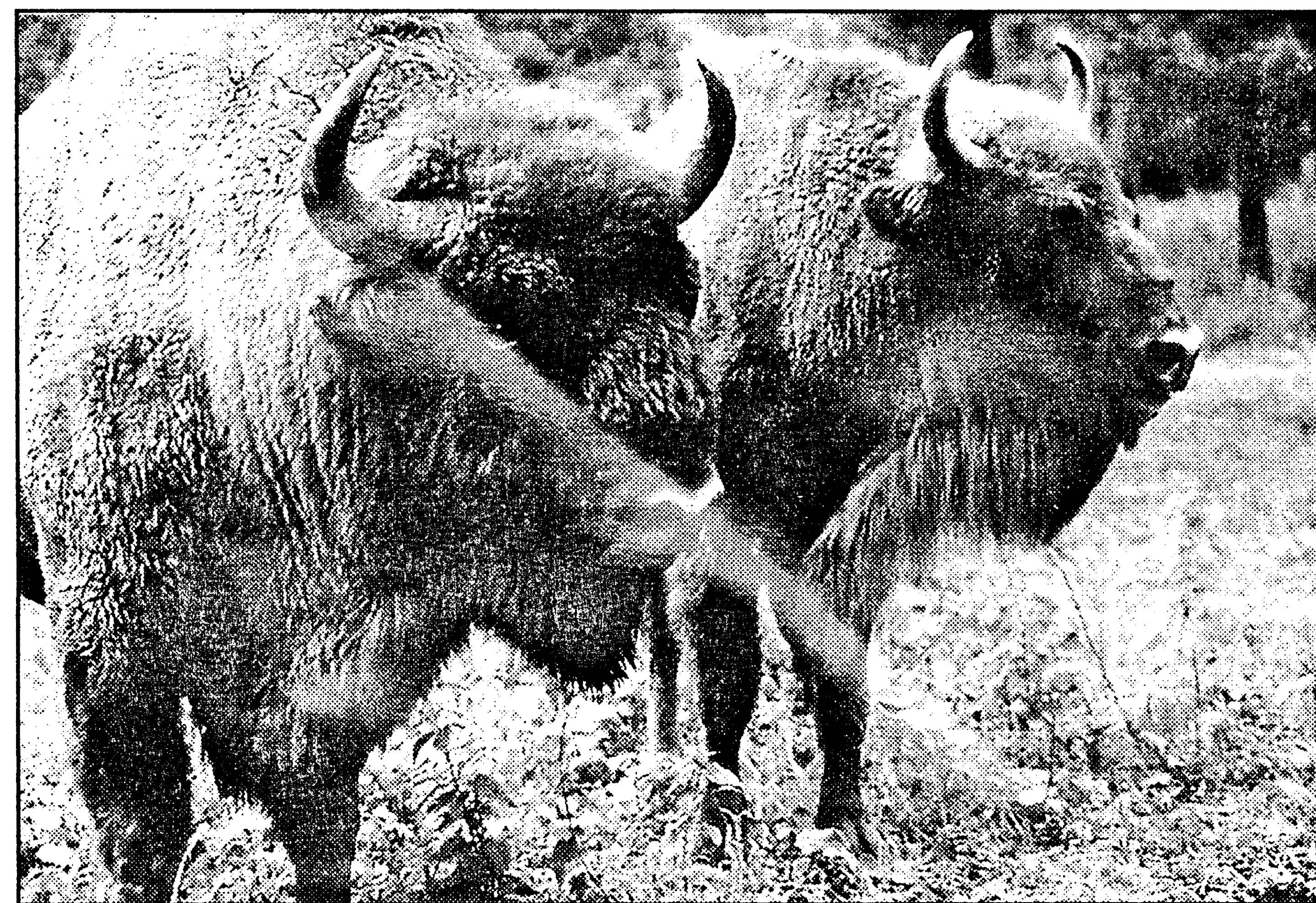

На думку аўтарытэтных экспертаў, сёння Белавежскі народны парк (Польшча) адрозніваецца ад Дзяржаўнага нацыянальнага парку «Белавежская пушча» (Беларусь) па многіх параметрах. У польскай пушчы на высокім узроўні развіта навука, экатурызм,

Група вядомых беларускіх вучоных і прыхільнікаў руху «зялёных» прыняла адмысловы зварот да Савету Еўропы. Пушча валодае Дыпломам Савета Еўропы за захаванне помніка прыроды сусветнага значэння, і суцэльнай санітарнай высечкі тут быць не можа.

не вычарпаны. Ініцыятар ліста беларускай грамадскасці ў Савет Еўропы, журналіст і эколаг Валерый Дранчук сцвярджае, што пры падаўжэнні пяцігадовага еўрапейскага дыплому Белавежскай пушчы Еўропа будзе мяняць свае ўмовы і рэкамендацыі. Падзею ў Гайнаўцы можна лічыць першым крокам да гэтага. Новы еўрарэгіён «Белавежская пушча» атрымае фінансаванне праз Еўракамісію ў Брусэлі на ўмовах абавязковага выканання рэкамендацыяў сваіх экспертаў. Адзін з іх, Г.Чарльз Цымер (Люксембург), наведаў пушчу на

Нацыянальны дзяржаўны парк «Белавежская пушча» – вынік падзелу вялікага Белавежскага лесу (Белавежскае пушчы) на дзве часткі ў 1945 годзе новай савецка-польскай граніцай. 55 000 гектараў лесу засталося ва ўладанні Польшчы, 70 000 перайшлі ўва ўласнасць БССР. Зараз у 22 вёсках Нацыянальнага парку жывуць 30 000 чалавек. Белавежская пушча ў 1992 годзе была ўнесеная ў спіс Сусветнай спадчыны, а ў 1993 годзе набыла статус біясфернага запаведніка. У 1997 годзе запаведнік быў ушанаваны Дыпломам Савету Еўропы.

ЭКАЛОГІЯ

Свіслач збіраюцца чысціць

Верагодна, гэтай зімою пачнецца ачыстка рэчышча Свіслачы. Пакуль што ў межах сталіцы. Да гэтага ачысткаю ракі ад донных адкладаў ніхто не займаўся. А іх таўшчыня ўжо дасягае аднаго метру.

Акрамя глею і пяску, на дне Свіслачы чаго толькі няма. Там можна знайсці любое пабытовае смецце – бутэлькі, вёдры і нават каналізацыйныя люкі. Дастаць гэта ўсё з-пад вады не так і проста, таму для ачысткі Свіслачы і абраны зімовы час: каб ваду з рэчышча можна было спусціць, а донныя адклады проста сабраць механічным способам і вывезці.

Увесь праект па ачыстцы Свіслачы будзе ажыццяўляцца ў чатыры этапы, а першым з 22-кіламетровага рэчышча ракі вырашана ачысціць адрэзак ад Камсамольскага возера да парку Горкага. Чакаецца, што «ўлоў» сапрапеляў (донных адкладаў) там будзе не меншы, чым 120–150 тысяч кубічных метраў. На гэта, дарэчы, спатрэбіцца каля 2,5 мільярдаў даляраў. Пад рачныя ачышчальныя работы створаны цэлы адмысловы «фонд Свіслачы», куды гарадскія прадпрыемствы з мінулага году пералічваюць па 191 рублі ў месяц за кожнага свайго работніка.

Спраектаваўшы паўстагоддзя назад сістэму гарадской сцёкавай каналізацыі, якую мы маем і цяпер, спецыялісты, па сутнасці, заклалі міну запаволенага дзеяння. Іх рашэнне было, як усё геніяльнае, вельмі простым і на той момант лічылася адзіна слушным: усе сабраныя з гарадской тэрыторыі дажджавыя і талыя воды проста спускаць у бліжэйшы вадаём – Свіслач. Гэты паток, несучы з сабою ўсялякую брыду з гарадскіх вуліц, трапляе ў раку праз 15 выхадаў каналізацыйных калектараў.

З кожным годам глеевыя наносы на яе дне вырастаюць на 10–15 сантыметраў, і, адпаведна, глыбіня Свіслачы памяншаецца. Між тым 1,2 метра глыбіні лічыцца крытычнай адзнакаю для вадаёму: крыху меней – і вадаём пачынае зарастаць водарасцямі. Мінскую частку Свіслачы ўжо цяпер з цяжкасцю можна назваць паўнавартаснай ракою. Яна моцна абмялела, а цячэ ў ёй ужо гэтак мала, што кожны год увесну ў яе падпампоўваюць ваду з Мінска-Вілейскай воднай сістэмы. У месцах выхаду ў раку калектараў з наносаў утварыліся цэлыя пясчаныя астравы.

Але з 327 кіламетраў, на якія працягнулася Свіслач, найвышэйшы ўзровень забруджанасці вады ў ёй зусім не ў Мінску, а пад ім. Мяркуйце: утрыманне ртуці ў свіслацкай вадзе перавышае норму ў 5 разоў, нафтапрадуктаў – у 8, а аманійнага і нітрытнага азоту – у 12 разоў!

Цяпер той факт, што лівневыя сцёкі з тэрыторыі гораду могуць быць нашмат больш небяспечныя, чым прамысловыя, у спецыялістаў не выклікае ніякіх сумненняў. Але адна ачыстка дна Свіслачы праблемаў стану вады ў ёй не вырашыць, бо гэта толькі касметычная аперацыя пры ўсіх паказаннях да тэрміновага хірургічнага ўмяшання – ліквідацыі ўсіх спускаў лівнесцёкавай каналізацыі ў раку.

Алена ЛАБАНАВА

Страйк на заводзе

На Гомельскім заводзе пускавых рухавікоў адбыўся стыхійны страйк. Ён доўжыўся больш як дзве гадзіны. Рабочыя патрабавалі выплаціць заробак за люты, сакавік і красавік.

З самага пачатку працоўнага дня рабочыя не пайшлі, як звычайна, у цэхі, а сталі збірацца на тэрыторыі заводу і чакаць тлумачэнняў ад дырэкцыі і прадстаўнікоў гарадской улады.

Найпершае патрабаванне ў калектыва да кіраўнікоў – выплаціць заробак. Рабочым няма на што жыць, няма чым плаціць за дзіцячыя садкі, за камунальныя паслугі. Усё даражэе. За пратэрміноўку плацяжоў дзяржава спаганяе пеню, а за нявыплату заробку – ніякай індэксацыі.

– Пра зарплату, – кажа зборшчык дызельнага цэху Вячаслаў Хромаў, – у нас так жартуюць: на рынку больш жабраку за дзень даюць, чым тут за месяц заробіш. Але нават і такія грошы своечасова не аддаюць. Трэці дырэктар у нас, а прасвету ніякага не відаць.

Супакойваць рабочых прыехалі намеснік старшыні гарвыканкаму Мікалай Вусаў і кіраўнік адміністрацыі Савецкага раёну Тацяна Філімончык. Разам з дырэктарам заводу Міхаілам Кандраценкам яны абяцалі, што калектыў атрымае разлік на бягучым тыдні.

Як стала вядома, доўг па заробку за тры месяцы – люты, сакавік і красавік – складае амаль 300 мільёнаў рублёў. За люты аванс у памеры 60-ці тысячаў рублёў атрымалі рабочыя толькі трох цэхаў. Астатнія дзве трэціны калектыву не бачылі заробку са студзеня.

Дырэкцыя не асуджае страйкавы настрой рабочых. У мінулым годзе прафкам ужо звяртаўся ад імя калектыву ў адміністрацыю Аляксандра Лукашэнкі, Саўмін, мясцовыя органы з адмысловай заяваю, у якой інфармаваў пра цяжкі стан прадпрыемства. Да таго ж калектыў пакідаў за сабою права на крайнія захады, і перш за ўсё – на страйк.

Тады, каб прытушыць страйкавы настрой, улады дазволілі выдаць прадпрыемству два крэдыты на суму 289 мільёнаў рублёў. На абаротныя сродкі, як прасіла дырэкцыя, не дазволілі, а на заробак – далі. Цяпер гэтыя крэдыты завод сплаціць не можа.

На заводзе мяркуюць, што нежаданне ўладаў пасрыяць выдачы «абаротных» крэдытаў звязана, хутчэй за ўсё, з тым, што заробак самых мясцовых чыноўнікаў, а таксама Міністэрства прамысловасці залежыць ад разлікаў па заробку на падведамасных прадпрыемствах. Таму крэдыты на выплату заробку ў банках было ўзяць значна лягчэй, чым на ажыўленне вытворчасці. Больш за тое, няспынная гонка за 100-даляравым эквівалентам зарплаты перад прэзідэнцкімі выбарамі ўскладніла фінансавае становішча прадпрыемства.

Зараз за няўплату на заводзе адключылі тэлефоны, абмежавалі падачу газу і электраэнергіі. Інспекцыя падаткаў і збораў узбуджала нават у гаспадарчым судзе Гомельскай вобласці справу адносна прызнання заводу пускавых рухавікоў банкрутам.

Справа пра банкруцтва адкладзена на год паводле хадайніцтва адміністрацыі Савецкага раёну. Аднак палёгкі рабочым гэта не прынесла. Таму і ўзнік страйк.

Анатоль ІВАНОЎСКІ

Дранікавае лобі

Ці заменяць шынкі рэстараны «Макдональдс»?

Кірэй МАНУЙЛА

Беларускія закусачныя з нацыянальнай кухняй пакуль што не могуць усур'ёз канкураваць з замежнымі рэстарацыямі тыпу fast-food, хоць бы з тым жа McDonald's.

У прынцыпе, хутка і ў залежнасці ад індывідуальнага густу смачна пад'есці пасярод дня можна як заўгодна. Напрыклад, узяць з дому «ссабойку»; паляжалае ў пакеце – не самае смачнае, затое заўжды ведаеш, што ясі. Яшчэ варыянты – перабіцца чымнебудзь з першай-лепшай крамы альбо прагнаць голад каля хотдожніцы. Але такім парадкам праз пэўны час можна, як той казаў, лёгка пасадзіць страўнік – займець гастрыт ці нават язву. Ужыванне разведзеных у кіпені макаронаў «Ралтон», булённых кубікаў ды яшчэ процьмы харчоў, што скрозь на хіміі, — прамы шлях да гэтага. Застаюцца яшчэ публічныя сталоўкі, ды толькі многія з іх таксама тояць у сабе пагрозу прабавіць наступны дзень у прыбіральнях. Дый антураж там часта зусім не спрыяе спажываньню ежы: цьмянае святло, затхлы пах…

Разгалінаваная сетка рэстарацыяў *fast-food* – звычайная з'ява для любой еўрапейскай сталіцы. У Мінску доўгі час уся сістэма хуткага харчавання зводзілася па сутнасці да маленькіх шапікаў з надпісамі «Хот-дог» і «Хутка, смачна». З сярэдзіны 1990-ых гадоў пачалі з'яўляцца закусачныя «Макдональдс» і ядальні з нацыянальнай кухняй «Беларускае бістро» ды «Хуткае харчаванне». Паміж імі і мусіла разгарнуцца канкурэнтная барацьба за гастранамічныя жаданні менчукоў. Але канкурэнцыі не атрымалася: нашыя «БэБэ» і «Ха-ха», які іх іранічна сталі называць у народзе, такой папулярнасці, як «Макдональдс», і блізка не займелі.

Калісьці давялося паесці ў «Хуткім харчаванні» на праспекце Машэрава, і той мой візіт туды застаўся адзіным. Замоўленыя дранікі згатавалі мне вельмі хутка, бо зрабілі не свежыя, а проста падагрэлі старыя. Натуральна, што іхняму выгляду і смаку да дранікаў, якія гатуе мая бабуля, было як да Месяца. Стол і крэсла, за якімі сядзеў я і астатнія нешматлікія наведнікі, былі прыкручаныя адзін да аднаго, а разам – да падлогі. Яшчэ б талерку ды відэлец прывязаць, дык было б поўнае адчуванне, што ты недзе ў турэмнай сталоўцы. Прыбіральня ў «Ха-ха» была, але чамусьці толькі платная. Добра, што яшчэ за ўваход у саму закусачную грошай не бралі.

Цяпер у тым памяшканні на праспекце Машэрава, дзе знаходзілася «Хуткае харчаванне», ідзе рамонт. Хочацца спадзявацца, што змены адбудуцца ў лепшы бок. Відаць, каб не было асацыяцыі з «Ха-ха», на закусачнай ужо змянілі шыльду. Цяпер тут, паводле надпісу, будзе кафэ «*Белорусский экспресс*». Можа, і нацыянальнай кухняй там пахнуць не будзе.

Між тым мінскае начальства распачало кампанію спрыяння развіццю беларускіх рэстарацыяў, праўда, зусім не эканамічнымі захадамі, а праз дыскрэдытацыю канкурэнтаў. Дасталося, натуральна, «Макдональдсу».

Гаворка ідзе пра нядаўні скандал вакол сеткі гэтых амерыканскіх закусачных у Мінску. Напрыканцы траўня на адным з пасяджэнняў мінскай мэрыі намеснік старшыні Мінгарвыканкаму Міхаіла Паўлава Мікалай Ярохаў заявіў, што ўдалейшым гарадскім уладам не варта выдзяляць кампаніі «Макдональдс» зямлю ў беларускай сталіцы пад будаўніцтва новых рэстарацыяў. Маўляў, харчаванне ў «Макдональдсе» «нездаровае і нават рызыкоўнае», асабліва для маладога пакалення беларусаў. Пры гэтым чыноўнік спасылаўся на нейкія заключэнні медыкаў. Але ні ў Рэспубліканскім цэнтры гігіены і эпідэміялогіі, ані ў Навукова-даследчым інстытуце санітарыі і гігіены, ані ў якіх іншых кампетэнтных установах адмысловых заключэнняў для такіх высноваў не рабілі. Апрача клопату дзяржавы пра здароўе нацыі, М.Ярохаў таксама казаў пра неабходнасць развіцця альтэрнатыўнай «Макдональдсу» нацыянальнай сеткі хуткага харчавання.

Кіраўніцтва замежнага прадпрыемства «Рэстарацыі Макдональдс» у адказ заявіла, што іхняя харчовая прадукцыя штодня праходзіць унутраную праверку і штогадзелі – кантроль на адпаведнасць стандартам якасці з боку гарадскіх санітарных службаў.

Цікава, што бліжэйшым часам у кампаніі «Макдональдс» не было намеру адчыняць у беларускай сталіцы свае новыя рэстарацыі з адпаведнымі просьбамі яна ў сталічную мэрыю не звярталася. Таму скандальная заява мэрскага чыноўніка пра тое, што кампаніі больш не дадуць зямельных участкаў пад узвядзенне новых рэстарацыяў, выглядае як звычайная спроба сплямыць макдональдсаў імідж. Не выключана, што гэта толькі першы крок у цэлай пралабіраванай беларускімі і расійскімі харчовымі магнатамі хвалі па дыскрэдытацыі «Макдональдсу». Такім чынам могуць дасягацца дзве мэты: перашкодзіць амерыканскім закусачным з'явіцца ў іншых гарадах Беларусі, а разам з тым перацягнуць хуткаедныя гастранамічныя пажаднасці менчукоў ад закусачных *McDonald's* да айчынных рэстарацыяў *fast-food*.

У іншых еўрапейскіх сталіцах тамтэйшыя ўстановы хуткага харчавання з нацыянальнымі кухнямі нармальна развіваюцца, спакойна займаючы розныя рынкавыя нішы з замежнымі закусачнымі. Чаму ж такое не можа быць у Беларусі? Беларусы віталі б з'яўленне мноства сваіх, беларускіх, месцаў хуткага харчавання – якаснага і недарагога. Скажам, сеткі шынкоў «Неўзабаве» ці «Хвілінка». Бо тое, што прапануе «Макдональдс», – гэта ж не ўзор кулінарыі, не ўзор паўнавартаснай ежы. Асабіста я, напрыклад, «Макдональдс» не люблю, але раз-пораз выпадае ў ім пасядзець. А многім беларусам бываць і харчавацца там вельмі даспадобы, тым больш што годнай альтэрнатывы хуткага харчавання няма. Менавіта хуткага, бо, натуральна, пра хатнія катлеты гаворка не ідзе. Дый хай спадар Ярохаў адкажа, дзе яшчэ ў Мінску, акрамя «Макдональдсу», можна прыстойна і весела прабавіць час з дзецьмі, пра здароўе якіх яму нібыта так баліць галава?

НАТАТКІ

Апетыты

Першыя тры рэстарацыі «Макдональдс» адчыніліся ў Мінску 10 снежня 1996 году. На сёння ў сталіцы іх 6. За 5 гадоў існавання іх наведалі 15 мільёнаў чалавек, якія выпілі каля 4 мільёнаў літраў «Кока-колы», «Фанты» і «Спрайту» ды з'елі 1 мільён кілаграмаў бульбы-фры. Зараз штодня ў 6 сталічных закусачных «Макдональдс» абслугоўваюць да 25 тысяч чалавек. Па наведвальнасці беларускія рэстарацыі «Макдональдс» – на першым месцы ў свеце. Першапачаткова кампанія планавала адчыніць ажно 60 рэстарацыяў у нашай краіне, але з цягам часу яе апетыты паменелі, хоць папулярнасць «Макдональдсу» ў беларусаў не праходзіць. Дарэчы, амаль уся сыравіна для страваў «Макдональдсу» прывозіцца з-за межаў Беларусі. Нават бульба.

Як панкі скралі клоуна Рональда МакДональда

Сярод мінскіх легенд-анекдотаў найноўшай гісторыі ёсць адна пра Макдональдс», што на Бангалоры, і сталічных панкаў. Хочаце – верце, хочаце – не. Панкі палюбілі «Макдональдс» збольшага за тое, што туды можна задарма хадзіць у прыбіральню. Але кіраўніцтву рэстарацыяў не падабалася, што ў ватэрклазеты ходзяць не толькі тыя, хто купляе гамбургеры, таму каля прыбіральняў былі выстаўленыя ахоўнікі, каб прапускаць туды толькі тых, хто нешта набыў з меню закусачнай. Панкі абурыліся і сталі разважаць, як бы гэта вярнуць усё, як было. І ў іх выспеў план. На будынках «Макдональдсу» ў Мінску па чарзе саджаюць ляльку – клоуна Рональда МакДональда, і на той час ён узвышаўся на Бангалоры. Легенда кажа, што панкі скралі клоуна, а кіраўніцтву «Макдональдса» напісалі ліст прыкладна такога зместу: «Датуль, пакуль вы не зробіце ўваход у прыбіральню вольным, мы будзем адсякаць у клоуна па адным пальцы і дасылаць вам бандэроллю». Пасля атрымання двух пальцаў клоуна Рональда прыбіральня ў рэстарацыі «Макдональдс» на Бангалоры запрацавала ў ранейшым рэжыме. Цяпер панкі зноў любяць «Макдональдс».

Увасабленне капіталізму

18 ліпеня, у Дзень барацьбы з транснацыянальнымі карпарацыямі і капіталізмам, месцам правядзення сваіх акцыяў беларускія антыглабалісты і «зялёныя» выбіраюць якраз «Макдональдс» (той, што на праспекце Скарыны). Відаць, у нашай краіне менавіта ён сімвалізуе для іх гэты самы капіталізм. «Зялёныя» штогод пратэстуюць супраць выкарыстання ў «Макдональдсе» аднаразовых пакетаў і сурвэтак, дзеля вырабу якіх высякаюцца вялікія плошчы экватарыяльнага лесу, які потым немагчыма аднавіць.

АСЦЯРОГА

Есці трэба з апаскай

У летнім сезоне чакаецца перыядычны рост захворвання на вострыя кішэчныя інфекцыі (ВКІ). Пра гэта паведаміў галоўны дзяржаўны санітарны ўрач Беларусі Валерый Ключановіч. Паводле яго словаў, перыядычны рост захворвання на ВКІ здараецца адзін раз у некалькі гадоў (апошні быў у 1999 годзе) і для яго характэрна павышэнне эпідэміялагічнага ўзроўню на некалькі працэнтаў, чым у звычайны сезонны рост.

Як адзначыла намеснік галоўнага ўрача Рэспубліканскага цэнтру гігіены і эпідэміялогіі Людміла Мосіна, падчас сезоннага эпідэмічнага росту асноўнай прычынай захворвання на ВКІ з'яўляецца абыякавае стаўленне насельніцтва да свайго здароўя і толькі 3-5% – віна вытворцаў малочнай прадукцыі. Таму ў летні перыяд спецыяліст рэкамендавала купляць прадукты толькі ў месцах, прызначаных для продажу, пры куплі прадуктаў звяртаць увагу на тэрмін захоўвання, ужываць толькі вадаправодную ваду або пітную, набытую ў магазінах, выконваць культуру прыгатавання і ўжывання прадуктаў, а таксама выконваць асабістую гігіену. Такіх жа правілаў, паводле яе словаў, неабходна прытрымлівацца пры выездзе за мяжу.

Вольга АСІПЕНКА

понедельник 10 июня

БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.15 Новости.
6.10, 7.10, 8.15 Доброе утро, Беларусь!
8.53 Выпускной экзамен по математике за курс базовой школы.
9.15 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
10.05 Арсенал. Программа об армии.
10.45 Телебарометр. Прогноз погоды.
11.00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.20 «Славянский базар в Витебске - 2001». Избранное.
13.05 Н.Губенко в эксцентрической комедии «Последний жулик» (Рижская к\с).
14.10 «Телевизионный Дом кино». Режиссер театра и кино Александр Карпов-мл.
14.30 Док.сериал «Голубая бездна» (Великобритания). 1-я серия.
15.20 Худ.фильм для детей «Внимание, черепаха!» («Мосфильм»).
16.40 Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Мойдодыр».
17.00 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
18.25 Зона Икс.
18.35 Комедия режиссера М.Дуткевича **«БАЛОВЕНЬ УДАЧИ»** (Польша).
20.00 Главный вопрос.
20.40 Калыханка.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.50 Стадион.
23.35 Сериал «Мужская работа» (Россия).
0.20 Конный спорт. Международные соревнования по троеборью. Полевые испытания и конкур.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 «Семейные узы». Сериал.
09.15 Что? Где? Когда? Финал.
10.40 «Ералаш».
11.00 Новости (с субтитрами).
11.15 Документальный детектив. «Последний соблазн угонщика». Дело 2002 года.
11.45, 22.05, 23.30 Должен был быть футбол.
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 Жди меня.
18.20 Катрин Денев и Филип Нуаре в приключенческой комедии **«АФРИКАНЕЦ»**.
20.00 Время.
20.35 «Слабое звено». Игровое шоу.
21.25 Независимое расследование.
23.00 Ночное «Время».

РТР

08.00, 09.00, 16.30, 19.00 Вести.
08.10 Моя семья.
09.20, 14.20, 19.55 Должен был быть футбол.
16.50 Премьера. Дженнифер Энистон, Лиза Кудроу, Кортни Кокс, Мэтью Перри, Мэтт Ле Блан и Дэвид Швиммер в комедийном сериале «Друзья-4» (США).
17.20 Вести - Москва.
17.50 «Комиссар Рекс». Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.35 Местное время. Вести - Москва.
20.50 Вечерний сеанс. Марат Башаров, Юрий Беляев и Лембит Ульфсак в детективе **«КОБРА. ЧЕРНАЯ КРОВЬ»**. Часть 3-я.
21.45 Дорожный патруль.
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва.
22.30 Последний сеанс. К юбилею режиссера Карена Шахназарова. Георгий Бурков, Татьяна Васильева, Валентина Теличкина и Владимир Зельдин в комедии **«ДОБРЯКИ»**. 1979 г.
00.10 - 00.23 Дежурная часть.

НТВ

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 22.50 Сегодня.
07.10, 07.35 Утро на НТВ.
07.50 Детектив «Сыщики». 10-я серия, заключительная.
09.20 Погода на завтра.
09.25 «Намедни» с Леонидом Парфёновым.
10.40 Куклы.
11.20, 14.40 Криминал.
11.35 Просто любовь... «Тени исчезают в полдень». Народная мелодрама. 6-я серия.
13.05 «Принцип «Домино». Ток-шоу.
15.30 Премьера. Чулпан Хаматова и Владимир Стеклов в фильме **«Я ВАМ БОЛЬШЕ НЕ ВЕРЮ»**.
17.25 Криминал. «Чистосердечное признание».
18.00, 21.00 «Сегодня» с Петром Марченко.
18.45 Многосерийный остросюжетный фильм «Черный ворон». 17-я серия.
19.45 Криминальная драма **«ПО ИМЕНИ БАРОН...»** 9-я серия.
21.35 Премьера. «Российская империя». Проект Л.Парфенова. Часть 1-я.
23.10 - 00.50 Роберт Патрик в триллере **«ЗА ГРАНЬЮ ВОЗМОЖНОГО»** (США).

КУЛЬТУРА

09.15 Магия кино.
09.40 «Несколько дней одного фильма». Документальный фильм. Режиссеры А.Габризлян, Д.Барщевский.
10.35 «Ох, уж эти детки!» Мультсериал.
10.45 Тем временем.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 «Приключения Болека и Лелека». Мультсериал.
11.50 Вместе с Фафалей.
12.05 «Тесные врата». Евфросиния Тульская.
12.25 «Путешествие во времени». М.Горький. «Мещане». Авторская программа Г.Товстоногова. Запись 1980 г.
13.15 «Уроки русского». И.А.Бунин. «Темные аллеи». Читает Алла Демидова.
13.30 «Будденброки». Телесериал (Германия, 1979). Режиссер Франц Петер Вирц.
14.30 Alma Mater.
15.10 «Сказка о царе Салтане». Мультфильм.
16.05 «Цитаты из жизни». Владимир Ядов.
16.35 «Территория Рождества». Документальный фильм. Режиссер А.Гаспарян.
17.50 «Век Русского музея». Авторская программа В.Гусева.
18.15 Сценограмма.
18.45 Дневник XII Международного конкурса им. П.И.Чайковского.
19.05 Играют лауреаты конкурса им. П.И.Чайковского.
19.30 «Рекс». Мультсериал.
19.55 «Театральная Россия». С.Мрожек. «Счастливое событие». Спектакль театра «Модернъ» (2002 г.). Режиссер С.Врагова.
22.10 «Царская охота». Документальный фильм. Режиссер В.Мосс.
22.30 «Вокзал мечты». Авторская программа Ю.Башмета.
23.25 «Ночной полет». Ведущий Андрей Максимов.

8 КАНАЛ

17.30 Мультфильм «Том и Джерри».
17.35 «Простой вопрос».
17.45 Сериал «Моссад».
18.30 Телемагазин.
18.45 Европа сегодня.
19.15 Фантастический боевик **«СКВОЗЬ ГОРИЗОНТ»**.
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Комкон-тур» представляет.
21.15 Мел Гибсон в худ.фильме **«СМЕРТЕЛЬНОЕ ОРУЖИЕ»**.

СТВ

06.00, 16.45 Минщина. Люди, события, факты.
06.35, 20.50 «Виртуальный мир».
06.45 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
07.10 Мультипликационные сериалы: «Мир Бобби», «Вуншпунш», «Инспектор Гаджет».
08.30 «Арт-экспресс». Культурная жизнь столицы.
08.45 Кино: Родни Дэйнджерфилд в комедии **«БОЖЬИ КОРОВКИ»**.
11.00 «168 часов». Информационно-аналитическая программа Натальи Гусаковой.
12.00 Новости мировой шоу-индустрии.
12.30 Канал истории: «Принцесса Диана: правдивая история». Документальный фильм, 1-ая серия.
13.30, 16.30, 19.00, 23.10 «24 часа».
13.45 «Остановка по требованию-2». Телесериал. Заключительная серия.
14.50 Мультипликационные сериалы: «Инспектор Гаджет», «Вуншпунш», «Мир Бобби».
16.05 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
17.00 «Яго, темная страсть». Теленовелла.
18.00 «Очевидец».
18.30 «СТВ-спорт». Телеальманах.
18.50 «Тема дня».
19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыш...».
19.30 «Портрет в интерьере».
19.45 «Здравствуйте, доктор!».
20.00 «Европа - общее наследие».
20.10 «Добро пожаловаться».
20.20 «Арт-экспресс». Культурная жизнь столицы.
20.35 Новости СНГ.
21.00 Кино: Джек Николсон в драме **«ПЯТЬ ЛЕГКИХ ПЬЕС»**.
23.25 Футбольный курьер.
00.00 Ночной музыкальный канал.
00.30 Музыка на СТВ.

вторник 11 июня

БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.25 Новости.
6.10, 7.10, 8.10, 12.20 Доброе утро, Беларусь!
8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языках за курс средней школы..
9.15 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
10.05 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
10.35 Стадион.
11.00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
13.10 А.Котенёв в худ.фильме **«ЧЕЛОВЕК СО СВАЛКИ»** («Ленфильм»). 1-я серия.
14.25 Док.сериал «Голубая бездна» (Великобритания). 2-я серия.
15.20 «Последняя резервация». Мультсериал (Международный французский канал).
15.45 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
18.25 Зона Икс.
18.35 «Наше наследие». Королевский дворец в г.Гродно.
18.50 **«ВИКТОР ШОЛЬХЕР»**. Худ.фильм (Международный французский канал).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.45 Спорт-курьер.
22.55 Планета «АРТ».
23.45 Сериал «Мужская работа» (Россия).

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 Жди меня (с сурдопереводом).
09.10 «Ералаш».
09.20, 14.20, 23.30 Должен был быть футбол.
11.35 Новости (с субтитрами).
16.30 «С легким паром!» В гостях у Михаила Евдокимова.
17.00 Вечерние новости.
17.25 «Семейные узы». Сериал.
18.20 Евгений Сидихин в русском боевике **«ВОЛЧЬЯ КРОВЬ»**.
20.00 Время.
20.35 «Кто хочет стать миллионером?» Телеигра.
21.25 Лубянка. «Треугольник Пеньковского».
22.05 Комедийный сериал «Китайский городовой».
23.00 Ночное «Время».
00.35 Эрик Робертс в триллере **«ОСТРЫЕ ОЩУЩЕНИЯ»**.

США, 1994, 103 мин., цв. Режиссер: Брайан Грант. Сценарий: Даг Уоллас. В ролях: Эрик Робертс («Поезд-беглец»), Кари Урер, Рон Перлман. Оператор: Росс Берриман. Композитор: Артур Кемпел. Производство MDP Worldwide. Триллер.

Студентка колледжа совершенно внезапно открывает в себе скрытую способность видеть прошлое. Ею интересуются специалисты и приглашают для участия в научных сеансах. И тогда Лила начинает страдать от приступов страха: она уверена, что становится добычей маньяка.

РТР

08.00, 09.00, 16.30, 19.00 Вести.
08.10 Моя семья.
09.20 Петр Щербаков, Всеволод Ларионов и Альберт Филозов в детективе **«СЫЩИК ПЕТЕРБУРГСКОЙ ПОЛИЦИИ»**. 1991 г.
11.10 Премьера. Сибилл Шепард в комедийном сериале «Сибилл» (США).
11.45, 23.35 Должен был быть футбол.
16.50 Премьера. Дженнифер Энистон, Лиза Кудроу, Кортни Кокс, Мэтью Перри, Мэтт Ле Блан и Дэвид Швиммер в комедийном сериале «Друзья-4» (США).
17.20 Вести - Москва.
17.50 «Комиссар Рекс». Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Дневник Чемпионата мира по футболу.
20.50 Вечерний сеанс. Марат Башаров, Юрий Беляев и Лембит Ульфсак в детективе **«КОБРА. ЧЕРНАЯ КРОВЬ»**. Часть 4-я.
21.45 Последний сеанс. Борис Невзоров, Ирина Шмелева, Михаил Жигалов и Нина Русланова в детективе **«НАЙТИ И ОБЕЗВРЕДИТЬ»**. 1982 г.

НТВ

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 22.50 Сегодня.
07.10, 07.35 Утро на НТВ.
07.55 «Черный ворон». Многосерийный остросюжетный фильм. 17-я серия.
09.20 Погода на завтра.
09.25 «Внимание: розыск!» «Черная слобода».
10.20 «Квартирный вопрос»: «Двушкины хоромы».
11.20, 14.40, 17.40 Криминал.
11.35 Просто любовь... «Тени исчезают в полдень». Народная мелодрама. 7-я серия, заключительная.
13.05 «Принцип «Домино». Ток-шоу.
15.30 «По имени Барон...» Криминальная драма. 9-я серия.
16.35 Боевик **«ГРЯЗНАЯ РАБОТА»** (США). 17-я серия.
18.00, 21.00 «Сегодня» с Петром Марченко.
18.45 Многосерийный остросюжетный фильм «Черный ворон». 18-я серия.
19.45 Криминальная драма «По имени Барон...» 10-я серия.
21.35 Премьера. «Российская империя». Проект Л.Парфенова. Часть 2-я.
23.10 - 01.10 Джефф Голдблюм в триллере **«СМЕРТЕЛЬНО ОПАСНЫЙ МИСТЕР ФРОСТ»** (Франция - Великобритания).

КУЛЬТУРА

09.15 Графоман.
09.40 «Рюрик и его братья», «Умозрение в красках». Документальные фильмы.
10.35 «Наша няня». Мультфильм.
10.45 «Сферы» с Иннокентием Ивановым.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 «Приключения Болека и Лелека». Мультсериал.
11.50 Вместе с Фафалей.
12.05 «Общий дом». «Песни Полесья». Документальный фильм.
12.20 «Линия жизни». Александр Зиновьев.
13.15 «Уроки русского». И.А.Бунин. «Темные аллеи». Читает Алла Демидова.
13.30 «Будденброки». Телесериал (Германия, 1979). Режиссер Франц Петер Вирц.
14.30 Ток-шоу «Наобум». Иван Краско.
15.10 Кино - детям. «Горас и Тина». Телесериал (Австралия, 2001).
15.35 «Лебеди Непрядвы». Мультфильм.
16.00 «Российский курьер». Комсомольск-на-Амуре.
16.25 «Взгляд», «Про то, про се». Документальные фильмы. Режиссер В.Виноградов.
17.15 Симфонические миниатюры. Дирижер Е.Светланов.
17.50 «Дворцовые тайны». «Загадки междуцарствия».
18.15 «Разговоры о театре». Передача 5-я. Петр Фоменко в авторской программе Алексея Бартошевича.
18.45 Дневник XII Международного конкурса им. П.И.Чайковского.
19.05 «Рекс». Мультсериал.
19.20 **«СТАРШИНА»**. Художественный фильм («Ленфильм», 1979). Режиссер Н.Кошелев.
20.45 Памяти Евгения Светланова. «Профессия - дирижер».
21.25 «Что делать?» Программа В.Третьякова.
22.20 «Больше, чем любовь». «Средь шумного бала случайно...»
23.25 «Ночной полет». Ведущий Андрей Максимов.

8 КАНАЛ

17.30 Мультфильм «Винни Пух».
17.45 «Пострелята».
18.15 Сериал «Шерлок Холмс и доктор Ватсон». «Собака Баскервиллей».
20.40 К-видео. «Топ-8».
20.45 «Вечарніца».
21.00 Гурман-клуб.
21.00 «Комкон-тур представляет».
21.30 Ричард Гир в худ.фильме **«ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ»**.

СТВ

06.00, 16.45 Минщина. Люди, события, факты.
06.10, 20.05 «Виртуальный мир».
06.20 «Добро пожаловаться».
06.30, 19.50 Новости СНГ.
06.45 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
07.10 Мультипликационные сериалы: «Мир Бобби», «Вуншпунш», «Инспектор Гаджет».
08.30 «Портрет в интерьере».
08.45 Кино: Джек Николсон в драме **«ПЯТЬ ЛЕГКИХ ПЬЕС»**.
11.00, 18.50 «Тема дня».
11.10 «СТВ-спорт». Телеальманах.
11.30 «Секретные материалы». Телесериал.
12.30 Канал истории: «Принцесса Диана: правдивая история», 2-ая серия. Документальный фильм.
13.30, 16.30, 19.00, 23.25 «24 часа».
13.45 «Следствие ведут знатоки. 10 лет спустя». Телесериал.
14.50 Мультипликационные сериалы: «Инспектор Гаджет», «Вуншпунш», «Мир Бобби».
16.05 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
17.00 «Яго, темная страсть». Теленовелла.
18.00 «Очевидец».
18.35 «СТВ-спорт».
19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыш...».
19.30 «Голоса земли моей». Документальный фильм.
20.15 «Арт-экспресс». Культурная жизнь столицы.
20.30 «Пока горит свеча...».
21.00 Кино: Мариса Томеи в романтической комедии **«ТОЛЬКО ТЫ»**.
23.40 «Иллюзион»: Джеймс Стюарт, Дин Мартин, Рэкуэл Уэлч в приключенческом боевике **«БАНДОЛЕРО!»**.
01.50 Музыка на СТВ.

среда

БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости.
6.10, 7.10, 8.10 Доброе утро, Беларусь!
9.15 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
10.10 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
10.35 Здоровье. Тележурнал.
11.00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.00 **«ЧЕЛОВЕК СО СВАЛКИ»**. Худ.фильм («Ленфильм»). 2-я серия.
14.10 «Время местное». Репортажи из провинции.
14.35 Док.сериал «Голубая бездна» (Великобритания). 3-я серия.
15.20 «Последняя резервация». Мультсериал (Международный французский канал).
15.45 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
18.25 Зона Икс.
18.40 «Москва - Минск».
18.55 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Динамо-Минск» - «Молодечно-2000». Прямая трансляция с Минского стадиона «Динамо». В перерыве - «Третий тайм».
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.45 Спорт-курьер.
23.00 Криминальное досье.
23.25 Новости.
23.45 Сериал «Мужская работа» (Россия).

ОРТ

09.00, 14.00 Новости (с субтитрами).
09.10 Символы России. «Герб».
09.15 Алла Пугачева, Михаил Жванецкий, Олег Газманов, Лариса Долина в праздничном концерте.
10.25 Символы России. «Гимн».
10.35 «Юнона и Авось. Аллилуйя любви». Документальный фильм.
11.35 Символы России. «Флаг».
11.50, 22.25 Должен был быть футбол.
14.15 Символы России. «Награды».
17.00 Вечерние новости.
17.20 «Шутка за шуткой». Юмористическая программа.
18.05 Лось уходит... Комедия **«ОСОБЕННОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ ОХОТЫ»**.
20.00 Время.
20.30 Суши весла... Комедия **«ОСОБЕНОСТИ НАЦИОНАЛЬНОЙ РЫБАЛКИ»**.
00.25 Леонид Куравлев, Борис Щербаков в американском детективе **«ПРИГОВОР»**.

Россия, 1993 год, 88 мин., цв.
Режиссер: Всеволод Шиловский
Сценарий: Владимир Брагин
В ролях: Всеволод Шиловский, Вероника Изотова, Леонид Куравлев, Борис Щербаков, Александра Захарова, Владимир Стеклов, Лариса Гузеева
Оператор: Вадим Алисов
Композитор: Алексей Рыбников
Производство: ГОЛДФИЛЬМ

Действие происходит в Америке. Генеральный прокурор штата Тэд Талбот выносит смертный приговор Джиму Конли, ограбившему банк и убившему двух его служащих. После казни Конли в отеле обнаруживают покончившего собой наркомана и письмо, в котором тот берет на себя вину покойного. Прокурор вынужден подать в отставку. Он оказывается в сложной ситуации: необходимо срочно решить проблемы, связанные с его бывшей женой Джеки. К тому же, желтая пресса приписывает Талботу любовную связь с вдовой Джима Конли.

РТР

07.00 Кино-истории Глеба Скороходова.
07.10 Марина Ладынина, Нина Гребешкова и Леонид Галлис в фильме Ивана Пырьева «Испытание верности». 1954 г.
09.20, 23.25 Должен был быть футбол.
14.00, 19.00 Вести.
14.20 Олег Меньшиков, Леонид Броневой, Инна Ульянова, Елена Коренева, Татьяна Догилева и Софья Пилявская в комедии Михаила Козакова **«ПОКРОВСКИЕ ВОРОТА»**. 1982 г.
16.55 Премьера. «По лезвию любви». Концерт Ирины Аллегровой.
19.25 Интервью с первым Президентом России Б.Н.Ельциным.
19.45 Премьера. Михаил Задорнов. «Научный трактат «МЫ».
21.15 Вечерний сеанс. Сергей Бодров-мл., Виктор Сухоруков и Юрий Кузнецов в фильме **«БРАТ»**. 1997 г.
01.35 - 02.29 Дневник Чемпионата мира по футболу.

НТВ

06.55 Анонс дня.
07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.15 Для истинных ценителей. Приключенческий фильм **«СУДЬБА БАРАБАНЩИКА»**.
09.20 Погода на завтра.
09.20 Хорошие юмористы в праздничной программе «Золотой Остап».

12 июня

10.20 Георгий Вицин, Юрий Никулин и Евгений Моргунов в комедии **«ПЕС БАРБОС И НЕОБЫЧНЫЙ КРОСС»**.
11.25 Приключенческий фильм. **«КОРОНА РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ, ИЛИ СНОВА НЕУЛОВИМЫЕ»**. 1-я и 2-я серии.
13.45 «Футбол и женщины - кто кого?» Спецвыпуск программы «Принцип «Домино».
15.30 Трушкин, Коклюшкин, Евдокимов, Петросян в Веселом концерте «Здравствуй, лето!«
18.00, 21.00 «Сегодня» с Петром Марченко.
18.45 Многосерийный остросюжетный фильм «Черный ворон». 19-я серия.
19.45 Криминальная драма **«ПО ИМЕНИ БАРОН...»** 11-я серия.
21.30 Олег Меньшиков, Сандрин Боннер, Сергей Бодров-мл., Катрин Денев и Татьяна Догилева в остросюжетном фильме **«ВОСТОК - ЗАПАД»** (Франция - Россия - Испания).
00.00 - 00.50 Хитер Грэм в триллере **«ВОСКРЕШЕНИЕ»** (США).

В результате применения биологического оружия в будущем все люди на Земле погибли. Остались только человекообразные роботы-андроиды и военные роботы, которые не хотели возрождения человечества. Но Мартин и Алисия, человекообразные роботы-андроиды, произвели на свет из клетки ДНК человека, которому «родители» дали имя - Кейн. Роботы постарались научить Кейна всему, что должен знать человек, заложили в него лучшие человеческие качества. Мартин пожертвовал собой ради возрождения человечества, не выдав Кейна военным роботам, а Алисия рассказала, как «новорожденный» сможет отключить энергоустановку, питающую своим полем всех роботов. Отключенные роботы и андроиды застыли обездвиженные, а Кейн вернулся в дом своих «родителей», где нашел в лаборатории появившуюся на свет живую девушку. Теперь жизнь на Земле могла начать возрождаться.

Режиссер: Марио Ацшопарди. В ролях: Ник Манкузо, Патрик Китинг, Дан Эшбруд

КУЛЬТУРА

15.05 А.Цагарели. «Ханума». Спектакль Академического большого драматического театра (1978 г.). Режиссер Г.Товстоногов.
17.30 Смехоностальгия.
17.55 Россия музыкальная.
18.35 **«АННА ПАВЛОВА»**. Художественный фильм (СССР - Великобритания, 1983). Режиссер Э.Лотяну.
19.50 Дневник XII Международного конкурса им. П.И.Чайковского.
20.10 **«АННА ПАВЛОВА»**. Художественный фильм. Режиссер Э.Лотяну.
21.25 Программа передач.
21.30 Новости культуры.
21.50 Шлягеры уходящего века.
22.25 - 23.55 **«СПАСАТЕЛЬ»**. Художественный фильм («Мосфильм», 1980). Режиссер С.Соловьев.

8 КАНАЛ

17.30 Мультфильм «Ну, погоди!».
17.45 Сериал «Моссад».
18.30 Телемагазин.
18.45 Док. сериал «Смертельный риск».
19.15 Барбара Стрейзанд в худ.фильме **«В ПАСТИ ЛЬВА»**.
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Комкон-тур» представляет... «Отдых в Болгарии».
21.15 Ник Нолте в худ.фильме **«ПОВОРОТ»**.

СТВ

06.00, 16.45 Минщина. Люди, события, факты.
06.20, 19.45 Новости СНГ.
06.35, 18.50 «Тема дня».
06.45 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
07.10 Мультипликационные сериалы: «Мир Бобби», «Вуншпунш», «Инспектор Гаджет».
08.30, 19.30 «Автопанорама».
08.45, 18.15 «Виртуальный мир».
08.55 «Завтрак с Ликой».
09.00, 18.35 «СТВ-спорт».
09.15 Концерт ансамбля «Классик-авангард».
09.45 Кино: Марк Лестер в мюзикле **«ОЛИВЕР!»**.
13.00 «Очевидец».
13.30, 16.30, 19.00, 23.10 «24 часа».
13.45 Канал истории: «Лучшие рекламные ролики» Документальный фильм .
14.45 Кино: В.Павлов, Л.Гурченко, Н.Рыбников в трагикомедии **«УХОДЯ - УХОДИ»**.
17.05 Мультипликационный сериал: «Мир Бобби».
17.35 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал. Заключительная серия.
18.00 «Фильм, фильм, фильм».
19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыш...».
20.00 «Пока горит свеча...».
20.30 «Новости мировой шоу-индустрии».
21.00 Кино: Джеки Чан в приключенческом боевике **«СУПЕР»**.
23.25 «Иллюзион»: Оле Олсен и Чик Джонсон в комедии **«АД РАСКРЫЛСЯ»**.
01.20 Музыка на СТВ.

четверг 13 июня

БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.25 Новости.
6.10, 7.10, 8.15 Доброе утро, Беларусь!
9.15 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
10.10 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
10.35 Телевитамин.
11.00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.00 «Человек со свалки». Худ.фильм («Ленфильм»). 3-я серия.
14.20 Слово Митрополита Филарета на Вознесение Господне.
14.30 Яснасць. Духовная программа.
15.20 «Последняя резервация». Мультсериал (Международный французский канал).
15.45 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал).
18.25 Зона Икс.
18.35 «Дисбат». Видеофильм.
19.00 Н.Кински в мелодраме **«ЧУДЕСА МАРЧИАНО»** (США).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.50 Спорт-курьер.
23.00 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.
23.45 Сериал «Мужская работа» (Россия).

ОРТ

08.00 Новости.
08.15, 17.25 «Семейные узы». Сериал.
09.10 «Ералаш».
09.20, 14.20, 23.30 Должен был быть футбол.
11.35 Новости (с субтитрами).
16.30 Смехопанорама Евгения Петросяна.
17.00 Вечерние новости.
18.25 Андрей Ростоцкий в остросюжетном фильме **«ЧЕРНЫЙ ОКЕАН»**.
20.00 Время.
20.35 «Русская рулетка».
21.25 Человек и закон.
22.05 Новые «Секретные материалы» («X-Files»).
23.00 Ночное «Время».
00.35 Ричард Чемберлен в триллере **«НОЧЬ ОХОТНИКА»**.

США, 1991, 96 мин., цв.
Режиссер: Дэвид Грин.
Сценарий: Дэвис Граб, Эдмонд Стивенс. В ролях: Ричард Чемберлен («Поющие в терновнике»), Дайана Скарвид, Эми Бибут, Рейд Бинион, Рей МакКинон, Дик Олсен. Оператор: Рон Орикс. Композитор: Питер Маннинг Робинсон. Производство Pearson Television.
Триллер.
Чтобы вытащить семью из нужды, Бэн Харпер решается на отчаянный поступок - грабит магазин. Смертельно раненный, он все же успевает спрятать деньги у себя дома, прежде чем полиция хватает его. Только Джон, старший сынишка, видел, где тайник. Бэн умирает в тюрьме, но о существовании денег узнает освобождающийся уголовник Гарри Пауэл (Чемберлен). Пятьдесят тысяч долларов - сумма немалая, и сумашедший блеск в глазах Гарри говорит о том, что ради нее он пойдет на все. Под видом священника он появляется в доме вдовы Бэна (Скарвид), пытаясь расположить к себе семью и завоевать доверие детей. Но интуиция подсказывает Джону, что это - волк в овечьей шкуре, жестокий и опасный, преследующий свою тайную цель.

РТР

08.00, 09.00, 16.30, 19.00 Вести.
08.10 Моя семья.
09.20 Александр Фатюшин, Георгий Жженов и Вячеслав Шалевич в детективе **«ЛЕКАРСТВО ПРОТИВ СТРАХА»**. 1978 г.
11.10 Премьера. Сибилл Шепард в комедийном сериале «Сибилл» (США).
11.45, 22.30 Должен был быть футбол.
16.50 Премьера. Дженнифер Энистон, Лиза Кудроу, Кортни Кокс, Мэтью Перри, Мэтт Ле Блан и Дэвид Швиммер в комедийном сериале «Друзья-4» (США).
17.20 Вести - Москва.
17.50 «Комиссар Рекс». Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.35, 22.20 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Дневник Чемпионата мира по футболу.
20.45 Вечерний сеанс. Анна Самохина, Анна Назарьева и Андрей Градов в комедии **«ИДЕАЛЬНАЯ ПАРА»**. 1992 г.
22.00 Вести - Подробности.
00.40 - 01.40 Горячая десятка.

НТВ

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 22.45 Сегодня.
07.10, 07.35 Утро на НТВ.
07.55 «Черный ворон». Многосерийный остросюжетный фильм. 18-я серия.
09.20 Погода на завтра.
09.25 «Черный ворон». Многосерийный остросюжетный фильм. 19-я серия.
10.20 «Криминальная Россия». «Фальшивомонетчики». 2-я серия.
11.20 Детектив **«ПРОПАВШИЕ СРЕДИ ЖИВЫХ»**.
13.05 «Принцип «Домино». Ток-шоу.
14.40, 17.40 Криминал.
15.30 «По имени Барон...» Криминальная драма. 10-я и 11-я серии.
18.00, 21.00 «Сегодня» с Петром Марченко.
18.40 Многосерийный остросюжетный фильм «Черный ворон». 20-я серия.
19.45 Криминальная драма «По имени Барон...» 12-я серия, заключительная.
21.40 Совершенно секретно.
23.05 Каспар Ван Дин в триллере **«ВЕЛЕНИЕ СЕРДЦА»** (США).
00.00 - 00.35 Все звезды Чемпионата мира по футболу.

КУЛЬТУРА

09.15 Прогулки по Бродвею.
09.40 «Дежурство», «Лицо кавказской национальности». Документальные фильмы.
10.35 «Прекрасная Маргарет и Чери-Флей». Мультфильм.
10.45 «Отечество и судьбы». Барановские.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 «Приключения Болека и Лелека». Мультсериал.
11.50 Вместе с Фафалей.
12.05 Чем живет Россия.
12.20 «Что делать?» Программа В.Третьякова.
13.15 «Уроки русского». И.А.Бунин. «Темные аллеи». Читает Алла Демидова.
13.30 «Будденброки». Телесериал (Германия, 1979). Режиссер Франц Петер Вирц.
14.25 Андрей Выстропов. Новое имя в русской живописи.
15.10 Кино - детям. «Горас и Тина». Телесериал (Австралия, 2001).
15.35 «Наследство волшебника Бахрама», «Как Маша поссорилась с подушкой». Мультфильмы.
16.05 «Странствия музыканта». Ведущий С.Владимирский.
16.35 «Привет из Сибири», «Пустынь». Документальные фильмы.
17.50 «Пятое измерение». Авторская программа И.Антоновой.
18.15 «Разговоры о театре». Передача 6-я. Анатолий Васильев в авторской программе Алексея Бартошевича.
18.45 На XII Международном конкурсе им. П.И.Чайковского.
19.45 **«ВОЗДУХ ИТАЛИИ»**. Художественный фильм (Франция, 2000). Режиссер Ф.Эспозито.
21.20 «Культурная революция». «Из всех искусств важнейшим является американское кино». Программа М.Швыдкого.
22.15 «Эпизоды». Татьяна Васильева.
23.25 «Ночной полет». Ведущий Андрей Максимов.

8 КАНАЛ

17.30 Мультфильм «Чужой голос».
17.45 «Пострелята».
18.15 Сериал «Шерлок Холмс и доктор Ватсон». «Сокровища Агры».
20.30 К-видео. «Топ-8».
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Комкон-тур» представляет... «Черноморские курорты».
21.15 Худ.фильм **«ФОРРЕСТ ГАМП»**.

СТВ

06.00, 16.45 Минщина. Люди, события, факты.
06.15, 19.50 «Виртуальный мир».
06.25 «Добро пожаловать».
06.35, 18.50 «Тема дня».
06.45, 16.05 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
07.10 Мультипликационные сериалы: «Мир Бобби», «Вуншпунш», «Инспектор Гаджет».
08.30 «Здравствуйте, доктор!».
08.45 Кино: Джеки Чан в приключенческом боевике **«СУПЕР»**.
11.00, 01.00 Новости СНГ.
11.15, 18.35 «СТВ-спорт».
11.30 «Семейное кино из коллекции «Hallmark»: «Монстр».
12.30 Канал истории: «Фиат». Документальный фильм.
13.30, 16.30, 19.00, 23.20 «24 часа».
13.45 «Следствие ведут знатоки. 10 лет спустя». Телесериал.
14.50 Мультипликационные сериалы: «Инспектор Гаджет», » Вуншпунш », «Мир Бобби».
17.00 «Яго, темная страсть». Теленовелла.
18.00 «Удивительные люди». Документальный фильм.
19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыш...».
19.30 «Радиоточка».
20.00 «Ремонт».
20.15 «Фильм, фильм, фильм».
20.30 Дискавери на СТВ.
21.00 Кино: Цезари Пазура в комедии Юлиуша Махульского **«КИЛЛЕР»**.
23.35 «Иллюзион»: Ширли Темпл в мелодраме **«МАЛЕНЬКИЙ ПОЛКОВНИК»**.
01.15 Музыка на СТВ.

пятница 14 июня

БТ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.05 Новости.
6.10, 7.10, 8.10 Доброе утро, Беларусь!
8.53 Выпускной экзамен по математике за курс базовой школы.
9.15 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал). Заключительная серия.
10.00 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
10.25 Детективный сериал «Жюли Леско» (Франция).
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.05 **«ЧЕЛОВЕК СО СВАЛКИ»**. Худ. фильм («Ленфильм»). 4-я серия, заключительная.
14.30 Сад мечты. Передача для дачников.
15.20 «Последняя резервация». Мультсериал (Международный французский канал).
15.45 «Грозовые камни». Сериал для детей (Австралия).
16.05 «Пять чудес».
16.15 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшекласс сников.
17.00 «Юридическая полиция». Сериал (Международный французский канал). Заключительная серия.
18.25 Зона Икс.
18.35 Мир и мы.
19.00 Мелодрама режиссера В.Гостюхина **«БОТАНИЧЕСКИЙ САД»** («Беларусьфильм»).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 Детективный сериал «Жюли Леско» (Франция).
23.40 «Мельница моды-2002». X Республиканский фестиваль-конкурс моды и фото.
0.25 Королевская охота.
0.50 Волейбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Мужчины. Беларусь - Англия.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15, 17.25 «Семейные узы». Сериал.
09.15 Андрей Ростоцкий в остросюжетном фильме **«ЧЕРНЫЙ ОКЕАН»**.
10.45 «Ералаш».
11.00 Новости (с субтитрами).
11.15 Документальный детектив. «Из воров в греки». Дело 2001 года.
11.45, 23.45 Должен был быть футбол.
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
18.25 Документальный детектив. «Троянский конь». Дело 2002 года.
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.35 Сильвестр Сталлоне в фильме **«РОККИ-3»**.

США, 1982, 119 мин., цв. Режиссер и автор сценария: Сильвестр Сталлоне. Оператор: Билл Батлер. Производство MGM - UNITED ARTISTS.
Боевик. Три года минуло с момента второй победы боксера Рокки Бальбоа (Сильвестр Сталлоне) над чемпионом мира в тяжелом весе Апполо Кридом. Теперь Рокки богат и знаменит. Время от времени он выступает на ринге, но все чаще подумывает уйти из бокса. И вот, его вызывает на бой молодой и высокомерный боксер Клаббер Лэнг с внешностью и повадками настоящего головореза. Мики, тренер Рокки, категорически против: он знает, что тот не в лучшей форме. Но Рокки принимает вызов и проигрывает. Теперь Лэнг - новый чемпион мира. Рокки впадает в глубокую депрессию. В него больше не верит никто, кроме одного человека - экс-чемпиона Аполо Крида. Тот считает, что Рокки просто обязан вернуть себе чемпионский титул, и начинает его тренировать. Впереди - матч-реванш против Лэнга.

22.30 «Другое время». Программа Михаила Леонтьева.
23.15 «Большой футбол». Ток-шоу.

РТР

08.00, 09.00, 16.30, 19.00 Вести.
08.10 Моя семья.
09.20, 14.20, 19.55 Должен был быть футбол.
16.50 «Упражнения в оптимизме». Документальный фильм.
17.50 «Комиссар Рекс». Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.35 Местное время. Вести - Москва.
22.05 Вечерний сеанс. Евгений Сидихин, Иван Бортник, Елена Шевченко и Андрей Панин в фильме **«МАМА, НЕ ГОРЮЙ!»** 1997 г.
23.50 - 01.57 Последний сеанс. Премьера. Итан Хоук, Ума Турман и Джад Лоу в фильме **«ГАТТАКА»** (США). 1997 г.

НТВ

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
07.10, 07.35 Утро на НТВ.
07.55 «Черный ворон». Многосерийный остросюжетный фильм. 20-я серия.
09.20 Погода на завтра.
09.25 «Шоу Елены Степаненко». Юмористическая программа.
10.20 Георгий Боос в программе Павла Лобкова «Растительная жизнь».
11.20 Комедия Карена Шахназарова **«КУРЬЕР»**.
13.05 «Феноменальный талант». «Продолжение следует...» с Юлией Меньшовой.
14.00 Пепси-чарт.
14.40, 17.40 Криминал.
15.30 «По имени Барон...» Криминальная драма. 12-я серия.
16.40 «Внимание: розыск!» «Удачная провокация».
18.00, 21.00 «Сегодня» с Петром Марченко.
18.35 «Свобода слова» с Савиком Шустером.
20.10 Криминальная Россия.
21.30 Комедия **«КАК СДЕЛАТЬ ИЗ ЖЕНЫ ЧУДОВИЩЕ»** (США).
23.30 «Все сразу!» Ночные развлечения.
00.10 - 02.10 Кино не для всех. Вуди Аллен. **«РАЗБИРАЯ ГАРРИ»**. Комедия (США).

КУЛЬТУРА

09.15 «Романтика романса». Ведущий Л.Серебренников.
09.40 «Дело № 195 Дмитрия Лихачева», «Забытые места». Документальные фильмы. Режиссер К.Артюхов.
10.25 «Цветик-семицветик». Мультфильм.
10.45 Эпизоды.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 «Приключения Болека и Лелека». Мультсериал.
11.50 Вместе с Фафалей.
12.05 Чем живет Россия.
12.20 «Культурная революция». «Из всех искусств важнейшим является американское кино». Программа М.Швыдкого.
13.15 «Уроки русского». И.А.Бунин. «Темные аллеи». Читает Алла Демидова.
13.30 «Будденброки». Телесериал (Германия,1979). Режиссер Франц Петер Вирц.
14.30 Архитектурная галерея.
14.45 Власть факта.
15.10 Кино - детям. «Горас и Тина». Телесериал (Австралия, 2001).
15.35 «Сказка о мертвой царевне и семи богатырях». Мультфильм.
16.10 Сенсация! Сенсация? Сенсация...
16.40 «Обводный канал». Документальный фильм. Режиссер А.Учитель.
17.50 «Колебания жизненных токов». Видеофильм. Режиссер Е.Потиевский.
18.15 «Кто там...» Авторская программа В.Верника.
18.45 На XII Международном конкурсе им. П.И.Чайковского.
19.45 «Рекс». Мультсериал.
19.55 **«УЛИЦА В ЛУННОМ СВЕТЕ»**. Художественный фильм (Франция, 1987). Режиссер Э.Молинаро.
21.25 Блеф-клуб.
22.05 **«ЛИГЕЙЯ»**. Художественный фильм из цикла «Таинственные истории Эдгара Аллана По» (Франция, 1980). Режиссер М.Роне.
23.25 «Джазофрения». Ведущий И.Бутман.

8 КАНАЛ

17.30 Мультфильм «Винни Пух и день хлопот».
17.45 Сериал «Моссад».
18.30 Телемагазин.
18.45 Док.сериал «Прогулки под водой» (Подводные леса Калифорнии).
19.15 Худ.фильм **«СВЕРХНОВАЯ»**.
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Искусство жизни».
21.15 Худ.фильм **«СМЕРТЕЛЬНОЕ ОРУЖИЕ - 2»**.

СТВ

06.00, 16.45 Минщина. Люди, события, факты.
06.20, 20.35 «Виртуальный мир».
06.30, 01.40 Новости СНГ.
06.45, 16.05 «Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры». Телесериал.
07.10 Мультипликационные сериалы: «Мир Бобби», «Вуншпунш», «Инспектор Гаджет».
08.30, 20.20 «Автопанорама».
08.45 Кино: Брайен Браун в криминальной комедии **«ВЛЮБЛЕННЫЙ ГАСТРОЛЕР»**.
11.00, 18.50 «Тема дня».
11.10, 18.35 «СТВ-спорт».
11.25 «Завтрак с Ликой».
11.30 «Семейное кино из коллекции «Hallmark»: «Монстр».
12.30 Канал истории: «Сны и катастрофы». Документальный фильм.
13.30, 16.30, 19.00, 23.00 «24 часа».
13.45 «Следствие ведут знатоки. 10 лет спустя». Телесериал.
14.50 Мультипликационные сериалы: «Инспектор Гаджет», «Вуншпунш», «Мир Бобби».
17.00 «Яго, темная страсть». Теленовелла.
18.00 «Удивительные люди». Документальный фильм.
19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыш...».
19.30 «Портрет в интерьере».
19.45 «Здравствуйте, доктор!».
20.00 «Фильм, фильм, фильм».
20.45 «Закон и криминал».
21.00 Кино: Райен О'Нил, Брюс Дерн и Изабель Аджани в криминальной драме **«ВОДИТЕЛЬ»**.
23.15 Кино: Жюльет Бинош, Даниэль Отэй, Эмир Кустурица в мелодраме Патриса Леконта **«ВДОВА С ОСТРОВА СЕН-ПЬЕР»**.
01.55 Музыка на СТВ.

суббота 15 июня

БТ

7.00, 9.00, 15.00, 18.00 Новости.
7.10 Яснасць. Духовная программа.
7.35 Сериал «Женщина в белом» (Международный французский канал).
8.25 Сад мечты. Передача для дачников.
8.53 Выпускной экзамен по белорусскому и русскому языкам за курс средней школы.
9.15 Мультсериал «Симба-футболист» (Италия).
9.40 Семейный сериал «Дракоша и Ко» (Россия).
10.05 Экран индийского кино. «Ожидание любви». 1-я серия.
11.30 Королевская охота.
12.00 Здоровье. Тележурнал.
12.30 Док.сериал «Детёныши животных» (Международный французский канал).
13.25 «Философское отделение». Док.фильм о докторе медицинских наук профессоре Ю.Островском («Беларусьфильм»).
13.45 «Наше наследие». Королевский дворец в г.Гродно.
14.05 «Пять чудес».
14.40 Познавательный сериал для детей «Войти в танец» (Международный французский канал).
15.20 Из достоверных источников.
15.40 Сериал «VIP» (США).
16.25 КВН. 1\4 финала Евролиги.
18.25 «На перекрёстках Европы». Национальный телефестиваль песни.
19.10 М.Мерсье в романтической мелодраме «**ВЕЛИКОЛЕПНАЯ АНЖЕЛИКА**» (Франция - Италия - Германия).
21.00 Панорама недели.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 А.Зуев и М.Полтева в мистическом триллере «**ПРИКОСНОВЕНИЕ**» (Россия).
23.40 «Мельница моды-2002». X Республиканский фестиваль-конкурс моды и фото.
0.05 Белорусская двадцатка.
0.30 Детективный сериал «Комиссар Шимански» (Германия).

ОРТ

07.00 Новости.
07.15 Мультсериал «Незнайка на Луне».
07.45 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
08.00 Приключенческий сериал «Собачье дело».
09.00, 14.00 Новости (с субтитрами).
09.15 Должен был быть футбол.
11.30 В мире животных.
12.10 Здоровье.
12.50 «Чтобы помнили...» Михаил Глузский. Ведущий - Л.Филатов.
13.30 Дисней-клуб: «Утиные истории».
14.10 «Русский силуэт».
14.40 Михаил Глузский, Сергей Никоненко в фильме «**МЕСТА ТУТ ТИХИЕ...**».
16.20 «Десятый бал» Александра Малинина.
17.00 Вечерние новости.
17.15 «Десятый бал» Александра Малинина. Продолжение.
18.05 Михаил Жванецкий, Михаил Задорнов, Евгений Петросян в программе «Шутка за шуткой».
19.00 «Кто хочет стать миллионером?» Телеигра.
20.00 Время.
20.30 Питер О'Тул в приключенческом фильме «**ТРЮКАЧ**».
23.05 Арнольд Шварценеггер, Джеки Чан, Сильвестр Сталлоне в программе «**ЛУЧШИЕ КИНОТРЮКИ ГОДА**».
00.35 «Чайники» за рулем в комедии «**ГОНКИ. ПУШЕЧНОЕ ЯДРО**».

В ролях: Мелоди Андерсон, Питер Бойл, Донна Диксон, Джон Кэнди.

В эпизодах: Брук Шилдс, Ли Ван Клиф. Операторы: Франсуа Прота, Роберт Саад.

Композитор: Дэвид Уитли.

Производство Orion.

Комедия. Объявляется о начале самой невероятной автогонки по дорогам Америки. Правил практически не существует. Участвовать могут все, кто хоть немного разбирается в педалях. Поэтому в гонщики записываются все, кому не лень. А виной всему - шериф штата, который сорвал участие в гонках настоящих спортсменов. Но соревнования от этого не только не проигрывают, а становятся настоящим приключением.

РТР

07.30 Приключенческий сериал «Повелитель зверей» (Канада - США).
08.15 «Военная программа» Александра Сладкова.
08.30 Золотой ключ.
08.50 Здоровье и жизнь.
09.25 Доброе утро, страна!
10.00 «Сто к одному». Телеигра.
11.00 «Наука и техника». Научно-познавательная программа.
12.05 Диалоги о животных.
13.05 Вокруг света.
14.00, 19.00 Вести.
14.20 Должен был быть футбол.
16.30 Вести - Москва. Итоги недели.
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.25 Зеркало.
20.00 Вечерний сеанс. Лариса Удовиченко, Сергей Баталов и Виктор Степанов в комедии «**ШУБ-БАБА ЛЮБА!**» 2000 г.
21.40 Дневник Чемпионата мира по футболу.
22.40 Последний сеанс. Премьера. Дональд Сазарленд, Эйдан Куинн и Бен Кингсли в остросюжетном фильме «**ДВОЙНИК**» (США). 1997 г.

Карлос Санчес, Шакал. Многие годы этого имени было достаточно, чтобы вызвать страх у целой страны. Профессиональный террорист с холодным умом и безжалостным сердцем. Международный наемный убийца, который получал удовольствие, от того, что убивал невинных. Человек, от которого исходило зло и насилие. Ему всегда удавалось уйти. Двадцать лет ФБР и Моссад считали его целью номер один. И каждый раз он ускользал - как привидение в ночи. До тех пор, пока не появился Эннибал Ромирес - офицер флота, любящий муж и отец, у которого нет ничего общего с Карлосом, кроме одного - он как две капли воды похож на него...

Режиссер - Кристиан Дюгей.

01.00 - 03.23 Церемония закрытия XIII Открытого российского кинофестиваля в г. Сочи.

НТВ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сегодня.
07.15 Детское утро на НТВ. Сказка «Кащей Бессмертный».
08.20 Доктор Бранд. «Без рецепта».
09.15 Погода на завтра.
09.20 Чистосердечное признание.
09.50 Светлана Немоляева. «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной.
10.25 «Квартирный вопрос«: «Окна вместо потолка».
11.25 Наше кино. Олег Ефремов, Олег Табаков, Вячеслав Невинный и Борис Новиков в фильме «**ИСПЫТАТЕЛЬНЫЙ СРОК**».
13.25 Путешествия натуралиста.
14.05 Своя игра.
15.25 «Профессия - репортер». «Между жизнью и смертью».
15.50 «Продолжение следует...» с Юлией Меньшовой. «Вместе поневоле».
16.55 Карлики и великаны. Сериал «Неизвестная планета».
18.45 Амалия Мордвинова в детективе «Охота на Золушку». 1-я серия.
19.55 Джина Дэвис и Сэмюел Джексон в супербоевике «**ДОЛГИЙ ПОЦЕЛУЙ НА НОЧЬ**» (США).
22.25 Профессиональный бокс. Супербой: Артуро Гатти и Айвен Робинсон.
23.30 - 01.15 «**ТАЙНАЯ ЖИЗНЬ**». Эротический детектив с Трейси Лордс (США).

Стажер модного журнала Элизабет Бартон (Лордс) одержима желанием добиться успеха и быть принятой в штат. Она берется за написание статьи о сексуальных откровениях дамы по имени Энн (Диаз), с которой случайно познакомилась в самолете. Но их последний телефонный разговор неожиданно обрывается, после чего звонившая исчезает из поля зрения журналистки. Редактор журнала Грифф (Фейи) торопит ее со сдачей материала и тогда Лиз отправляется на поиски Энн к ее любовнику, которого подозревает в убийстве женщины. С этого момента ее собственная жизнь подвергается смертельной опасности.

КУЛЬТУРА

09.00 Программа передач.
09.10 Углы манежа.
09.40 «**РУСЛАН И ЛЮДМИЛА**». Художественный фильм («Мосфильм», 1972). Режиссер А.Птушко. 1-я серия.
10.50 «Лиса и заяц». Мультфильм.
11.05 Бабушкины рецепты.
11.20 ГЭГ.
11.35 1001 рассказ о кино.
11.50 «**МОДЕРАТО КАНТАБИЛЕ**». Художественный фильм (Франция - Италия, 1959). Режиссер П.Брук.
13.20 «Завтра будет завтра». Мультфильм.
13.30, 21.30 Новости культуры.
13.45 Графоман.
14.10 «Документальный сериал». «Опасные тропы».
15.10 «Дом актера». «Горин. Друзья. О друзьях...«
15.50 Г.Горин. «Кто есть кто». Телеспектакль (1977). Режиссер М.Розовский.
16.55 В вашем доме. Алексей Рыбников.
17.35 «Сферы» с Иннокентием Ивановым.
18.15 На XII Международном конкурсе им. П.И.Чайковского.
19.20 «**АННА КАРЕНИНА**». Художественный фильм («Мосфильм», 1967). Режиссеры А.Зархи, В.Катанян. 1-я часть.
20.35 «Фрак народа». Авторская программа В.Оренова.
21.50 «Культ кино». «**НАУДАЧУ, БАЛЬТАЗАР**». Художественный фильм (Франция, 1966). Режиссер Р.Брессон.
23.35 Концертино.

8 КАНАЛ

15.00 Армен Джигарханян в худ.-фильме «**ПАСПОРТ**».
16.30 «Простой вопрос».
16.40 Мультфильм «Аладдин».
17.00 Гурман-клуб.
17.20 Сериал «Моссад».
18.10 К-видео «Топ-8».
18.15 Майкл Дуглас в худ.фильме «**РОМАН С КАМНЕМ**».
20.45 «Вечарніца».
21.00 «Бильярдный клуб».
21.20 Худ.фильм «**ДЖЕЙМС БОНД - АГЕНТ 007**».

СТВ

06.00, 18.35 Минщина. Люди, события, факты.
06.15 Канал истории: «Принцесса Диана: правдивая история». Документальный фильм. 1-ая серия.
07.15 «В гостях у Тофика».
07.30 Мультипликационные сериалы: «Русалочка», «Тик-герой», «Джин-Джин из страны Панда-ленд», «Гриффины».
10.00 «СТВ-спорт».
10.15 «Автопанорама».
10.35 «Завтрак с Ликой».
11.00 «Пароль - «Вечность». Телесериал.
12.00 «Удивительные люди». Документальный фильм.
12.30 «Экзотика».
12.45 Кино: Л.Быков, И.Горбачев, С.Филиппов, Г.Вицин в трагикомедии «**ЗАЙЧИК**».
14.35 «Очевидец».
15.10 «Дискавери на СТВ».
15.35 «Ремонт».
15.50 Телесериал: «Черепашки ниндзя: новая мутация».
16.50 «Семейное кино из коллекции «Hallmark»: «**АРАБСКИЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ**».
18.00 «Тема дня».
18.15 «Радиоточка».
19.10 Три хита в «Алькатрасе».
19.40 «Час пик» с Григорием Новиковым.
20.40 Кино: Дэвид Брэдли, Юдзи Окумото, Чарлз Нэпьер в боевике «**ЖЕСТОКОЕ ПРАВОСУДИЕ**».
22.45 «Портрет в интерьере».
23.00 «Мутанты Икс». Телесериал.
00.00 «Новости мировой шоу-индустрии».
00.30 Музыка на СТВ.

воскресенье 16 июня

БТ

7.00, 9.00, 15.00 Новости.
7.15 «Агромир». Информационно-аналитическая программа.
7.40 Сериал «Женщина в белом» (Международный французский канал).
8.30 Арсенал. Программа об армии.
9.15 Мультиклуб.
9.40 Семейный сериал «Дракоша и Ко» (Россия).
10.05 Экран индийского кино. «**ОЖИДАНИЕ ЛЮБВИ**». 2-я серия.
11.35 «Всё нормально, мама!» Развлекательная программа.
12.20 Телевитамин.
12.45 «Природная красота Африки». Док.сериал (Международный французский канал).
13.15 «Пой, душа!» Фольклорные коллективы Кореличского района.
13.45 «Время местное». Репортажи из провинции.
14.15 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.
14.45 Энциклопедия белорусского спорта. Плавание.
15.20 Криминальное досье.
15.50 Бурвиль и Луи де Фюнес в худ. фильме «**БОЛЬШАЯ ПРОГУЛКА**» (Франция - Великобритания).
17.50 Волейбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Мужчины. Беларусь - Босния и Герцеговина.
18.30 Планета «АРТ».
19.05 В.Абриль в семейной комедии «**МОЙ ПАПА, МОЯ МАМА, МОИ БРАТЬЯ И СЁСТРЫ**» (США).
20.40 Телебарометр. Прогноз погоды.
21.00 Панорама аналитическая.
21.40 Спорт-курьер.
21.50 А.Папанов и В.Орлова в худ.-фильме «**ДЕТИ ДОН КИХОТА**» («Мосфильм»).
23.10 Телевизионный Дом кино. Белорусские каскадеры.
23.35 «Мельница моды-2002». X Республиканский фестиваль-конкурс моды и фото.
0.30 Волейбол. Отборочный матч чемпионата Европы. Мужчины. Беларусь - Молдова.
1.10 Сериал «VIP» (США).

ОРТ

07.00 Новости.
07.10 Армейский магазин.
07.40 Дисней-клуб: «Тимон и Пумба».
08.05 Приключенческий сериал «Собачье дело».
09.00, 14.00 Новости (с субтитрами).
09.15 Должен был быть футбол.
11.30 Клуб путешественников.
12.10 Юмористическая программа «Сами с усами».
12.40 Финал сезона. Умницы и умники.
13.30 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья».
14.15 Луи де Фюнес, Бурвиль в легендарной комедии «**РАЗИНЯ**».
16.10 Живая природа. «Голубая бездна».
17.00 Вечерние новости.
17.20 Александр Розенбаум, Лариса Долина, Николай Басков и другие в церемонии вручения премии «Призвание».
18.55 Зов глубины в триллере «**БЕЗДНА**».

США, 1989, 145 мин., цв.

Режиссер и автор сценария: Джеймс Кэмерон («Титаник») Триллер.

В Атлантическом океане при невыясненных обстоятельствах тонет подводная лодка. В Пентагоне принимается решение подключить к розыскной операции гражданских специалистов-подводников, которые работают неподалеку от места аварии на своей станции. Ими руководит опытный ныряльщик Бад Бригман (Эд Харрис). Однако, никому из них неизвестно, что на лодке находится ядерная боеголовка. Но именно она нужна военному руководству США. Но вскоре начинаются настоящие испытания. Для начала, невероятной силы шторм отрезает их земли. Теперь нет связи, нет подъемника, нет надежды на спасение. А в глубинах прячется нечто опасное и неизвестное людям.

21.30 Времена.
22.45 Линия кино. Роберт Де Ниро в боевике Мартина Скорсезе «**ХОРОШИЕ ПАРНИ**».

РТР

07.00 Приключенческий сериал «Повелитель зверей» (Канада - США).
07.50 Русское лото.
08.40 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу».
09.20 Доброе утро, страна!
09.55 Сам себе режиссер.
10.55 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
11.30 Наталья Гундарева, Петр Вельяминов и Олег Янковский в фильме «**СЛАДКАЯ ЖЕНЩИНА**». 1976 г.
13.15 Парламентский час.
14.00 Вести.
14.20 Должен был быть футбол.
16.30 ТВ Бинго новости.
16.35 Эдди Мерфи и Ник Нолти в остросюжетной комедии «**48 ЧАСОВ**» (США). 1982 г.
18.25 «Ха». Маленькие комедии.
19.00 Вести недели.
20.10 Аншлаг.
21.15 Вечерний сеанс. Премьера. Сэмюэл Джексон и Кевин Спейси в остросюжетном фильме «**ПЕРЕГОВОРЩИК**» (США - Германия). 1998 г.

Фильм основан на реальных

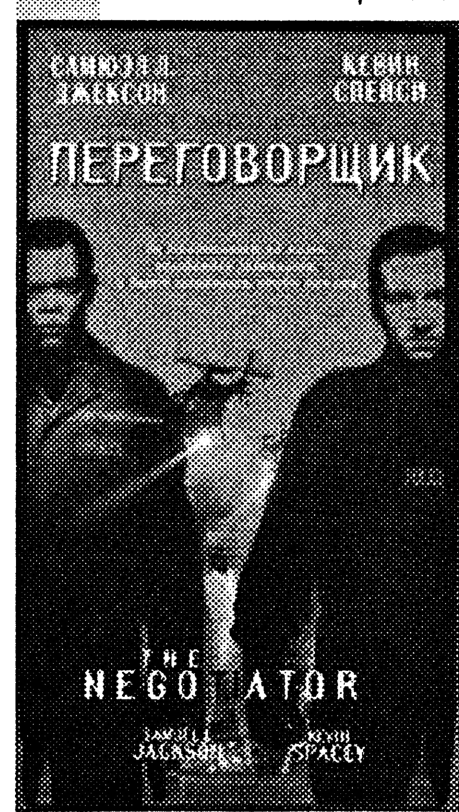

событиях, имевших место год назад в Сент-Луисе. «Переговорщик» - это полицейский, который ведет переговоры с террористами, удерживающими заложников. Дэнни Роумен считался одним из самых сильных «переговорщиков» полиции Чикаго до того момента, пока не попал в беду. Ложно обвиненный в убийстве, он в отчаянии решается на захват заложников - то есть на то, с чем он боролся полжизни. После захвата Дэнни заявляет, что не намерен вести переговоры ни с кем, кроме другого «переговорщика», второго после него специалиста в полиции Чикаго. Режиссер - Ф.Гари Грей.

В ролях - Самюэл Л.Джексон (Samuel L.Jackson), Кевин Спейси (Kevin Spacey), Дэвид Морс, Рон Рифкин, Джон Спенсер, Дж. Т.Уолш.

23.55 Дневник Чемпионата мира по футболу.
00.55 - 01.58 По просьбам зрителей. Кайл Маклахлен и Шерилин Фенн в сериале Дэвида Линча «Твин Пикс» (США).

НТВ

07.00, 09.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
07.15, 13.55 Вкусные истории.
07.30 Детское утро на НТВ. Приключенческий фильм «**ДЕТИ КАПИТАНА ГРАНТА**».
09.15 Погода на неделю.
09.15 «Охота на Золушку». 1-я серия.
10.25 Все о ландшафтном дизайне в программе Павла Лобкова «Растительная жизнь».
11.20 Наше кино. Сергей Никоненко, Лидия Федосеева-Шукшина и Николай Бурляев в комедии «**ТРЫН-ТРАВА**».
13.15 Служба спасения.
14.05 Своя игра.
15.25 «Профессия - репортер». «Страна снов».
15.50 «Я и моя собака». Дог-шоу.
16.40 Игорь Шалимов. «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной.
17.15 «Очная ставка». «Брянский стрелок».
17.50 «Шоу Елены Степаненко». Юмористическая программа.
18.45 Амалия Мордвинова в детективе «Охота на Золушку». 2-я серия.
20.00 «Намедни» с Леонидом Парфёновым.
21.15 Куклы.
21.35 Ален Делон в детективном боевике «**ТРОИХ НАДО УБРАТЬ**» (Франция).
23.40 - 00.30 Пепси-чарт.

КУЛЬТУРА

09.00 Программа передач.
09.10 «Перепутовы острова». Телеигра для школьников.
09.35 «**РУСЛАН И ЛЮДМИЛА**». Художественный фильм («Мосфильм», 1972). Режиссер А.Птушко. 2-я серия.
10.40 «Зиг и Пюс спасают Ненет», «Приключения Васи Куролесова». Мультфильмы.
11.20 Недлинные истории.
11.35 1001 рассказ о кино.
11.50 «**ДРАГОЦЕННЫЙ ПОДАРОК**». Художественный фильм (К/ст. им. М.Горького, 1956). Режиссер А.Роу.
13.05 Играют участники XII Международного конкурса им. П.И.Чайковского.
13.30, 21.30 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.15 «Шедевры мирового музыкального театра». Опера Дж.Верди. «Бал-маскарад». В постановке театра «Ковент-Гарден» (1975 г). Дирижер К.Аббадо.
16.50 Кинопанорама.
17.35 Тем временем.
18.15 На XII Международном конкурсе им.П.И.Чайковского.
19.15 «Рекс». Мультсериал.
19.25 «**АННА КАРЕНИНА**». Художественный фильм («Мосфильм», 1967). Режиссеры: А.Зархи, В.Катанян. 2-я часть.
20.35 «Гость в актерской студии». Харви Кейтель.
21.55 «**БРИТАНИК**». Художественный фильм (США, 1999). Режиссер Б.Тренчард-Смит.
23.25 В.Моцарт. Концерт для 2-х фортепиано с оркестром. Солисты: В.Руденко, Н.Луганский. Дирижер В.Федосеев.

8 КАНАЛ

15.00 «У госці да казкі».
16.30 «Европа сегодня».
17.00 Сериал «Горец».
17.45 Бильярд-клуб.
18.10 Звезды отечественного кино в худ.фильме «**ФАНТАЗИИ ФАРЯТЬЕВА**».
20.45 «Вечарніца».
21.00 В баре «У Олега».
21.45 Худ.фильм «**ХИЩНИК**».

СТВ

06.00, 18.00 Минщина. Люди, события, факты.
06.15 Канал истории: «Принцесса Диана: правдивая история». Документальный фильм. 2-ая серия.
07.15 «В гостях у Тофика».
07.30 Мультипликационные сериалы: «Русалочка», «Тик-герой», «Джин-Джин из страны Пандаленд».
09.00 Канал истории: «Зомби». Документальный фильм.
10.00 «Три хита в «Алькатрасе».
10.30 «Час пик» с Григорием Новиковым.
11.30 «Экзотика».
11.45 «Завтрак с Ликой».
12.05 «Мир на земле богатырей». Документальный фильм.
12.20 Дискавери на СТВ.
12.45 Кино: Е.Жариков в детективе «**УБИТЬ «ШАКАЛА**».
14.25 «24». Истории.
14.40 «Очевидец».
15.25 «Агентство». Комедийный сериал.
16.05 Телесериал: «Черепашки ниндзя: новая мутация».
17.00 «Семейное кино из коллекции «Hallmark«: «**АРАБСКИЕ ПРИКЛЮЧЕНИЯ**».
18.15 «Закон и криминал».
18.30 «Здравствуйте, доктор!».
18.45 «Арт-экспресс». Культурная жизнь столицы.
19.00 «168 часов». Информационно-аналитическая программа Натальи Гусаковой.
20.00 «Автопанорама».
20.20 «Пока горит свеча...».
20.50 «Портрет в интерьере».
21.05 Кино: Эрик Робертс в фантастическом боевике «**ПРИГОВОР ВРЕМЕНИ**».
23.10 «Создатель». Документальный фильм.
23.25 «Секретные материалы». Телесериал.
00.25 «Альфред Хичкок представляет». Телесериал. Заключительная серия.
00.55 Ночной музыкальный канал.
02.00 Музыка на СТВ.

Народ без футболу

Кірыла ПАЗЬНЯК

Пры нашым жыцці мундыяль для многіх беларусаў меўся стаць сапраўдным адхланнем, і цяпер яны з вялікімі душэўнымі стратамі перажываюць знаходжанне па-за гульнёй – без магчымасці глядзець трансляцыі матчаў чэмпіянату свету з Паўднёвай Карэі і Японіі.

Нехта кляне «халяўшчыкаў» з БТ, хтосьці – наадварот, *ОРТ* і *РТР*, якія здрадзілі ідэалам беларуска-расійскага сяброўства. Нехта наракае на тое, што мы не маем сапраўднай незалежнасці: маўляў, тады мы самі, не спадзеючыся на расійцаў, закупілі б запаветны пакет трансляцыяў з чэмпіянату свету. А хтосьці сумуе, што жыве не ў Расіі, і лае на чым свет стаіць гэтую самую незалежнасць. Прызнаюся, сам я кампенсую прыкрую немажлівасць глядзець вялікі футбол, гуляючы ў футбольныя камп'ютэрныя сімулятары. Мужыкі ў дварах «рубяцца» – ад аднаго выпуску спартовых навін да другога – у даміно. Іхнія твары сумныя, як у дзяцей, якіх падманулі і аднялі любімую цацку. І нават жонкі, якім збольшага футбол абсалютна абыякавы і якія звычайна «пілуюць» мужоў за баўленне часу пры тэлевізары, у якім 22 хлопцы ганяюць мяч, не злараднічаюць, а глядзяць гэтак спачувальна-спачувальна.

У парадку толькі тыя, хто мае «талерку», а таму не залежыць ад *ОРТ, РТР* і БТ, што так падвялі большую частку беларускага народу. Але такіх у Беларусі, зразумела, няшмат. Мы звярнуліся да шэрагу нашых грамадзян з пытаннем, як яны пераносяць балельшчыцкае становішча па-за гульнёй.

Сяргей ВЕЧАР, памочнік міністра культуры:
Мне цяжка меркаваць, хто вінаваты ў тым, што беларусы не могуць глядзець чэмпіянат свету. Але ёсць спадзяванне, што ў рэшце рэшт паруняцца і футбол пакажуць – хоць бы з 1/4 фіналу, калі будзе самая напруга і самы цікавы футбол. Ясная справа, што няблага было б, каб паказалі ўсё ад пачатку. Асабіста я чакаў гэтага чэмпіянату і збіраўся глядзець; адно што, на жаль, шмат матчаў павінны былі ў абед трансляваць, у працоўны час, але ўвечары альтэрнатывы футболу не было б. На жаль, «талеркі» не маю. Пакуль ідуць гульні ў групах, мае балельшчыцкія пачуцці яшчэ больш-менш спакойныя, але вось калі не ўдасца пабачыць плей-оф, то будзе досыць сумнавата.

Жанна ДАПКЮНАС, дырэктарка Літаратурнага музею Янкі Купалы:
Натуральна, гэта і мяне, і маіх блізкіх пэўным чынам закранула. Але ж што футбол: паглядзіце, амаль зусім няма перадач пра культуру, пра Купалу ды Коласа, у прыватнасці. А гэта ж адбываецца напярэдадні іхніх юбілеяў. Ніякі спорт не заменіць культуры. А ў нас у краіне збольшага толькі пра спорт і гаворыцца. А патрэбна ж, каб нешта ў галовах было. На экране павінна быць усё: і спорт, і культура.

Сяргей НОВІКАЎ, намеснік галоўнага рэдактара газеты «Прэсбол»:
Асабіста ў мяне праблем няма, бо я маю мажлівасць глядзець футбол па замежных спадарожнікавых каналах. А ў прынцыпе, што тут можна пра сітуацыю, якая склалася, арыгінальнага сказаць? Усё і так зразумела. Мы маем справу з чыстай вады непрафесіяналізмам. Не трэба быць усярэдзіне тэлевізійнай вытворчасці, каб зрабіць выснову, што новае магілёўска-брэсцка-гомельскае кола на чале БТ – пена на хвалі тэлежурналістыкі. Яны мала чаго вартыя і як кіраўнікі, і як журналісты. Нават усе іхнія ацэнкі сітуацыі ўжо пасля таго, як яна здарылася, выглядаюць дрымучым прымітывізмам. На фоне падзеі планетарнага маштабу ён вытыркаецца больш заўважна. Калі ж паглядзець на ўсё з пункту гледжання журналіста-газетчыка, то нібыта мы павінны былі б паціраць рукі: па тэлебачанні чэмпіянат свету не паказваюць, значыць, вырасце попыт на друкаваныя спартовыя выданні. Але практыка паказвае, што калі праходзяць вялікія спаборніцтвы, балельшчыкі з цікавасцю і глядзяць тэлевізійныя трансляцыі, і чытаюць газеты. Яны ў нас разумныя і так выхаваныя, што ім мала ведаць, хто і на якой хвіліне забіў гол. Да гэтага ім цікава яшчэ параўнаць свае ўражанні з уражаннямі і аналізам журналіста. Такім чынам, удар нанесены ўсім нам.

Леанід ГАЛУБОВІЧ, пісьменнік:
Як ні дзіўна, спакойна. Думаў, як жа народ наш без футболу, а нічога – проста сумуе разам са мной. Я без футболу не памру. А вось без паэзіі, без свабоды...

Уладзімір ПЯТУХОЎ, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытуту фізікі:
Дужа нядобра. Я заўжды быў балельшчыкам, глядзеў футбол, я расстроены, што не знайшлася нейкая сума. Думаю, адносна не вельмі вялікая, здаецца, паўмільёна даляраў. Шкада, што не задаволілі людзей. Як у старажытным Рыме казалі: «хлеба і відовішчаў».

Юрый, слесар:
Гэта ж раз на чатыры гады. Я так чакаў гэтага чэмпіянату, а тут такое. Слухаю па радыё навіны, урыўкамі збіраю інфармацыю, як там у Карэі ды Японіі.

Уладзімір, банкаўскі службовец:
Як і ўсе мужчыны, стаўлюся да таго, што здарылася, вельмі адмоўна. Бо вельмі ж рыхтаваліся і чакалі. І ў апошні момант такі ўдар, што футбол паглядзець не ўдасца. Але ёсць вялізная надзея, што знойдуцца грошы і матчы 1/8 фіналу ўсё ж такі нам пакажуць.

Мінскіх фанатаў ратуе «Мир антенн»

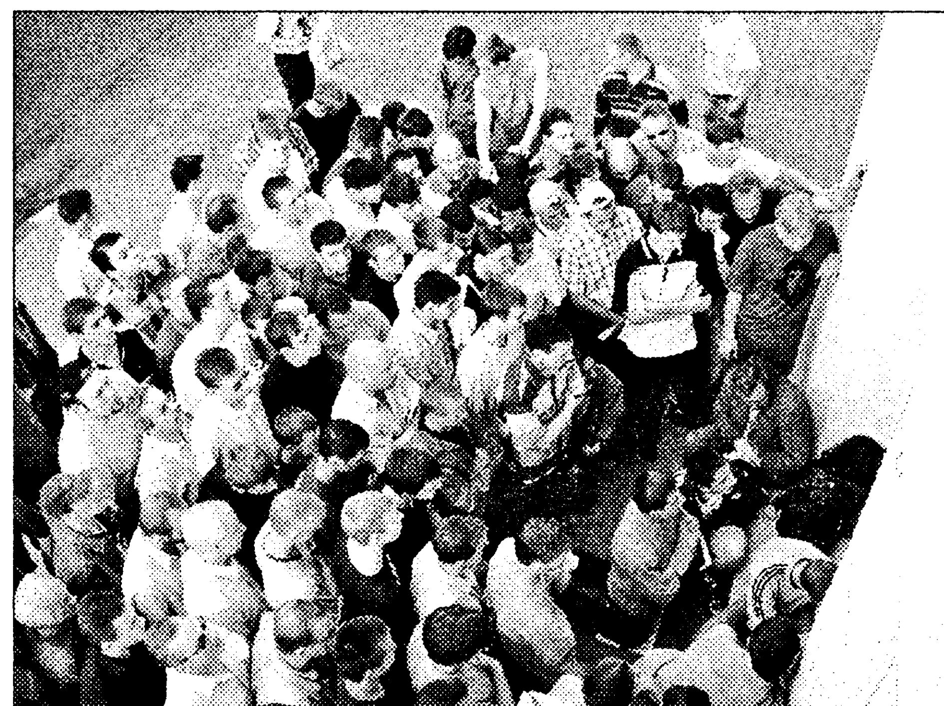

Аматары футболу глядзяць матч...

... па тэлевізары, выстаўленым у акно

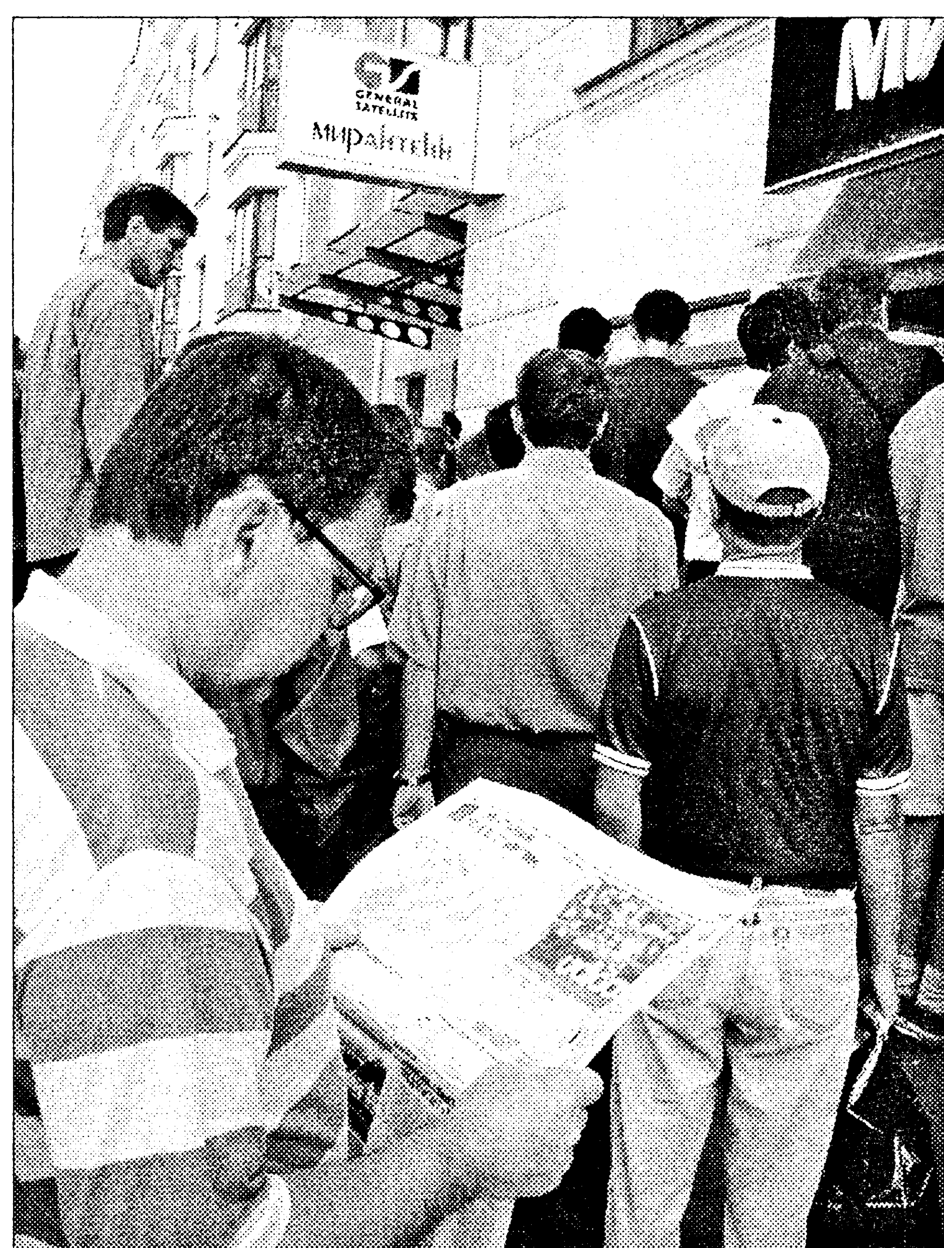

Адрас гэтых дабрачынцаў Мінск, вул.Камсамольская, у бок стадыёна «Дынама»

Фотарэпартаж Ул.ШЛАПАКА

ПРАДКАЗАННІ

Чэмпіёнам свету стане лацінаамерыканская краіна?

Навукоўцы з Ольстэрскага універсітэту паспрабавалі спрагназаваць вынікі кубка і прадказаць імя чэмпіёна, гаворыцца ў прэс-рэлізе універсітэту.

Былі выкарыстаны два метады, якія вучоныя ўмоўна назвалі «інтэнсіўным» і «экстэнсіўным». У першым выпадку будучыя вынікі пралічваў камп'ютэр, у які ўвялі падрабязныя звесткі пра ўсіх удзельнікаў спаборніцтваў, рэйтынгі ФІФА, вынікі матчаў за апошні час, адлегласці, якія камандам даводзіцца пераадольваць паміж гульнямі, змену часавых паясоў адносна родных краінаў і нават час, адведзены на адпачынак.

Камп'ютэр падлічыў каля дзвюх тысяч варыянтаў чэмпіянату і выдаў вынік – чэмпіёнам будзе зборная Бразіліі, якая ў фінале пераможа італьянцаў.

Другі метад зводзіўся да простага апытання вялікай колькасці аматараў футболу пасля кожнага матчу чэмпіянату. Пры гэтым таксама ўлічвалася інфармацыя пра ўзровень майстэрства футбалістаў, сыграных матчаў і нават пра траўму Дэвіда Бэкхама.

Вердыкт большасці балельшчыкаў быў такі: Аргенціна выйграе кубак, перамогшы ў фінале тую ж Італію.

МОМАНТЫ БАРАЦЬБЫ

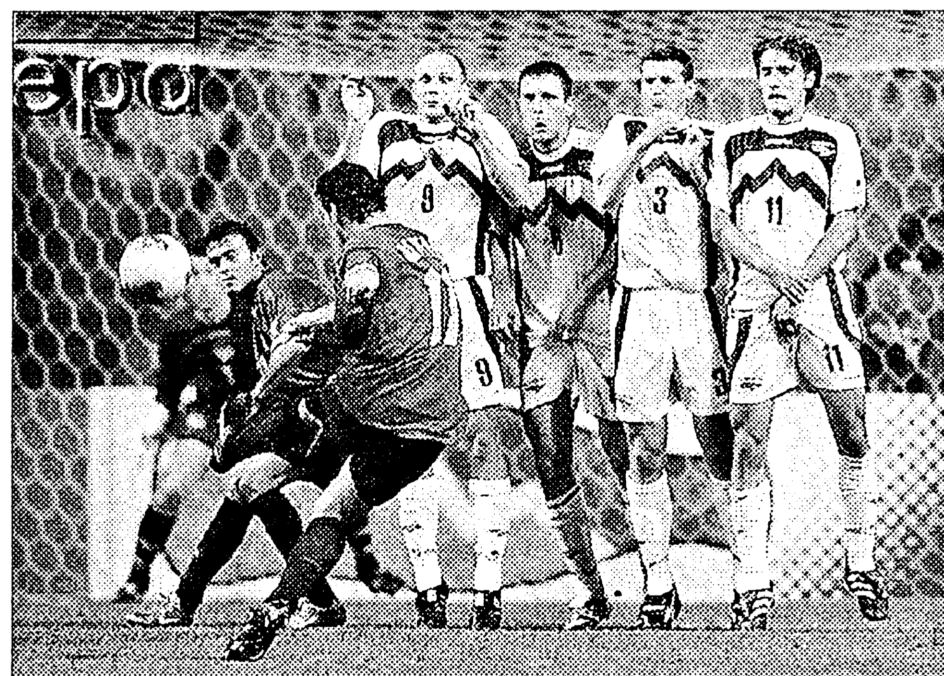

2 чэрвеня. Свабодны ўдар каманды Іспаніі

КАНФЛІКТ

Становішча ў азербайджанскім паселішчы Нардаран напружваецца

Раніцой 5 чэрвеня пад ціскам жыхароў паселішча Нардаран, што недалёка ад Баку, супрацоўнікі праваахоўных органаў былі вымушаны пакінуць паселішча, у якім два дні назад адбыліся крывавыя сутыкненні. Усю ноч у Нардаране працягвалася масавая акцыя пратэсту, у розных частках паселішча сутычкі працягваліся. Нагадаем, што 3 чэрвеня ў Нардаране адбыліся масавыя сутыкненні паміж сіламі правапарадку і жыхарамі паселішча. Загінуў 53-гадовы жыхар сяла Алігусейн Агаеў, 14 нардаранцаў атрымалі раненні рознай цяжкасці, у тым ліку агнястрэльныя. Прычынаю непарадкаў стаў арышт групы аксакалаў (старэйшынаў) паселішча, якія абвінавачваюцца ў супрацьдзеянні мясцовай уладзе.

Жыхары паселішча заявілі, што гатовы «да бою за Нардаран». Яны патрабуюць вызвалення арыштаваных нардаранцаў і грозяцца пачаць «сапраўдную вайну». Улады рыхтуюць у Нардаране нейкую спецаперацыю.

ИА «ПРИМА»

НАВУКА

Марш навуковай дурасці

Ф. Гансалес-Крусі

Прыгадайце, які перабольшаны ўплыў прыпісваўся не так даўно тэорыі псіхааналізу. Зігмунд Фройд вучыў, што ніводны ўчынак у штодзённым жыцці не бывае пусты і бессэнсоўны.

Ад тых дат тэарэтычныя схемы пачалі набываць маштабнасць, выходзячы па-за межы разумнага. Псіхааналіз разросся ў вялізную лагічную схему-страхапуд. Палітыка, сацыялогія, гісторыя ці медыцына – усе навукі сталі зернем у псіхааналітычным млыне. Нават тэорыі Чарльза Дарвіна зазналі сур'ёзныя скажэнні – ад рук нібыта прыхільнікаў ягонага вучэння. Цяпер ужо кожны ведае, што тэорыя эвалюцыі выкарыстоўвалася дзеля апраўдання капіталістычнай несправядлівасці. Беззаконні і злачынствы спрытна выдаваліся за непазбежныя, праверамы навукаю закон прыроды – «закон натуральнага адбору».

Кожны раз, калі ўзнікае новая магутная навуковая тэорыя, яе абавязкова пачынаюць выкарыстоўваць, каб увесці нас у аблуду. У наш час чарга дайшла да малекулярнай генетыкі. Тэмперамент, атлусценне, сардэчна-сасудзістыя захворванні, разумовыя здольнасці, гомасексуалізм або крымінальныя паводзіны – усё гэта, як сцвярджаюць, закладзена ў генах.

Выдатныя навукоўцы цвердзяць, што ўвесь наш лёс распісаны на малекуле ДНК, і папулярызатары навукі радасным хорам заяўляюць, маўляў, людзі – не што іншае, як «запраграмаваныя» істоты. Маўляў, геном змяшчае поўны набор інструкцыяў, і калі яго цалкам расшыфраваць, то сутнасць людской прыроды будзе зразумета да канца.

Здаровы гуманізм, аднак, накладае абмежаванні на гэткія цверджанні. Ніякая навука не можа поўнасцю выказаць людскую прыроду; усе навукі, нават самыя дакладныя, – толькі частковыя крокі ў гэтым напрамку. Чалавек – нешта большае, чым ягоныя гены. У рэчаіснасці Чалавек – нешта большае за самога сябе, бо пэўныя людскія якасці поўнасцю могуць быць раскрытыя толькі ў грамадстве.

Пакуль навукоўцы, паглынутыя сваімі даследаваннямі, забываюцца на гэтае мудрае вучэнне гуманітарных навук, патуль яны будуць ахвярамі прадузятасці.

© Project Syndicate

Звышчуйны спускавы кручок Паўднёвай Азіі

Напружанасць паміж Індыяй і Пакістанам крыху аслабла, але застаецца небяспечна высокаю. Цяперашні крызіс наглядна дэманструе, што індыйскую і пакістанскую ядравую зброю і палітыку, якая рэгулюе яе выкарыстанне, трэба ўзяць пад больш строгі кантроль, чымся цяпер.

За 4 гады з таго часу, як гэтыя дзве краіны бездаважна пачалі гонку ядравых узбраенняў, кожная з іх назапасіла дастаткова ядравых боепрыпасаў.

Мяркуюць, што ў Індыі ёсць каля 40 гатовых для аператыўнага выкарыстання ядравых боезарадаў, магутнасць якіх параўнальна да бомбы, скінутай на Хірасіму, а Пакістан мае каля 20 ядравых боезарадаў. Гэтыя боезарады могуць быць дастаўлены да буйных гарадоў той і другой краіны ваеннымі самалётамі або ракетамі. Вадкасныя ракеты рыхтуюцца да пуску прыкладна за 6 гадзін. Цвёрдапаліўныя ракеты маюць істотна меншыя тэрміны перадстартавай падрыхтоўкі. Пасля таго, як боегалоўкі адпраўяцца ў палёт, час папярэджання складзе менш за 8 хвілін. Пентагон мяркуе, што ў выніку абмену ядравымі ўдарамі паміж Індыяй і Пакістанам могуць імгненна загінуць 12 мільёнаў чалавек, а яшчэ 7 мільёнаў будуць параненыя.

Індыя, нашмат мацнейшая ў ваенным дачыненні за Пакістан, заяўляе, што не выкарыстае ядравай зброі першай. Пакістан такіх заяваў не робіць. Замест гэтага ён не раз заяўляў пра сваю гатоўнасць скарыстаць ядравую зброю ў адказ на рашучы напад Індыі з выкарыстаннем звычайнага ўзбраення. Тэарэтычна ядравая зброя Пакістану знаходзіцца пад кантролем найвышэйшага военачальніка краіны, генерала Первеза Мушарафа. Індыйская ядравая зброя, як і амерыканская, знаходзіцца пад кантролем абранага цывільнага кіраўніцтва краіны. На жаль, цяперашнія кіраўнікі Індыі не надта выяўляюць адказнасць і стрыманасць. Унутраных і ўзаемных абмежаванняў, якія прадухілілі выкарыстанне амерыканскай і савецкай ядравай зброі ў гады «халоднай вайны», на Паўднёваазіяцкім субкантыненце відавочна няма. З таго моманту, калі ў 1947 годзе абедзве краіны здабылі дзяржаўную самастойнасць, ваенныя пралікі і дыпламатычная некамунікабельнасць сталі нормаю індыйска-пакістанскіх стасункаў, што прывяло да трох поўнамаштабных войнаў і незлічоных крызісаў.

The New York Times

САМІТ

Разам не селі

У Алма-Аце прайшоў саміт азіяцкіх дзяржаваў, на які ўскладаліся вельмі вялікія спадзяванні. Але немагчымага не адбылося.

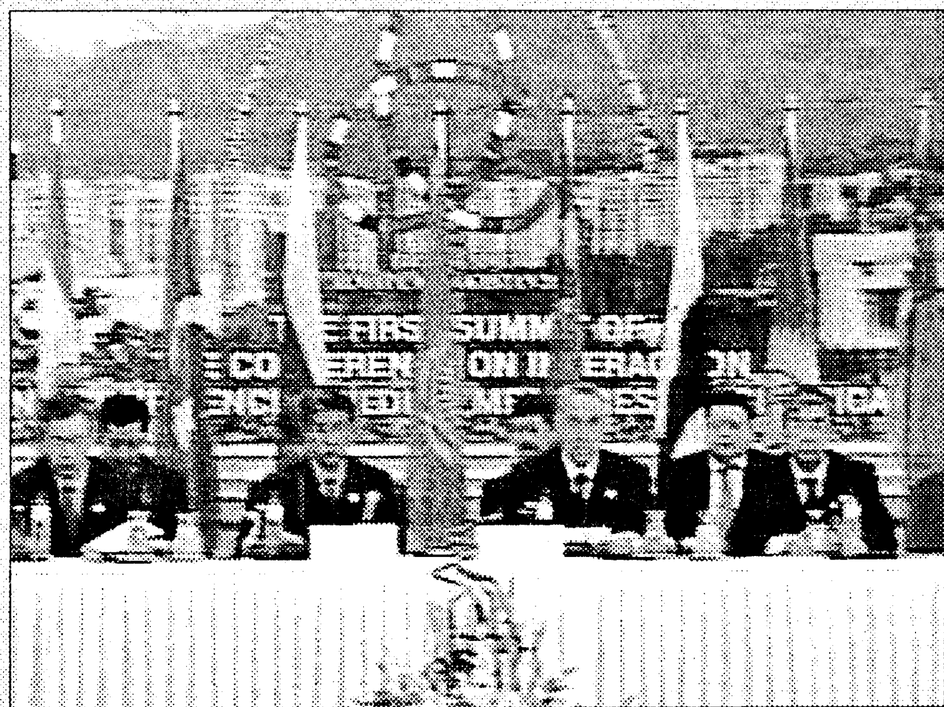

У 1992 годзе на 47-й Генеральнай Асамблеі Нурсултан Назарбаеў выступіў з прапановаю стварыць форум, які дазволіў бы павысіць бяспеку ў азіяцкім рэгіёне. І праз 10 гадоў ягоная мара збылася. У Алма-Аце адкрыўся першы саміт Нарады па ўзаемадзеянні і мерах даверу ў Азіі (НУМДА). У былой сталіцы Казахстану сабраліся дэлегацыі 15 краін і адной аўтаноміі: Азербайджану, Афганістану, Егіпту, Ізраілю, Індыі, Ірану, Казахстану, Кіргізіі, Кітаю, Манголіі, Пакістану, Палесціны, Расіі, Таджыкістану, Турцыі і Узбекістану. У якасці назіральнікаў прыехалі прадстаўнікі Аўстраліі, ЗША і Японіі.

Нягледзячы на тое, што за агульным сталом сустрэліся ізраільскія і палесцінскія прадстаўнікі, што яшчэ нядаўна было б успрынята з павышаным энтузіязмам, гаворкі пра лёсы габрэяў і арабаў практычна не вялося. Саміт паспрабаваў пагасіць канфлікт паміж Індыяй і Пакістанам, які мае перспектыву перарасці ў ядравую вайну.

У ролі пасярэдніка паміж індыйскім прэм'ерам Ваджпаі і пакістанскім прэзідэнтам Мушарафам выступіў прэзідэнт Пуцін. Яго памочнікам у гэтай нялёгкай справе вызваўся быць старшыня КНР Цзян Цзэмінь.

Павышаная нервознасць Ваджпаі і яго гіпертрафаванае пачуццё ўласнай выключнасці накладваюць на слова «пасярэднік» найстражэйшую забарону. Рэч у тым, што індыйскі прэм'ер не стамляецца паўтараць: кашмірская праблема тычыцца толькі Індыі і Пакістану. І ніводная краіна ў свеце не павінна ў яе ўмешвацца. Інакш кажучы – ніякіх «пасярэднікаў». Тым не менш Пуцін пасярэднічае. Праўда, якое азначэнне выбраў расійскі МЗС для такой высакароднай функцыі, няясна.

Лінгвістычную дакладнасць Дэлі можна зразумець. Існуюць рэзалюцыі Рады бяспекі ААН, якія прадпісваюць правесці ў Кашміры рэферэндум па пытанні аб самавызначэнні штату. Але і гэта – умяшанне ўва ўнутраныя справы Індыі. Так што размаўляць з Ваджпаі вельмі складана. А не размаўляць – надзвычай небяспечна.

У аўторак, хоць нічога новага прамоўлена не было, усе з вялікім энтузіязмам каментавалі заявы бакоў канфлікту, зробленыя ў Алма-Аце. Сёй-той спадзяецца, што Ваджпаі ўсё ж сядзе за адзін стол перамоваў з Мушарафам, які ўжо чакае там свайго індыйскага калегу. Але надзеяў мала. Ваджпаі настойвае на тым, што спярша Пакістан павінен знішчыць усе тэрарыстычныя базы на сваёй тэрыторыі і выключыць пранікненне баевікоў у Джаму і Кашмір.

Пры гэтым абодва лідэры з імпэтам крытыкуюць тэрарызм. Ваджпаі абвінавачвае Мушарафа. Мушараф мякчэйшым тонам нагадвае, што палітыка Дэлі правакуе ўзнікненне тэрарызму ў індыйскім штаце Джаму і Кашмір, населеным мусульманамі. Даносяцца да Алма-Аты і галасы саміх індыйска-кашмірскіх тэрарыстаў. На з'ездзе сепаратысцкіх партыяў, якія дзейнічаюць у Індыі, прынята рэзалюцыя аб спыненні тэрактаў. У рэзалюцыі ёсць заклік да Ваджпаі і Мушарафа спыніць вайну і нармалізаваць стасункі паміж дзвюма краінамі.

Аднак Ваджпаі цікавяць не гэтыя тэрарысты, а тыя, якіх пакістанскія спецслужбы нібыта засылаюць у Джаму і Кашмір. І пакуль што ён настолькі цвёрда стаіць на сваёй пазіцыі, што зрабіў вельмі дзіўную заяву: індыйская дэлегацыя прыбыла ў Казахстан не дзеля таго, каб выслухоўваць ад каго б там ні было пацыфісцкія прамовы. А толькі дзеля таго, каб дамовіцца пра эканамічнае супрацоўніцтва з шэрагам азіяцкіх краінаў.

Вялікага прарыву ў дачыненнях паміж Індыяй і Пакістанам у Казахстане не адбылося. Ваджпаі і Мушараф сам-насам размаўляць адмовіліся. Але, паводле словаў Уладзіміра Пуціна, перамовы з Мушарафам усяляюць аптымізм, бо пакістанскі лідэр выказаў разуменне таго, што краіна павінна ўзмацніць барацьбу з кашмірскімі тэрарыстамі.

Вось такімі прывіднымі дасягненнямі і скончыўся саміт. Прыняты на ім выніковы дакумент, у якім асуджаецца тэрарызм і вітаецца дружба азіяцкіх дзяржаваў, можна назваць дэкаратыўным. Але жыццё на месцы не стаіць. Цяпер Індыю і Пакістан будуць мірыць іншыя: у рэгіён выпраўляюцца пасланцы ЕС і ЗША.

Уладзімір ТУЧКОЎ

Бойцеся «транзітных калідораў»

Еўрапейскі Саюз заяўляе, што Польшча і Літва павінны ўвесці візавы рэжым для расіян, у тым ліку для 900 тысяч жыхароў Калінінградскай вобласці. У адказ расійскія сродкі масавай інфармацыі папярэджваюць, што замест «жалезнай заслоны» апусціцца «сіняя» – па колеры сцяга Еўрапейскага Саюзу.

Прэзідэнт Расіі хоча, каб Еўрапейскі Саюз, а канкрэтна Польшча і Літва, дазволіў бязвізавы праезд расіянам, якія едуць праз тэрыторыю гэтых краін у Калінінградскую вобласць. Даўней Калінінград называўся Кёнігсбергам і месціўся на тэрыторыі Усходняй Прусіі. Прэзідэнт Пуцін хоча таксама, каб праз тэрыторыі Польшчы і Літвы ішлі надзейныя чыгуначныя і аўтамабільныя транспартныя калідоры. Гэтая фраза нагадвае, асабліва палякам, пра 1939 год, калі магутны заходні сусед планаваў стварыць «калідор» для «ізаляваных грамадзян» (гаворка ідзе пра Нямеччыну і так званы «Гданьскі калідор», які тая збіралася пракласці да сваіх ізаляваных тэрыторыяў у Усходняй Прусіі). Калі Еўрапейскі Саюз застанецца пры сваёй думцы, заявіў прэзідэнт Пуцін старшыні Еўрапейскай камісіі Рамана Продзі, што знаходзіцца з візітам у Расіі, – то «права расіян вольна наведваць сваіх сваякоў, якія жывуць у другіх рэгіёнах Расіі, будзе залежаць ад рашэнняў замежнай дзяржавы».

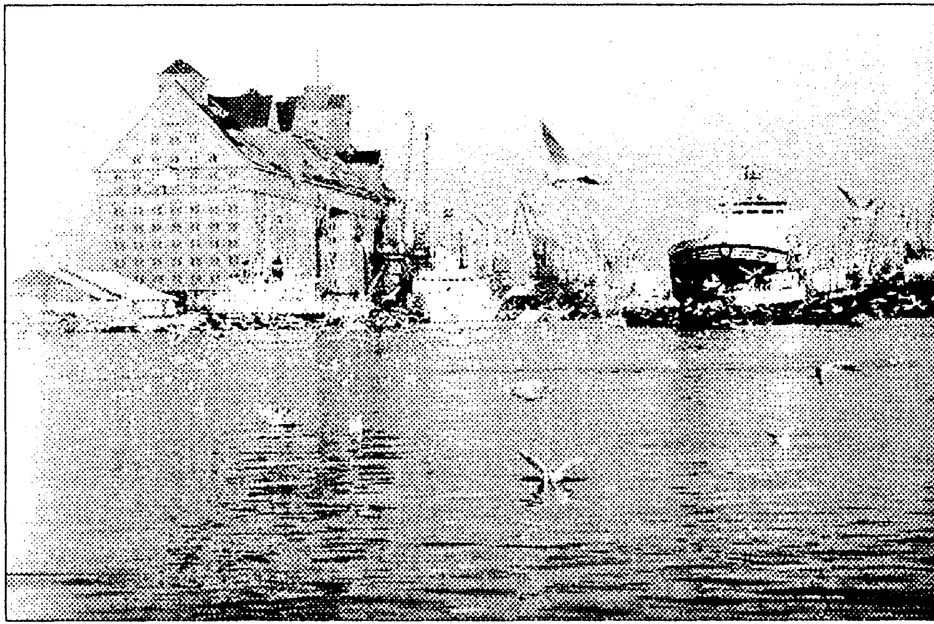

Еўрапейскі Саюз выстаяў перад ціскам і патокам лаянкі з Масквы. Не будзе спецыяльных транзітных праходаў, транзітных дарог ці «запламбаваных цягнікоў». Еўрапейскі Саюз мае ўсе падставы, каб супрацьўляцца заключэнню любых спецыяльных пагадненняў. Шэнгенскай дамове патрабуюцца высокія знешнія муры, каб больш як 200 мільёнаў еўрапейцаў маглі жыць у свеце без межаў. Ні для кога не рабілася ніякіх выключэнняў, а праблемы Калінінградскай вобласці ўвогуле унікальныя.

Асноўныя складнікі яе экспарту – наркотыкі, арганізаваная злачыннасць, прастытуткі і скрадзеныя машыны. У рэгіёне – найвышэйшы паказчык захворвання СНІДам на душу насельніцтва. Еўрапейскаму Саюзу на тэрыторыі супольнасці не патрэбны прытулак злачыннасці з практычна бескантрольнымі межамі.

Калі-небудзь Калінінград, магчыма, стане цэнтрам законнага гандлю, а не злачыннасці. Але цяпер найглыбейшы порт Калінінграду не мае магчымасці займацца камерцыяй. Масква пільна вартуе свае права вызначаць памеры падаткаў і выдаваць дазволы на стварэнне сумесных прадпрыемстваў; нават пошта ўся павінна ісці праз Маскву.

Калі пільней прыгледзецца да гэтае спрэчкі, то яе прычыны робіцца зразумелымі. Маскву здаўна непакоіць, што Калінінградская вобласць захоча адлучыцца ад Расіі або значна паслабіць сувязі з ёю. Гэтая тэрыторыя, як і японскія Курыльскія астравы, была ваенным трафеем Сталіна. Жыхары Калінінградскай вобласці прыехалі сюды з Расіі. Кожны пяты атрымлівае зарплату ў Міністэрстве абароны; гэта часткова тлумачыць падтрымку жорсткага нацыяналізму.

Як бы там ні было, занепакоенасць Крамля сепаратысцкімі настроямі ў рэгіёнах, якія існуюць гэтулькі ж, колькі і сама Расія, у гэтым выпадку не дарэчы. Кёнігсберг, як і багата іншых гарадоў, – гэта Атлантыда, якая адышла ў гісторыю. Добра гэта ці дрэнна, але цяпер Калінінград – расійская тэрыторыя. Пагадненне з Еўрапейскім Саюзам, якое дазволіць легальна перасякаць межы дзеля гандлю, пойдзе на карысць і насельніцтву Калінінградскай вобласці, і яе суседзям.

The Wall Street Journal

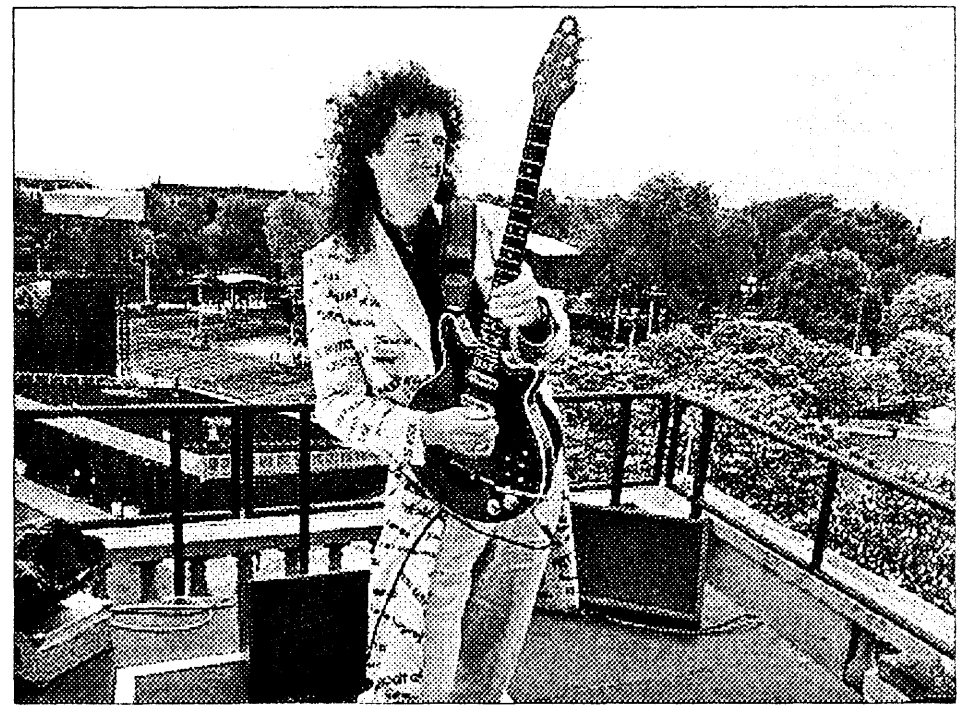

Вялікабрытанія. На юбілейны канцэрт у гонар каралевы сабраліся зоркі зусім не кансерватыўнага кшталту, дый канцэрт не цярпеў ад афіцыёзу. Напрыклад, Браян Мэй з групы *Queen* граў проста на даху Букінгемскага палацу...

АМЕРЫКА

Галоўны арганізатар ужо не бен Ладэн

Следчыя групы, якія займаюцца зборам звестак пра тэракты 11 верасня, лічаць, што галоўным арганізатарам нападу быў не сам Усама бен Ладэн, а адзін з яго найбліжэйшых памагатых, перадае амерыканская тэлекампанія *CNN*.

Спецслужбы называюць імя кувейцкага грамадзяніна Халіда Шэйха Махамеда.

Амерыканскія следчыя мяркуюць, што Махамед непасрэдна спланаваў і падрыхтаваў дзеянні тэрарыстаў. «У нас ёсць шмат сведчанняў ягонай прычыннасці да падзеяў 11 верасня», – паведаміў прадстаўнік ФБР, які пажадаў застацца невядомым. – Ён – адна з ключавых фігураў і галоўны аператыўны агент тэрарыстычнае сеткі». У падрыхтоўку аперацыі былі ўцягнутыя і іншыя памочнікі бен Ладэна, аднак менавіта Махамед знаходзіўся ў цэнтры ўсяе змовы.

Яшчэ за тры месяцы да 11 верасня ў распараджэнне ФБР трапілі звесткі пра тое, што Махамед пераводзіць на банкаўскія рахункі буйныя сумы. Як высветлілася пазней, гэтымі грашыма было заплачана выканаўцам тэрактаў.

Адміністрацыя ЗША прызначыла ўзнагароду ў 25 мільёнаў даляраў за інфармацыю, якая дапаможа злавіць Халіда Шэйха Махамеда.

Еўрапейскі ваенны патэнцыял

Ян ДЭВІДСАН,
дарадца і аглядальнік Цэнтру Еўрапейскай Палітыкі ў Брусэлі

У перыяд «халоднай вайны», калі Захад баяўся нападу з боку савецкага блоку, ЗША і Еўропа аб'яднанымі намаганнямі стварылі NATO дзеля процістаяння агульнай пагрозе. Сёння, калі асноўную боязь у заходніх краінах выклікае міжнародная нестабільнасць і тэрарызм, сярод саюзнікаў ЗША па NATO назіраецца нашмат меншая еднасць у пытанні, як на іх рэагаваць.

Прычына рознагалосьсяў часткова крыецца ў розным аб'ёме ваенных выдаткаў па абодва бакі Атлантыкі, а значыць, у ваенным патэнцыяле. Злучаныя Штаты выдаткоўваюць на абарону нашмат больш, чым іх еўрапейскія саюзнікі. Па меры росту ваеннага бюджэту ЗША будзе павялічвацца і разрыў у ваеннай магутнасці паміж імі і іх саюзнікамі па той бок Атлантыкі. Нехта можа сказаць, што Еўропа павінна пастарацца скараціць гэты разрыў, павялічваючы асігнаванні на абарону. Магчыма. Але тут існуюць дзве праблемы.

Першая праблема ў тым, што «еўрапейскае» *NATO* – гэта 16 розных краін са сваімі ўзброенымі сіламі і 16 розных ваенных бюджэтаў. Калі б нават супольнымі намаганнямі яны змаглі дараўнаць Амерыцы паводле аб'ёму ваенных выдаткаў, ім усё роўна не ўдалося б дасягнуць ваеннай моцы ЗША, не аб'яднаўшы ўсе ваенныя выдаткі ў адзіны бюджэт.

Другая і больш важная праблема тая, што (з пэўных прычын) еўрапейскія краіны не надаюць ваенным магчымасцям такога вялізнага значэння, як Злучаныя Штаты. Не ўсе прычыны, што выклікаюць такое стаўленне, вартыя захаплення: за час «халоднай вайны» некаторыя саюзнікі прывыклі спадзявацца ў ваенных пытаннях на Амерыку.

Цягам стагоддзяў, калі не тысячагоддзяў, еўрапейскія краіны няспынна ваявалі адна з адною. У першай палове 20 стагоддзя ім удалося ператварыць гэтыя канфлікты ў сусветныя войны, а Еўропу – у адну вялікую магілу.

Утварэнне адзінай агульнаеўрапейскай прасторы яшчэ далёкае ад завяршэння, але сам працэс змяніў погляды еўрапейцаў, якія цяпер няўхільна прытрымліваюцца палітыкі мірнага вырашэння ўласных міжнародных праблемаў. На Балканах, напрыклад, бомбавыя ўдары наносіліся галоўным чынам амерыканцамі, тым часам як міратворчыя аперацыі прыпадалі пераважна на долю еўрапейцаў. Існуюць, вядома, і прычыны мясцовага характару для таго, чаму міратворчая дзейнасць і аднаўленне балканскіх дзяржаваў былі для еўрапейскіх краін прыярытэтнымі. Вайна на Балканах становіць непасрэдную пагрозу стабільнасці і інтарэсам Еўропы, таму ўрады еўрапейскіх дзяржаваў наўпрост зацікаўленыя ў усталяванні міру ў гэтым рэгіёне.

Менавіта гэтая перспектыва грандыёзнага пашырэння і вызначае асноўную праблему, перад якою стаіць ЕЭС: як умацаваць і ўзмацніць агульнаеўрапейскія структуры, каб пасля таго, як Супольнасць пашырыцца да 27, а то і болей, краін замест сённяшніх 15, ёю магчыма было кіраваць па-ранейшаму эфектыўна.

© Project Syndicate

БОСНІЯ

Караджыча ратуюць хірургі

Цяпер яго можа пазнаць толькі жонка

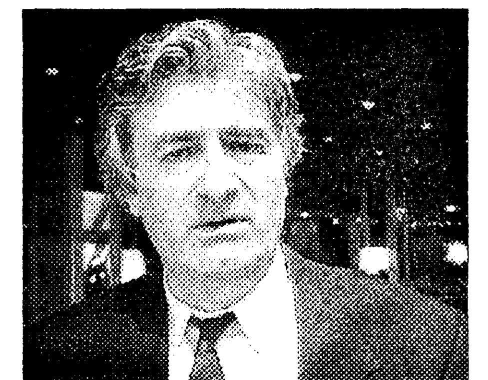

Брыгада медыкаў прааперавала ў адной з бялградскіх клінік былога лідэра баснійскіх сербаў Радавана Караджыча, які падазраецца ў ваенных злачынствах. Пра гэта паведаміла газета *Dnevni Avaz*, што выдаецца ў Сараеве.

«Караджыч, які пасля пластычнае аперацыі займеў новы твар і атрымаў новыя дакументы, можа без боязі хадзіць пад бокам у сілаў *SFOR* (сілы стабілізацыі ў Босніі, што знаходзяцца пад кіраўніцтвам *NATO*)», – гаворыцца ў артыкуле. Паводле сцверджання газеты *Dnevni Avaz*, «аперацыю па змене знешнасці Караджычу правяла група дасведчаных спецыялістаў па скіўна-тварнай хірургіі адное з сучасных маскоўскіх клінік».

Крыніцы, ад якіх газета атрымала гэтую інфармацыю, адзначаюць таксама, што цяпер Караджыча можа пазнаць толькі ягоная жонка – Ліліяна Зелен-Караджыч – і некалькі самых адданых целаахоўнікаў, якія ўвесь час знаходзяцца пры ім.

Месцазнаходжанне 57-гадовага Караджыча, якога шукае Міжнародны Трыбунал па ваенных злачынствах у былой Югаславіі і які абвінавачваецца ў здзяйсненні злачынстваў падчас вайны ў Босніі (1992–1995), ужо некалькі гадоў застаецца невядомым. Усе спробы міратворчага ваеннага кантынгенту знайсці яго ў гэтай зоне поспеху не мелі.

El Mundo

Погляд з нёманскіх берагоў

Гутарка з гарадзенскім мастаком-манументалістам Сяргеем Грыневічам

Першай знакавай тэмай у творчасці Сяргея Грыневіча, бадай, сталі пірамiды. Мастака прыцягвае не толькі сімволіка старажытных пабудоў, у яго творах паўтараюцца іншыя сімвалічныя рэчы – кандэлябр, вінтавая лесвіца, крэслы. Як правіла, усе, хто бачыць крэслы Грыневіча, адразу ўзгадваюць пра знакамітую аднайменную п'есу Эжэна Іянэска. Сапраўды, падабенства да сцэнічнага антуражу ёсць.

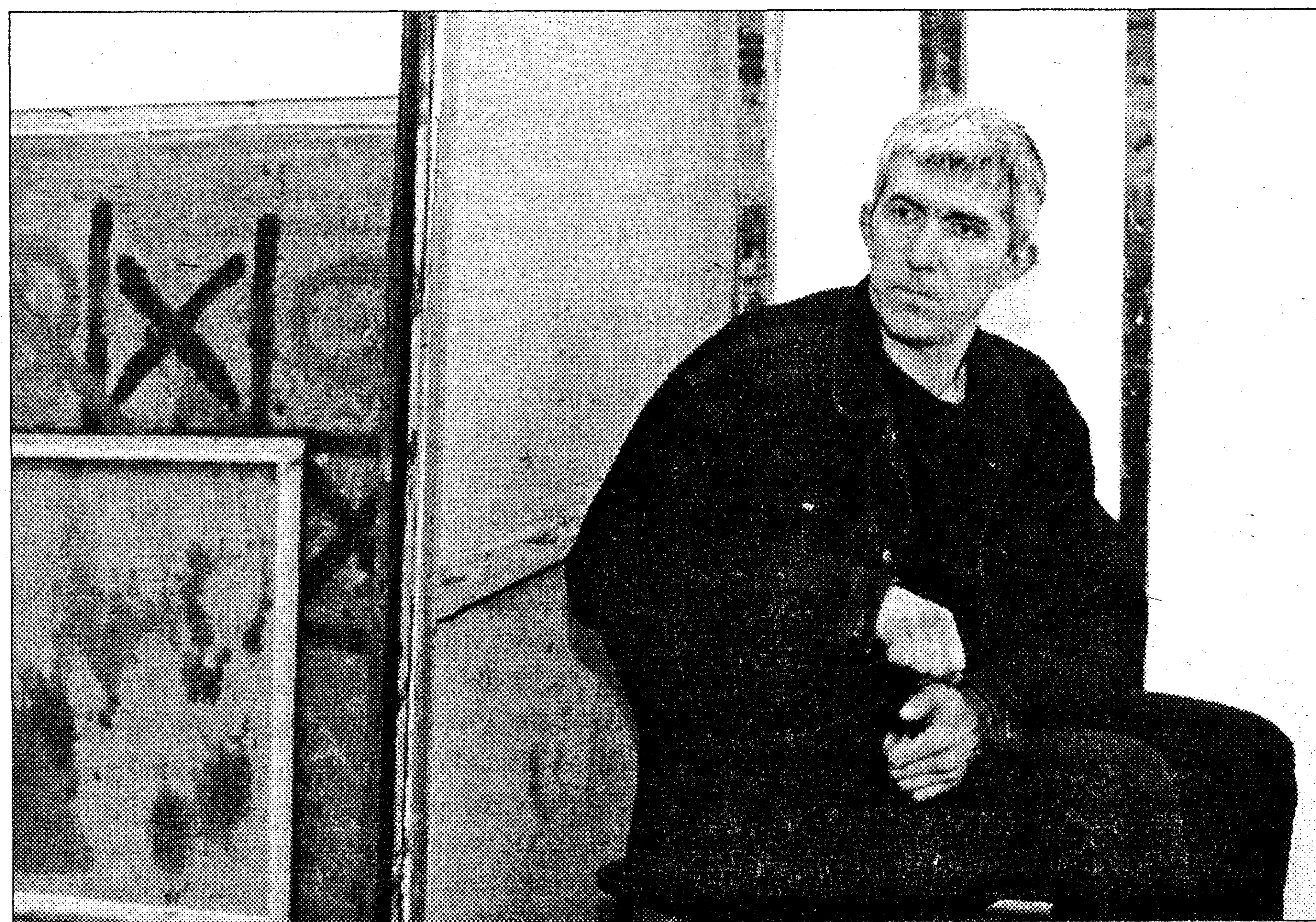

– У траўні ў гарадзенскай галерэі Саюзу мастакоў адбылася незвычайная, як на наш горад, выстава. Творы мастацтва выстаўляліся разам з мэбляй мясцовай мэблевай фабрыкі. Як ты ацэньваеш такое спалучэнне?

– Мастацтва, у рэшце рэшт, прызначаецца, каб упрыгожваць нашае жытло. Відно, што гэта рэч ужытковая. Кераміка, ткацтва, скульптура малых формаў. Першае іх прызначэнне – упрыгожваць не музеі. Бо вядомыя сённяшнія музеі – Эрмітаж, Луўр – перш былі чыімсьці жытлом. Да мэблі гэтыя творы пасуюць, і ўсё разам выглядае не горш, чым рафінаваныя выставы.

– Мы раней сапраўды бачылі прадметы мастацтва толькі ў музеях. Але апошнім часам у заходніх фільмах, у мыльных серыялах паказваюць шыкоўныя вілы, багатыя інтэр'еры, дзе многа мастацкіх рэчаў.

– У адной маскоўскай галерэі ў мяне было выстаўлена больш за дзесяць карцін і – ніякіх зрухаў, ніякай цікавасці. І гэта Гагарынскі завулак, побач Гогалеўскі бульвар. Цэнтр Масквы. Таму я нядаўна аддаў некалькі сваіх карцінаў у галерэю «Аўтарскі дызайн». Гэта ўжо самы цэнтр гораду, Пушкінская плошча. Там ёсць рэчы Філіпа Старка. Дарэчы, ён у траўні на тры дні прыязджаў у Маскву па запрашэнні адной фірмы, якая займаецца прэзентацыяй мэблі, яго аўтарскіх рашэнняў. Тэндэнцыя цяпер існуе такая: мастацтва прадаецца разам з мэбляй. Якая таксама – твор мастацтва, яна падпісана аўтарам. Гэта штучныя вырабы. І мне замовілі яшчэ некалькі прац прывезці. Іх зацікавілі мае карціны, і для мяне цікава выставіцца ў такой галерэі.

– Ты апошнім часам ездзіш у Маскву: ты там больш працуеш ці болей выстаўляеш свае карціны?

– Болей працую, чым выстаўляюся. Удзельнічаю ў калектыўных выставах. Персанальнай у мяне там не было. Я сабе залічваю за здабытак толькі персанальныя. Часцей распісваю там плафоны. Сёлета я і тут зрабіў роспіс плафона, столі. Але там папросту ёсць попыт на гэта. Мода, можна сказаць, у «новых рускіх». Попыт на манументальнае мастацтва. У нас яго ўвогуле няма. Таму манументалісты нашыя малююць сёння толькі карціны. Кожны з нас, мастакоў гэтай спецыяльнасці, мае настальгію па ранейшых магчымасцях. Вітраж, роспіс, фрэска... Увогуле праца ў канкрэтнай архітэктурнай сітуацыі – гэта заўсёды цікава. Там, у Маскве, ёсць магчымасць сябе рэалізаваць. Вядома, існуюць і свае складанасці. Прыватныя інтэр'еры, густ заказчыка. Але калі сябе зарэкамендуеш, заказчык пачынае табе давяраць, твайму густу.

– Што ты чытаеш?
– Ну вось перачытаў Сэлінджэра. А што датычыць беларускай літаратуры, дык чытаю «Калосьсе», усе нумары маю

– А што канкрэтна жадаюць бачыць на сваёй столі «новыя рускія»?

– Рэалізм. Малююцца неба, прастора, розны стан прыроды. Краявіды. Па ўсіх законах класічнага плафоннага жывапісу. Псеўдакласіцызм. Яны хочуць мець роспісы, якія нагадваюць пампейскія. Італьянскі класіцызм, дзе «падманкі» робяцца. Частка архітэктурных дэталяў рэальная – пілястры, капітэлі, а іншыя малююцца. І часам цяжка адрозніць – дзе намалявана, а дзе сапраўднае.

– А ў нас такія роспісы існуюць, напэўна, пераважна ў касцёлах – у тым жа нясвіжскім?

– Так, ёсць роспіс у Нясвіжы. Але не толькі. Даўней на практыцы пасля другога курсу Тэатральна-мастацкага інстытуту заўсёды студэнты ездзілі ў Ноўгарад, капіявалі фрэскі. Андрэя Рублёва, напрыклад. А для нашага курсу хіба грошай не знайшлося, і мы паехалі ў Мсціслаў. Тады якраз адбывалася рэстаўрацыя кармеліцкага касцёла. Мы ў ёй удзельнічалі і разам капіявалі фрэскі. Там яны былі аўтарства італьянскіх майстроў. XVII стагоддзе. Выява забойства Іясафата Кунцэвіча. Рабілі, па-цяперашняму кажучы, італьянскія халтуршчыкі. Брыгада ездзіла італьянскіх мастакоў. Але яны вучыліся ў сябе на радзіме на роспісах таго ж самага знакамітага Джота альбо Цынтарэта. І мы шмат чаму навучыліся тады. Жывапіс колерамі. Кожны колер замешваецца ў асобным слоіку і пішацца па спецыяльнай тэхналогіі. Гэтым я карыстаюся і цяпер.

– Нашыя мастакі час-часам звяртаюцца да перформансу. Праўда, да Гродна гэтая хваля, здаецца, не дайшла?

– У нас у горадзе была мастацкая акцыя «Маргінэс-17» у галерэі «У майстра». А так мяне аднойчы запрашалі Алесь Пушкін і Артур Клінаў. У сталіцы існуе традыцыйны ўжо фестываль перформансу. Але я проста не сабраўся, не паспеў нічога прыдумаць.

– А куча гною – таксама перформанс?

– Ну так, канечне. Пушкін, ён прыдумаў гэтую акцыю. Ён пераапрануўся ў беларускага мужыка, у саламяным капелюшы быў. Кашуля-вышыванка. Загадзя была падрыхтавана тачка з гноем. Ён сядзеў у скверы, дзе фантан. А тачка недалёка стаяла, і ніхто не звярнуў увагі. Мала што – угнаенні, можа, для газону, для кветак. Ён раптоўна ўзяў яе і пашыбаваў напрасткі пад пад'езд прэзідэнцкі.

– Як мастак адчувае сённяшні дзень, ці прыгнятае яго атмасфера, якая пануе ў краіне? У сэнсе свабоды творчасці і свабоды асобы наогул?

– Свабоду асобы мы адчуваем так, як усе адчуваюць. Што нам візы трэба паўсюль, куды б ні паехаў. Акрамя Польшчы, дый туды хутка зробяць візавы праезд. Мне з гэтым цяжка пагаджацца. А свабода выезду мастаку патрэбна для таго, каб убачыць свет, паказаць свае творы і каб адпачыць. Я часта выязджаю за мяжу. І там для іх проста незразумела, што нам неабходна атрымліваць візу, і на гэта столькі часу і высілкаў ідзе. І што мы проста не можам паехаць спакойна туды, куды хочам. Асабліва гэтая несвабода ў дзеяннях заўважна, калі параўноўваць з прыбалтамі. Яны былі ў такіх жа ўмовах, як мы, але сёння ездзяць свабодна, дзе хочуць. Хіба што ў Амерыку ды ў Англію па візах. І то атрымаць тую візу асаблівай складанасці няма. А як мастак, які не займаецца рэалістычным мастацтвам у наўпроставым сэнсе, асаблівых цяжкасцяў з самавыказваннем я не адчуваю. Хоць ёсць выпадкі забароны выставаў у Беларусі з ідэалагічных прычынаў, карацей – цэнзуры. У мінулым годзе была выстава ў галерэі «Золата» каля Акадэміі мастацтваў. Была выстава забароненых твораў. Якія здымаліся, як у колішнія часы, перад адкрыццём выставаў.

– Што б ты намаляваў як апошнюю карціну?
– Філасофскае пытанне. Можа, аўтапартрэт? Я думаю, што было б някепска

– У Польшчы гэта, мабыць, немагчыма.

– Вядома, там гэта быў бы нонсэнс. А ў нас усё гэта адрадзілася.

– Ці ёсць супраць чаго пратэставаць мастаку ў заходніх краінах, як на твой погляд? Супраць чаго яны пратэстуюць? Можа, перформансы якія наладжваюць?

– Ёсць такое традыцыйнае Трыенале прыбалтыйскіх краін. Яно праходзіць раз на тры гады ў адной са сталіц. Мы яшчэ ў савецкія часы туды ездзілі, гэта быў як глыток свежага паветра. Гэтая традыцыя захавалася. Яны цяпер, прыбалты, хіба ўжо нецікавыя адны адным. І сёння гасцей больш, чым удзельнікаў. Запрашаюць мастакоў у асноўным са Скандынавіі. Высокі ўзровень, цікавая выстава, агромністыя памеры карцін. Быў запрошаны і з Масквы такі Дубасарскі, які напісаў «Партрэт Пікасо ў Маскве». Пікасо ніколі не быў у Маскве, але стаіць на ўзбярэжжы Масквы-ракі, і Крэмль відзён. У такой рэалістычнай манеры выканана. А паўночнаеўрапейскія аўтары запомніліся брутальнасцю сваёй. Вельмі цяжка ўспрымаць іх творы, у якіх пануе насілле. Як хіба і ў кінафільмах амерыканскіх. Пераносіцца гэта на палатно і павялічваецца ў памерах. Такая традыцыя, манера яшчэ нямецкага экспрэсіянізму 20-х гадоў. Але ўжо на падставе цяперашніх сюжэтаў. Нейкія кібаргі, страшныя людзі, забойцы намаляваны. Фантасмагорыі. А сама манера рэалістычная.

– Табе даводзіцца працаваць на Захадзе, і разам з табой працуюць мастакі з розных постсавецкіх краін, былых сацыялістычных. Якія ў цябе меркаванні пра іхняе мастацтва? Асабістыя ўражанні?

– Галерэі, з якімі я супрацоўнічаю, займаюцца ўсходнееўрапейскім мастацтвам. І ў Амерыцы я быў, пленэр рабіўся для прадстаўнікоў Усходняй і Сярэдняй Еўропы. А мы ўсе выйшлі, можна сказаць, з аднаго «стойла». Вучыліся на творах сацыялістычнага рэалізму. Гэты прэс у Польшчы, Венгрыі ды іншых краінах быў меншы, але таксама быў. У 50-я гады ў іх было панаванне сацрэалізму, у плакаце асабліва, у станковым жывапісе, і помнікі Сталіну ставіліся. Але, вядома, не ў такой ступені, як у нас. І, бадай, ім было лягчэй перайсці на агульначалавечыя нормы ў мастацтве. Плюсы былі хіба ў тым, што сацрэалізм вымагаў добрага валодання рэалістычнай школай. А на Захадзе яна ўвогуле была разбурана, гэтая рэалістычная школа. Мастакі прывучаны адразу да такой свабоды, што часта не на карысць ім. Бываюць сітуацыі, калі трэба зрабіць так, як у жыцці. Партрэт, краявід. І ў іх былі з гэтым цяжкасці. Хаця ёсць і там людзі, якія добра малююць, але вельмі рэдка. Усе заўважаюць, што адсутнічае акадэмічная школа, а яна ўсёткі – набытак не аднаго пакалення. І гэта набытак не савецкі або расейскі, а – французскай акадэміі, Рэнесансу і ўвогуле антычнага мастацтва.

– Можа, таму запрашаюць, што можна менш заплаціць, ці, наадварот, заходнееўрапейцам патрэбна свежая кроў, новыя ідэі?

– Не, я думаю, што цэны мала чым адрозніваюцца. Калі ўжо мастак выехаў туды, ён бачыць узровень цэнаў і ўзровень свайго мастацтва. І адразу арыентуецца. Нашы людзі хутка вучацца. Але я думаю, што ўсё ж такі запрашаюць таму, што высокі ўзровень мастацтва. Школа добрая. І не толькі ў былым Савецкім Саюзе. У Румыніі, напрыклад, таксама.

– Ты ўзгадаў пра Амерыку. Што гэта быў за пленэр?

– У Новай Англіі, на поўнач ад Нью-Йорку – Масачусетс, Канектыкут, курортныя мясціны, нацыянальны парк, клімат, падобны да нашага. Там арганізуюцца «калоніі» летам. Большая частка галерэй, у тым жа самым Нью-Йорку, выязджаюць на летнія вакацыі, ладзяць для мастакоў, з якімі працуюць, пленэры. Такія «калоніі» робяцца і для мастакоў, і для музыкантаў, таксама для паэтаў. У арганізатара нашага пленэра быў сантымент да Расіі, да Еўропы ўвогуле. Потым ён праз інтэрнэт даў аб'яву і вырашыў зрабіць такую «калонію», пленэр для мастакоў менавіта з Усходняй Еўропы. Ён арандаваў кемпінг у прыгожай мясціне, і там мы жылі, там былі майстэрні. А непадалёк мястэчка Стокбрыдж. Там ён таксама арандаваў галерэю, дзе і выстаўляліся карціны. Асаблівага камерцыйнага поспеху гэта не мела, але было прыемна з мастакамі паразмаўляць, пабыць разам.

Гутарыў Сяргей АСТРАЎЦОЎ

«Вахта памяці» пакінула Курапаты

На месцы спаленага намёта пастаўлена мемарыяльная шыльда

Перамога валанцёраў ва ўрочышчы Курапаты – «пралог паражэння кіруючай улады». Пра гэта казалі ўдзельнікі мітынгу, што адбыўся ў Курапатах з нагоды заканчэння 250-дзённай кругласутачнай вахты добраахвотнікаў ва ўрочышчы. З гэтага часу валанцёры будуць весці ў Курапатах толькі ранішняе і вячэрняе патруляванне.

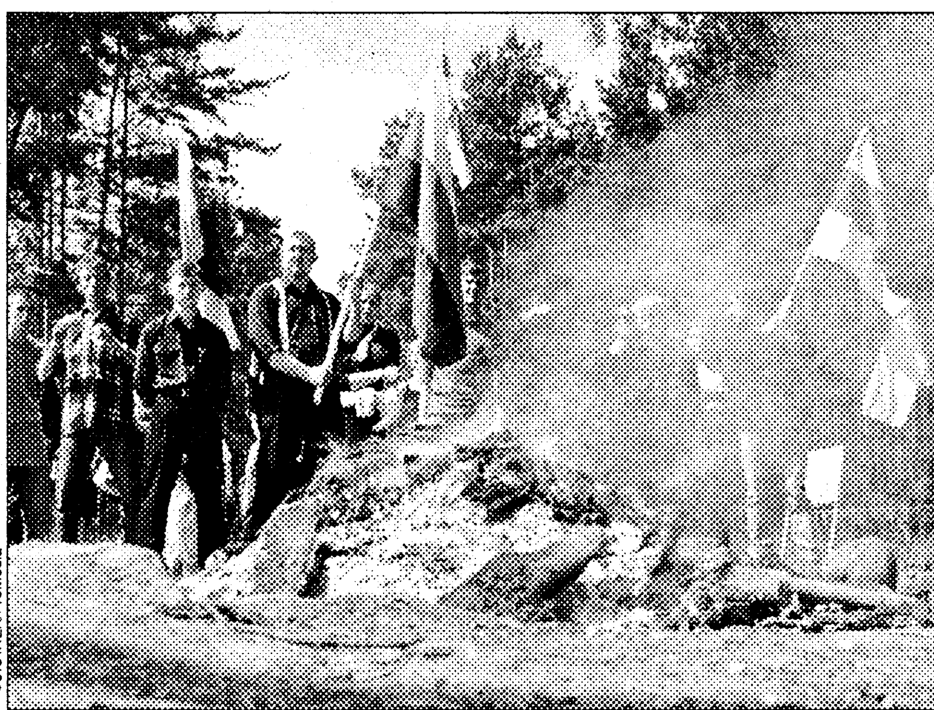

Фота IREX/ProMedia

На мітынг ля Крыжа пакутаў сабраліся валанцёры, прадстаўнікі палітычных партыяў і грамадскіх аб'яднанняў, сваякі ахвяр палітычных рэпрэсій. У цэнтры паляны быў узняты бел-чырвона-белы сцяг. Месца, дзе доўгі час стаяў намёт валанцёраў, спалены невядомымі ў ноч з 18 на 19 красавіка, агароджана стойкамі са шнурам і чырвонымі сцяжкамі. Побач з гэтым месцам прымацавана мемарыяльная дошка: «На гэтым месцы з 24.09.2001 г. па 03.06.2002 г. беларуская моладзь трымала кругласутачную вахту, абараняючы нацыянальны некропаль Курапаты ад разбурэння падчас будаўніцтва дарогі». На тэрыторыі ўрочышча, а таксама ўздоўж галоўнай алеі ўзвышаюцца шматлікія крыжы, узведзеныя добраахвотнікамі за перыяд вахты. На іх – расцяжкі з надпісамі: «Патрабуем мемарыялізацыі Курапат дзяржавай!» і «Тут пакоюцца астанкі тысяч грамадзян Беларусі – нявінных ахвяр расейскага камуна-фашызму».

Старшыня Партыі БНФ і руху БНФ «Адраджэньне» Вінцук Вячорка падкрэсліў: «Мы ведаем, што павінна быць створана такая дзяржава, для якой панячце «Курапаты» стане святым і якая не дапусціць іх паўтарэння».

Старшыня незарэгістраванага грамадскага аб'яднання Малады Фронт Павел Севярынец нагадаў, што роўна 14 гадоў таму ў газеце «Літаратура і мастацтва» з'явіўся артыкул Зянона Пазьняка і Яўгена Шмыгалёва «Курапаты – дарога смерці», і з таго часу ўрочышча зрабілася вядомым ва ўсім свеце. «Паўтара дзесяцігоддзі пасля гэтых падзей ішла ціхая барацьба за Курапаты, пакуль 21 верасня мінулага году сюды не прыйшлі бульдозеры, – сказаў П. Севярынец. – Аднак праз некалькі дзён супраць іх паўсталі маладыя людзі… Улады ўзялі передышку, пасля чаго, 8–9 лістапада, накіравалі ў Курапаты тэхніку і міліцыю, АМАП і брыгаду спецыяльнага прызначэння. Рэжым прымяніў гвалт і асудзіў многіх абаронцаў Курапат, аднак гэта не змагло зламаць валанцёраў… Мы дачакаліся праўды пра Курапаты, паколькі пракуратура прызнала факт гібелі ва ўрочышчы ахвяр палітычных рэпрэсій. Затым была аднаўлена памятная лаўка, што была падорана прэзідэнтам ЗША Білам Клінтанам беларускаму народу».

Пасля мітынгу дэлегацыя абаронцаў Курапат накіравалася да будынку Дома ўраду, каб перадаць петыцыю з патрабаваннем мемарыялізацыі ўрочышча. 30 актывістаў незарэгістраваных Беларускай партыі свабоды (БПС) і Маладога Фронту дабраліся да цэнтру гораду на тралейбусе, а ад вуліцы Нямігі да плошчы Незалежнасці ішлі пад разгорнутымі бел-чырвона-белымі сцягамі.

Каля Дома ўраду кіраўнік БПС Сяргей Высоцкі зачытаў петыцыю, падпісаную дзесяткамі ўдзельнікаў вахты ў Курапатах. У ёй, у прыватнасці, сказана: «Мы лічым, што зняважлівыя адносіны дзяржаўнай улады да гэтага месца з'яўляюцца блюзнерствам і формай пасіўнага вандалізму. У сувязі з гэтым мы настойваем, каб дзяржава ўзяла на сябе адказнасць за дастойную мемарыялізацыю Курапатаў, пачынаючы з устаноўкі агароджы і забеспячэння належнай аховы».

Марат ГАРАВЫ, Вячаслаў БУДКЕВІЧ

ДУМКА ПАСПАЛІТАЯ

На мой погляд, хлопцы зацягнулі са сваім адыходам з Курапатаў. Трэба гэта было яшчэ перад Новым Годам зрабіць. А наогул, такая мясціна, як Курапаты, не павінна станавіцца полем, дзе раскручваюць сваю вядомасць маладзёжныя партыі і рухі. Няўжо няма іншых праблемаў, якімі жывыя людзі жывуць? Людзям не надта цікава сачыць за так званымі вахцёрамі, што зімой сядзелі там ля вогнішча. Чаго сядзець і глядзець на будаўнікоў, калі вучыцца і працаваць трэба? А людзі абыякавыя да іх, можа, таму, што ў нас мала ведаюць пра Курапаты. Вось сам я таксама мала ведаю, каго пайменна там расстрэльвалі. Ніхто пра гэта не піша. Тыя ж самыя рухі і партыі, што патрулююць. А такой цікавасці, якая была, калі Пазьняк надрукаваў свой артыкул пра Курапаты, сёння ўжо быць не можа. Час іншы, людзі змяніліся, шмат чаго народ даведаўся з таго часу. Сам Пазьняк ужо нікому не цікавы, кожны не горш за яго разумее, чаму ў нас такое жыццё, а ў каго другога лепшае. Шмат людзей мае сумленне і чулліве сэрца, а не адны тыя маладзёжныя патрулі. Гэта маё асабістае меркаванне, а як там хто іншы думае, я не ведаю, ды мне і ўсё роўна.

Не пачутае слова Пазьняка

Лідэр КХП БНФ лічыць, што цяперашняя ўлада ў Беларусі не будзе спрыяць чымсьці добраму, святому і беларускаму.

Старшыня Кансерватыўна-хрысціянскай партыі БНФ Зянон Пазьняк прапаноўвае беларускай моладзі прадоўжыць кругласутачную вахту ў Курапатах. Гэтая прапанова прагучала ў звароце, які З.Пазьняк даслаў удзельнікам «вахты памяці», якая з верасня мінулага году была арганізавана ў сусветна вядомым месцы вынішчэння людзей сталінскімі карнікамі.

«Нягледзячы на цяжкасці, няпростую задачу, вы сталі на бок тых, хто бароніць магілы закатаваных продкаў, – з павагай кажа З.Пазьняк. – Вы зрабілі мужны ўчынак, які паспрыяў захаванню святога месца».

На думку вядомага беларускага палітычнага дзеяча, які з 1996 году вымушаны жыць за мяжой, неабходна прадоўжыць ахову Курапатаў не толькі ноччу.

«Пахаванні, якія маюць вялікае грамадскае і нацыянальнае значэнне, ахоўваюцца ва ўсім свеце. Нельга пакідаць Народны мемaрыял без нагляду. Было б добра, каб удзень і ўночы Курапаты былі пад аховай. Пакуль улада ў Беларусі ў чужых руках, яна не будзе спрыяць чымсьці добраму, святому і беларускаму. Таму шмат што залежыць ад супольнага рушэння і магчымасцей саміх беларусаў. Ахова Курапатаў – адна з канкрэтных грамадскіх задач», – гаворыцца ў звароце.

«Курапаты ёсць рэальнае сведчанне генацыду беларускага народа, які ажыццяўлялі расійскія бальшавікі, – адзначыў лідэр КХП БНФ. – Адначасова гэта ёсць сімвал пакутаў беларускай нацыі, якая страціла незалежнасць. У Курапатах кожны беларус мае магчымасць задумацца над мінулым народа і зазірнуць у будучыню. Гэтае месца ёсць скрыжаванне беларускага лёсу. Яно гаворыць пра выбар шляху».

«Прыйдзе час, – узнёсла кажа ў сваім звароце лідэр КХП БНФ, – і мы адродзім усё, адновім усю нашу беларускую зямлю, нашу дарагую, вечную Бацькаўшчыну, зьнікне хамская дарога праз Курапаты, і чужыя балваны не будуць тырчэць у Беларусі. Мы адбудуем нашу квітнеючую Айчыну. Мы створым нашу цудоўную будучыню. Паглядзіце на яе сімвал. Вось яна ўваскрасае, як зерне, прарастае з магіл пакуты».

Ці паўплываюць словы Зянона Пазьняка на аднаўленне кругласутачнай вахты памяці ва ўрочышчы, пакажа бліжэйшы час.

Вера РЫМКОВІЧ

НАГОДА УСПОМНІЦЬ

7 чэрвеня

1502. Нарадзіўся Грыгорый XIII, Папа Рымскі з 1572 году. Менавіта яму мы абавязаныя з'яўленнем сучаснага календара.

1692. Землятрус на Ямайцы разбурыў тутэйшую сталіцу Порт-Раяль. Да таго ж хваля цунамі змыла ў мора паўночную частку гораду разам з жыхарамі. За 2 хвіліны загінулі дзве трацінЫ насельніцтва – 3 тысячы чалавек.

1927. Віленскі беларус, 17-гадовы гімназіст Барыс Каверда на варшаўскім вакзале забіў паўнамоцнага прадстаўніка СССР Пінхуса Вайкова (Вайнера). За гэта Каверда быў асуджаны польскімі ўладамі на 15 гадоў зняволення, але праз 4 гады ў камеры скончыў жыццё самагубствам.

1945. Усім немцам у зонах акупацыі саюзнікаў загадана паглядзець дакументальны фільм пра тое, што ўчынілі фашысты ў Бухенвальдзе.

8 чэрвеня

452. Старажытны Рым захоплены гунамі на чале з Атылам.

632. Памёр Магамет, заснавальнік ісламу; шануецца мусульманамі як прарок.

1737. Памёр Антоніо Страдывары, італьянскі майстар смычковых інструментаў. Вядомымі майстрамі былі і два ягоныя сыны.

1922. У Савецкім Саюзе ствараецца Галоўнае ўпраўленне па справах літаратуры і мастацтва – Галоўліт, які выконваў цэнзурныя функцыі.

9 чэрвеня

1672. Нарадзіўся першы расійскі імператар Пётр I, заснавальнік Санкт-Пецярбургу.

1812. Нарадзіўся Ёган Готфрыд Галле, нямецкі астраном, які адкрыў у 1846 годзе планету Нептун па каардынатах, вылічаных французам Левяр'е.

1822. У ЗША запатэнтавалі штучную сківіцу.

10 чэрвеня

1793. У Парыжы створаны першы ў свеце публічны заапарк.

1907. Браты Люм'ер вынайшлі спосаб друкавання каляровых фотаздымкаў, якія яны планавалі выкарыстоўваць для каляровай кінавытворчасці.

1935. У амерыканскім штаце Агаё паўстала першае ў свеце таварыства ананімных алкаголікаў.

1936. Быў учынены акт вандалізму над Рагвалодавым каменем. Яго знішчылі з дапамогай дынаміту.

1942. Нарадзіўся першы беларускі касманаўт Пётр Клімук.

1997. Памёр амерыканец Глін Вулф, які трапіў у Кнігу рэкордаў Гінеса як мужчына, які найбольшую колькасць разоў браў шлюб. Ён рабіў гэта 29 разоў. Першы раз – у 18 гадоў, апошні – у 87 гадоў. Самы доўгі ягоны шлюб цягнуўся 7 гадоў, самы кароткі – 19 дзён.

11 чэрвеня

1867. Нарадзіўся французскі фізік Шарль Фабры. Ён адкрыў слой азону, які абараняе Зямлю ад негатыўнага ўздзеяння ультрафіялетавага выпраменьвання.

1957. У Фларыдзе адразу пасля запуску ўзарвалася міжкантынентальная ракета «Атлас».

1992. У Бостане памёр 103-гадовы М. Роб, апошні чалавек, які выжыў у катастрофе на «Тытаніку».

12 чэрвеня

1227. Так і не акрыяўшы пасля няўдалага падзення з каня, памёр Чынгісхан.

1667. Прыдворны лекар Людовіка XIV Жан-Батыст Дэні робіць першае ў свеце ўдалае пераліванне крыві 15-гадоваму падлетку.

1867. Утворана Аўстра-Венгерская імперыя.

1942. Абнародавана заява СССР, ЗША і Англіі аб адкрыцці Другога фронту. А днём раней ЗША і СССР падпісалі дамову аб узаемнай ваеннай дапамозе (ленд-лізе).

1982. Памёр заолаг Карл Фрыш, які выявіў, якім чынам праз адмысловы «танец» пчолы паведамляюць адна адной, дзе брац нектар.

13 чэрвеня

323 да н. э. У паходзе, перапіўшы віна, раптоўна памёр Аляксандр Македонскі.

1887. Нарадзіўся перуанскі авіятар Хорхе Чавез, які першым у свеце ў 1910 годзе пераадолеў на самалёце Альпы. Праўда, палёт гэты скончыўся трагічна: на самым фінішы самалёт раптам зваліўся на зямлю. Пілот памёр праз 4 дні. Ягоным імем названы аэрапорт у перуанскай сталіцы Ліме.

1897. Нарадзіўся Паава Нурмі, знакаміты фінскі бягун, шматразовы алімпійскі чэмпіён. 5 са сваіх медалёў ён заваяваў на адной Алімпіядзе 1924 году.

Кірыла ПАЗЬНЯК

Астралагічны прагноз

ад Веранікі Кудраўцавай на 7 – 13 чэрвеня

Астрапрагноз адлюстроўвае агульны прыродны сацыяльна-псіхалагічны фон накшталт прагнозу надвор'я. Індывідуальнае прагназаванне будуецца на дакладных звестках: улічваецца дзень, месяц, год, месца і час нараджэння чалавека.

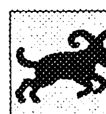
АВЕН. Ужо шмат хто паспеў адзначыцца рознагалоссямі і прэтэнзіямі, засталося перажыць «нашэсце» дзяцей або каханага чалавека. Што зробіш, маеш шмат грахоў – трэба трымаць адказ. Калі не – прымайце перспектыўныя прапановы, якія толькі здаюцца выпадковымі.

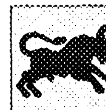
ЦЯЛЕЦ. Вы спаўняеце ўрок жыцця – быць моцным гаспадаром. Момант крытычны: калі не патрапіце распарадзіцца капіталам, асабліва на родным абшары, то давядзецца тужэй зацягнуць пояс. Калі іспыт здадзены, то атрымаеце прыстойную ўзнагароду. Крыніцу фінансавання, хутчэй, трэба шукаць за мяжой ці ў высокіх кабінетах.

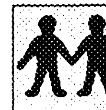
БЛІЗНЯТЫ. Калі здаецца, што вы адзін у гэтым жорсткім свеце, найпрасцей упасці ў дэпрэсію і пакінуць усё як ёсць. Але ж рост асобы не адбываецца ў цяплічных умовах або за кніжкай. У аўторак і сераду верагодна кампенсацыя вашых стратаў.

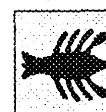
РАК. Някепска падумаць пра асабістую бяспеку, здароўе. Самы час ацаніць, наколькі партнёр або сужонак гатовы пра вас паклапаціцца, і зрабіць высновы. Некага вы недаацэньвалі, лічылі супернікам, а цяпер зможаце на яго абаперціся.

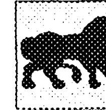
ЛЕЎ. Надыходзіць момант ісціны, калі паводле першай рэакцыі старонніх назіральнікаў вы мусіце ацаніць, наколькі правільна падабраны сябры, калегі, каманда. Або вы выйдзеце з ненадзейных стасункаў, або падасцеся з касцяком аднадумцаў у самастойнае плаванне.

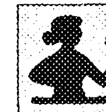
ПАННА. Глядзіце, як бы не адабралі ўсю маёмасць, або каб пытанні кватэры, сваякоў не прымусілі забыцца на вельмі важныя справы. Цяпер патрабуецца надзвычай сур'ёзны падыход да жыцця, прафесіі. Не выключана, што крутая размова з вышэйстаячымі пра рэальныя заслугі вызначыць вашае далейшае становішча.

ШАЛІ. Важна вызначыць стратэгію ў асяроддзі ўплывовых асобаў. Або вы занадта мелка плавалі, або выявілі таленты глабальнага парадку – а значыць, можна чакаць узлётаў-падзенняў па іерархічнай лесвіцы. У аўторак і сераду ёсць сэнс узняць пытанне пра фінансаванне або аплату працы.

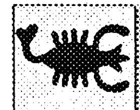
СКАРПІЁН. Толькі цяпер вы зможаце ацаніць, наколькі паспяхова прайшло пераадоленне паласы перашкодаў, якое надта ўжо зацягнулася, і ці ўправіліся вы з кіраваннем. Праз церні – да зорак, ці наадварот, гэта ўжо залежыць выключна ад сілы вашае асобы. У аўторак і сераду дысцыпліна і разлік выводзяць на слушную дарогу не толькі вас, але і цэлую каманду.

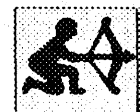
СТРАЛЕЦ. Калі вы занадта захапіліся сваімі інтарэсамі, то складанасцяў, разводаў у дачыненнях з людзьмі і сужонкам не пазбегнуць. Беражыце сэрца. Пры вашай адкрытай пазіцыі будзеце збіраць цікавыя прапановы, задзейнічаеце сябе ў сур'ёзных грамадскіх працэсах.

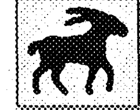
КАЗЯРОГ. Засталося ўзяць апошні рубеж, аддаць даўгі як у прамым, так і ў пераносным сэнсе слова. Без гэтага, без пераацэнкі свайго ладу жыцця і таго, перад кім ёсць сэнс «раскідаць перлы» ў жыцці, верагодныя праблемы са здароўем.

ВАДАЛІЎ. Падобна, што варта меней думаць пра сябе ці сяброў, а болей – пра каханага чалавека, дзяцей. Калі вы аддалі шмат намаганняў дзеля іх, то атрымаеце істотную аддачу. Творчым людзям някепска было б выбраць самыя значныя творы і заняцца іх практычным прасоўваннем у жыццё. На працы акрэсліваюцца прыемныя зрухі.

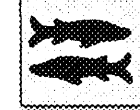
РЫБЫ. Рабіце высновы, наколькі моцны ваш дом і ці надзейныя блізкія людзі. У кожным разе ўбачыце рэальнасць: або вы канчаткова ўмацуеце сваё становішча ў сям'і, укарэніцеся на тым месцы, дзе жывяце, – або тробо будзе кардынальна мяняць жыццё. З аўторка каханню ўсе ўзросты пакорныя, толькі не выстаўляйцеся напаказ.

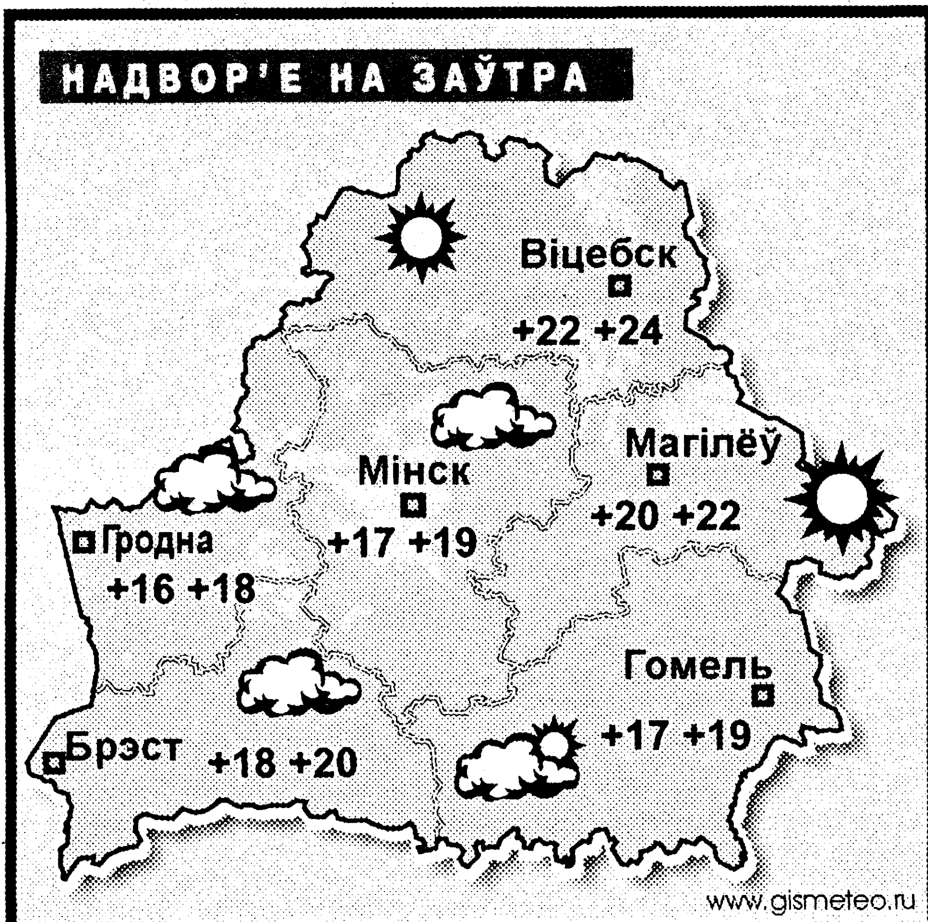

Любоў да скульптуры

У мінулы панядзелак на месцы бронзавай скульптуры работы Альберта Джакамецi супрацоўнікі Гамбургскага мастацкага музею ўбачылі драўляную копію.

Як мяркуюць улады, скульптуру маглі ўкрасці падчас гарадской «Доўгай ночы музеяў», якая скончылася далёка за поўнач. Больш за 16 тысяч чалавек наведалі музей у той дзень, але паліцыя лічыць, што злачынцу ўдалося на нейкі момант застацца аднаму і падмяніць 32-сантыметровую статуэтку. Інакш кажучы, злодзей добра падрыхтаваўся і паказаў неблагое майстэрства ў разьбе па дрэву. Прызам за такую працу яму стала скульптура коштам больш як паўмільёна еўра – другая ў серыі з шасці, створаных швейцарскім скульптарам у 1956 годзе. Магчыма чатыры астатнія чакае такі ж самы лёс – апынуцца ў прыватных калекцыях.

Эльза фон КУРЛОФ

Шведская сталіца адзначыла сваё 750-годдзе. У гонар гэтага свята ў Стакгольме адбыўся сапраўдны рыцарскі турнір. Пабачыць такое незвычайнае відовішча сабраліся дзесяткі тысяч шведаў і замежных турыстаў.

Эротыка танцаў

Алена ЛАБАНАВА

Неяк мастацкая кіраўніца аднаго з сталічных танцавальных клубаў распавядала пра свайго суседа, які аднойчы ёй выдаў прыкладна такую фразу: «Не разумею, за што вы там у сябе грошы з людзей бераце? Вось я, напрыклад, калі нап'юся, і так вельмі файна танчу».

Сапраўды, якія танга і фокстроты зраўнаюцца з той натуральнасцю ў танцы, якую можна пабачыць на нашых вечарынах? Праўда, апошнім часам ад такой натуральнасці ўсё больш цягне да эстэтыкі. І тады ўжо да любой пары, якая можа станчыць на вечарыне ці вяселлі павольны вальс, прасякаецца павагаю, а калі яны яшчэ дадуць рады і венскаму вальсу – дык гэта зусім поўнае захапленне.

А вальсу, дарэчы, ужо пад 250 гадоў, і ён па-ранейшаму папулярны па ўсім свеце. Ягоная назва пайшла ад нямецкага слова *«waltzen»* – кружыцца, аднак карані венскага вальсу трэба шукаць зусім не ў Вене. Венскім яго празвалі англічане, да якіх вальс прыйшоў з Аўстрыі, дзе ў часы Штраўса ён дасягнуў піку свай папулярнасці.

Тым, хто лічыць гэты танец занадта кансерватыўным, цяжка будзе даць веры, што ў 18-ым стагоддзі венскі вальс лічыўся не зусім прыстойным танцам. Шчыльныя абдымкі пары выходзілі за межы маральных дазволаў таго часу.

Такі самы лёс быў і ў вольты – танца, ад якога пайшоў вальс. Скакалі яго яшчэ ў 16 стагоддзі ў Італіі, аднак, нягледзячы на вялікую папулярнасць пры двары, французскі кароль Людовік XIII афіцыйна забараніў вольту за непрыстойнасць. За два стагоддзі вольта трансфармавалася ў танец, падобны да вальсу, і зноў вярнулася ў Францыю, цяпер ужо з вялікім поспехам.

Вальс «захапіў» усю Еўропу, і нават чапурыстым англічанам давялося яго нарэшце прызнаць. Калі ў Парыжы вальс танчылі ўжо ў 1775 годзе, то ў Англіі ягоныя прaцiўнікі з ім «змірыліся» толькі ў 1838-м, калі каралева Вікторыя афіцыйна запрасіла на дзень сваёй каранацыі аркестр Іагана Штраўса. Але пацiху англічане ўсё роўна яго перарабілі пад сябе: партнёры аддаліліся адзін ад аднаго на больш прыстойную адлеглaсць і танчылі яго павольней, чымсьці на кантыненце. Так з'явіўся павольны вальс, які яшчэ называюць англійскім ці вальсам-бастонам.

На пачатку 20-га стагоддзя пад грыфам «непрыстойна» ўжо апынулася танга. Гэты маўрытанскі па паходжанні танец дзякуючы аргенцінцам стаў вельмі папулярны па ўсёй Паўднёвай Амерыцы, а потым перабраўся і ў Еўропу. Тут французы ягоны аргенцінскі варыянт перарабілі згодна з сваімі традыцыямі, спрасцілі і пазбавілі былой эратычнасці. Аднак нават у такім выглядзе танга ўзрушыла каталіцкую царкву, і Папа Рымскі наклаў на яго сваё катэгарычнае вета. Танцу гэта не перашкодзіла, і ўжо ў 1910–1915 гадах без танга не праходзіў ніводны бал.

Забароны і кепская слава не абмінулі нават старую добрую польку. Але «заслуга» тут не самога танца, які ў 19-ым стагоддзі і без таго быў дужа папулярны ва ўсіх свецкіх дамах Еўропы, а хутчэй выкладчыкаў полькі. Гэты хуткі і вясёлы танец нарадзіўся ў чэшскай Багеміі, а ягоная назва – *pulka* – з чэшскай мовы перакладаецца як «палова» (палова кроку). У Празе полька стала папулярнай у 1835 годзе, а праз пяць гадоў яна атрымала трыумфальнае прызнанне ў вышэйшым свеце Парыжу.

Аднак з цягам часу цікавасць да яе пачала змяншацца, і выкладчыкі полькі, каб прыцягнуць у залі новых кліентаў, пачалі запрашаць да сябе ў памагатыя даўганогіх дзяўчат з парыжскай оперы. Пры такім выкладанні сама полька ўжо мала каго цікавіла, а манеры прыстойнасці ў танцзалях ігнараваліся. Гэта натуральным чынам сапсавала імідж самога танца да такой ступені, што многія маці проста забаранялі сваім дочкам скакаць на свецкіх вечарынах ні ў чым не вінаватую польку.

Можна толькі ўявіць, як тыя выхаваныя пані паставіліся б да дужа папулярных сёння ва ўсім свеце лацінаамериканскіх танцаў, у якіх практычна кожны рух мае эратычны характар. Найбольшай любоўю зараз у танцораў карыстаюцца румба і самба. Гэта танцы афрыканскіх неграў, якія танчылі сабе павольна *каля вогнішчаў*, як падказвала ім іхняя прырода, пакуль кансерватыўныя еўрапейцы спрачаліся аб прыстойнасці ці непрыстойнасці сціплых вальса і танга.

Цікавасць да лацінскіх танцаў першымі выявілі амерыканцы ў 1930-ых гадах, і ўжо праз дваццаць-дваццаць пяць гадоў стандартызавалі іх і прызналі афіцыйна. Вядомая шырокім масам па фільме «Брудныя танцы» румба – па сутнасці эратычны танец, у якім праз непрыстойныя рухі ўвасоблены ўвесь працэс дамагання мужчынам жанчыны, але з няўдалай для мужчыны канцоўкай. Тут ёсць і элементы спакушэння, калі жанчына дражніць мужчыну, а той дэманструе сваю мужнасць, але ў выніку жанчына кідае яго і ідзе да іншага партнёра. Прыкладна такі самы сэнс і ў самбы.

Зараз на гэтыя непрыстойнасці ніхто ўжо не зважае, і ва ўсіх школах танца «лаціну» вывучаюць нароўні з класічнымі бальнымі танцамі, бо ў праграму міжнародных чэмпіянатаў па спартовых бальных танцах яны ўваходзяць разам. У 1997 годзе Міжнародны алімпійскі камітэт прызнаў бальныя танцы алімпійскім відам спорту, і на Алімпіядзе 2008 году яны ўпершыню ўвойдуць у алімпійскую праграму.

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА
Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая.
Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі

тэл. **210-02-53**, факс **210-02-54**
Адрас для пошты: **220123, г.Мінск, а/с 103**
E-mail: **NPSvaboda@irex.minsk.by**
Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г.
Заснавальнік Зміцер Жук. г. Мінск, вул. Рафіева, д.25, корп.1.

Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА.
Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная зорка»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ № 1154
Нумар падпісаны ў друк 6/06/2002 (12:00) Тыраж – 6 895